R G B WH GR BL Grey Scale #13 C M Y K
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

KATEDRA LOGISTYKI WOJSK LĄDOWYCH

Egz. Nr 1

ĆWICZENIA TAKTYCZNE W PROCESIE DOSKONALENIA LOGISTYCZNYCH ORGANÓW KIEROWANIA

Kryptonim „LOGER"

61008

Nr ewid. II

Akademii Obrony Narodowej

Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej
S/4396
05-004396-001-0

PNB

WARSZAWA 2000

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ
KATEDRA LOGISTYKI WOJSK LĄDOWYCH

Egz. nr 1.

BIBLIOTEKA GŁÓWNA-ARCHIWUM
Nr ewid. 61008
II
Akademii Obrony Narodowej

ĆWICZENIA TAKTYCZNE W PROCESIE DOSKONALENIA LOGISTYCZNYCH ORGANÓW KIEROWANIA

Kryptonim **„LOGER"**

S/9396

WARSZAWA 2000

Skład zespołu autorskiego:

Kierownik zespołu: płk prof. dr hab. inż. **Eugeniusz NOWAK**

ppłk dr **Sławomir OWCZAREK**

kpt. dr **Paweł GÓRSKI**

kpt. dypl. **Maciej KAŹMIERCZAK**

Prace techniczne i grafika komputerowa:

ppor. mgr inż. **Wojciech NOWAK**

Recenzent: płk prof. dr hab. Jerzy **ZIELIŃSKI**

Spis treści

WSTĘP 5

1. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE BADAŃ PROCESU PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA ĆWICZEŃ TAKTYCZNYCH Z LOGISTYCZNYMI ORGANAMI KIEROWANIA 11

2. OCENA OBOWIĄZUJĄCYCH PROCEDUR PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA ĆWICZEŃ TAKTYCZNYCH Z LOGISTYCZNYMI ORGANAMI KIEROWANIA 14

2.1. Właściwości ogólne organizacji ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania 14

2.1.1. Zasady ogólne przygotowania ćwiczeń taktycznych 17

2.1.2. Zasady ogólne prowadzenia ćwiczeń taktycznych 22

2.1.3. Zasady ogólne prowadzenia omówienia ćwiczeń taktycznych 24

2.2. Struktura organizacyjna treningów sztabowych prowadzonych z logistycznymi organami kierowania 26

2.2.1. W brygadzie (BZ/BPanc) 27

2.2.2. W dywizji (DZ/DKPanc) 27

2.3. Struktura organizacyjna ćwiczeń dowódczo-sztabowych prowadzonych z logistycznymi organami kierowania 28

2.3.1. W brygadzie (BZ/BPanc) 28

2.3.2. W dywizji (DZ/DKPanc) 30

2.4. Relacje zachodzące pomiędzy kierownictwem ćwiczenia, zespołami ćwiczącymi oraz podgrywką w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania brygady i dywizji 32

2.4.1. Relacje służbowe występujące w logistyce brygady (dywizji) 32

2.4.2. Relacje funkcjonalne występujące w logistyce brygady (dywizji) 34

2.4.3. Relacje współdziałania 35

2.4.4. Więzi informacyjne oraz przepływ informacji w logistyce brygady (dywizji) 39

2.5. Wnioski 40

3. PROPONOWANE PROCEDURY PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA ĆWICZEŃ TAKTYCZNYCH Z LOGISTYCZNYMI ORGANAMI KIEROWANIA 44

3.1. Właściwości ogólne organizacji ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania 44

3.2. Struktura organizacyjna treningów sztabowych prowadzonych z logistycznymi organami kierowania 49

3.2.1. W brygadzie (BZ/BPanc) 49

3.2.2. W dywizji (DZ/DKPanc) 50

3.3. Struktura organizacyjna ćwiczeń dowódczo-sztabowych prowadzonych z logistycznymi organami kierowania 51

3.3.1. W brygadzie (BZ/BPanc) 52
3.3.2. W dywizji (DZ/DKPanc) 58
3.4. Obieg informacji w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania 65
3.4.1. Obieg informacji w ćwiczeniach z logistycznymi organami kierowania brygady i dywizji prowadzonych w tzw. „układzie służbowym" 66
3.4.2. Obieg informacji w ćwiczeniach z logistycznymi organami kierowania brygady i dywizji prowadzonych w tzw. „układzie funkcjonalnym" 69
ZAKOŃCZENIE 72
WYKAZ LITERATURY 75
ZAŁĄCZNIKI 76

„Jest sprawą oczywistą, że im mniejszy będzie stopień złożoności stosowanych rozwiązań, tym większą one mają szansę na pomyślną realizację."

Eugeniusz NOWAK

WSTĘP

Praca nad problemem przygotowania i prowadzenia ćwiczeń (treningów sztabowych i ćwiczeń dowódczo-sztabowych) z logistycznymi organami kierowania obejmuje dwa etapy badań.

Etap pierwszy (aktualnie prezentowany) dotyczy wypracowania procedur związanych z przygotowaniem i prowadzeniem ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania.

Etap drugi będzie dotyczył wypracowania procedur związanych z przygotowaniem i prowadzeniem ćwiczeń operacyjnych z logistycznymi organami kierowania.

Ogólnym celem obu etapów badawczych jest wypracowanie procedur związanych z przygotowaniem i prowadzeniem ćwiczeń taktycznych i operacyjnych z logistycznymi organami kierowania uwzględniających docelowy model logistyki wojsk lądowych (WLąd) SZ RP, a także niezbędny poziom standaryzacji (przynajmniej na poziomie interoperacyjności) z WLąd przodujących państw NATO.

* * *

Prezentowana praca naukowo-badawcza **poświęcona jest etapowi pierwszemu**. Za podstawę w badaniach przyjęto założenia organizacyjne logistyki WLąd SZ RP zawarte w *"Koncepcji logistyki sił zbrojnych RP do 2012 roku"* opracowanej przez Logistykę Sztabu Generalnego WP w 1998 roku, a także materiały Logistyki DWLąd traktujące o docelowym modelu logistyki WLąd SZ RP. Ponadto ważnym elementem w procesie formułowania propozycji związanych z docelowym modelem przygotowania i prowadzenia ćwiczeń z logistycznymi organami kierowania były wnioski z analizy ćwiczeń prowadzonych w jednostkach (brygadach, dywizjach) WLąd SZ RP oraz WLąd wybranych państw NATO.

Celem badań etapu pierwszego jest wypracowanie (zaproponowanie) procedur związanych z przygotowaniem i prowadzeniem ćwiczeń taktycznych z logistycznymi

organami kierowania brygady (BZ/BPanc) i dywizji (DZ, DKPanc) WLąd SZ RP. Jednocześnie dążeniem zespołu autorskiego było zaproponowanie wzorów wszystkich dokumentów opracowywanych do przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych (treningów sztabowych i ćwiczeń dowódczo-sztabowych) z tymi organami kierowania.

Proponowane w opracowaniu procedury przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania uwzględniają podział logistyki brygady i dywizji na *logistykę planowania* i *logistykę wykonawczą*.

Logistyką planowania w brygadzie jest zespół S4, a w dywizji zespół G4, wchodzący w skład sztabu brygady (dywizji).

Logistyką wykonawczą w brygadzie i dywizji są organy logistyczne oraz jednostki logistyczne podległe bezpośrednio szefowi logistyki (brygady, dywizji). Zgodnie ze wspomnianą *„Koncepcją logistyki sił zbrojnych RP do 2012 roku"* jednostką wykonawczą w brygadzie jest (powinien być) batalion logistyczny (blog), a w dywizji – pułk logistyczny (plog).

W prezentowanym opracowaniu zespół badawczy zajmował się procedurami przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych z *logistyką planowania* brygad i dywizji. Możliwe to było dzięki precyzyjnemu usytuowaniu organów tej logistyki w sztabie brygady i dywizji oraz jednoznacznemu określeniu roli i zadań tych organów w procesie planowania działań taktycznych oraz dowodzenia wojskami w toku tych działań. Jednocześnie proces dowodzenia w WLąd w SZ RP w dostatecznym stopniu został dostosowany (pod względem rozwiązań teoretycznych) do standardów obowiązujących w NATO.

Zespół autorski uważa, że standaryzacja (przynajmniej na poziomie interoperacyjności) logistycznym organom kierowania jest niezbędna, zarówno w działaniach prowadzonych samodzielnie siłami narodowymi (w związku z możliwością otrzymania wsparcia – pomocy logistycznej od państw sojuszniczych), jak też w działaniach prowadzonych w układzie sojuszniczym (w związku z możliwością współdziałania logistycznego, np. w ramach *logistyki wielonarodowej*.

Natomiast problem przygotowania i prowadzenia ćwiczeń z *logistyką wykonawczą* brygady i dywizji, z przyczyn niezależnych od zespołu badawczego, musiał być pominięty. Spowodowane to było nie do końca sprecyzowaną (jasną) pozycją szefa logistyki w strukturze organizacyjnej dowództwa brygady i dywizji. Zgodnie z wdrażanymi, od początku 2000 roku, w WLąd SZ RP etatami, szef logistyki jako kierownik samodzielnego pionu funkcjonalnego kieruje tylko *logistyką wykonawczą*, podlega bezpośrednio dowódcy, przy jednoczesnym braku drożnych relacji (powiązań, więzi) z *logistyką planowania*

podporządkowaną (zgodnie ze standardami NATO) szefowi sztabu. Rozwiązanie to jest „polskim" pomysłem, nie ma ono odpowiedników w innych armiach państw NATO, więc trudno jest na obecnym etapie ustaleń organizacyjnych formułować procedury związane z organizacją ćwiczeń dla organów kierowania *logistyki wykonawczej*. Według opinii zespołu badawczego, szef logistyki jako kierownik samodzielnego pionu funkcjonalnego podporządkowanego bezpośrednio dowódcy, powinien uczestniczyć w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych organizowanych dla dowództwa (brygady, dywizji), a także organizować i prowadzić treningi sztabowe dla podległego sztabu oraz dowództw jednostek logistycznych.

W procesie badań przyjęto następujące definicje najczęściej stosowanych terminów (nowych terminów):

1) **Standard** – wzorzec, norma ilościowa lub jakościowa. *Por.: Mała encyklopedia prakseologii i teorii organizacji. Ossolineum 1978, s.230.*
2) **Standaryzacja** (normalizacja) – działalność polegająca głównie na opracowywaniu, rozpowszechnianiu i wprowadzaniu w życie norm. Ważną korzyścią wynikającą ze standaryzacji jest dostosowanie procesów i usług do celów, którym mają służyć. Standaryzacja może być wprowadzona m. in. w celu zapewnienia funkcjonalności procesom i usługom) użyteczności oraz kompatybilności i zamienności. *Por.: Nowa encyklopedia PWN. Tom 4. Wyd. Naukowe PWN. W-wa 1996, s. 513-514.*
3) **Procedura** – tok postępowania zawarty w szeregu wytycznych, często wyraża się przepisem jak wykonać zadanie. W teorii organizacji przez procedurę rozumie się niejednokrotnie nie tak działania, a jego opis. Często są one wskazówkami (planami) do działalności w przyszłości i wyszczególniają dokładne sposoby jakimi należy się posługiwać w przeprowadzaniu określonych działań. Dzięki procedurom można ustalić na przyszłość jeden satysfakcjonujący nas) sposób realizacji zadań. *Por.: Mała encyklopedia prakseologii i teorii organizacji. Ossolineum 1978, s.185.*
4) **Interoperacyjność** *(interoperability)* – to zdolność systemów, jednostek lub wojsk do świadczenia usług; do przyjmowania takich usług od innych systemów, jednostek lub wojsk oraz wykorzystywania w ten sposób wymienionych usług dla skutecznego działania wspólnego. *Definicja zespołu autorskiego.*

Toku prowadzonych badań dążono do zweryfikowania następujących hipotez roboczych:

1. Członkostwo SZ RP w NATO powoduje potrzebę standaryzacji z armiami państw tego Sojuszu m. in. w zakresie procedur kierowania zabezpieczeniem logistycznym walczących wojsk.
2. Ćwiczenia dowódczo-sztabowe z logistycznymi organami kierowania brygady (BZ/BPanc) i dywizji (DZ/DKPanc) mogą być prowadzone w tzw. „układzie funkcjonalnym" oraz w tzw. „układzie służbowym". W ćwiczeniach prowadzonych w tzw. „układzie funkcjonalnym" uczestniczą tylko logistyczne organy kierowania (S4/G4), a kierownikiem ćwiczenia jest przełożony funkcjonalny wyższego szczebla, natomiast w ćwiczeniach prowadzonych w tzw. „układzie służbowym" logistyczne organy kierowania ćwiczą w składzie sztabu jako jedna z jego komórek (zespołów).

   Ogólnym celem ćwiczeń dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania zwykle jest:

   a) w ćwiczeniach prowadzonych w tzw. „układzie służbowym" – zgrywanie komórek (zespołów) logistycznych w składzie sztabu;
   b) w ćwiczeniach prowadzonych w tzw. „układzie funkcjonalnym" – doskonalenie komórek (zespołów) logistycznych w rozwiązywaniu problemów związanych z kierowaniem zabezpieczeniem logistycznym walczących wojsk.
3. Treningi sztabowe z logistycznymi organami kierowania organizowane i prowadzone są przez ich bezpośrednich przełożonych. Ich ogólnym celem zwykle jest przyswajanie nowych treści związanych z organizowaniem i realizacją zabezpieczenia logistycznego walczących wojsk.

Założony cel badawczy oraz przyjęte hipotezy robocze usytuowały rozważania (zespołu badawczego), nad procedurami związanymi z przygotowaniem i prowadzeniem ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania na płaszczyźnie teoretycznej. Oczekiwania wobec nich zostały sprowadzone do udzielenia odpowiedzi na następujące pytania:

a) w sprawie oceny obowiązujących procedur przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania

- jakie są właściwości ogólne organizacji ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania?
- jakie obowiązują zasady przygotowania, prowadzenia i omówienia ćwiczeń taktycznych?

- jaka obowiązuje struktura organizacyjna w ćwiczeniach taktycznych (treningach sztabowych i ćwiczeniach dowódczo-sztabowych) prowadzonych na szczeblu brygady (BZ/BPanc) i dywizji (DZ/DKPanc)?
- jakie relacje zachodzą pomiędzy kierownictwem ćwiczenia, zespołami ćwiczącymi oraz podgrywką w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych prowadzonych na szczeblu brygady (BZ/BPanc) i dywizji (DZ/DKPanc)?

b) w sprawie docelowych procedur przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania

- jakie powinny obowiązywać procedury organizacji ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania brygady (BZ/BPanc) i dywizji (DZ/DKPanc)?
- jaka powinna być struktura organizacyjna ćwiczeń taktycznych (treningów sztabowych i ćwiczeń dowódczo-sztabowych) organizowanych na szczeblu brygady (BZ/BPanc) i dywizji (DZ/DKPanc)?
- jaki powinien być obieg informacji w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania prowadzonych w tzw. „układzie służbowym" i tzw. „układzie funkcjonalnym"?

c) w sprawie formy i zasadniczych treści dokumentów opracowywanych do przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych z logistycznymi (lub z udziałem) organami kierowania

- jakie dokumenty powinny być opracowywane do kierowania treningiem sztabowym z logistycznymi organami kierowania na szczeblu taktycznym?
- jakie dokumenty powinny być opracowywane do ćwiczeń dowódczo-sztabowych, prowadzonych w tzw. „układzie funkcjonalnym" oraz w tzw. „układzie służbowym", z logistycznymi organami kierowania szczebla taktycznego?

d) w sprawie formy i zasadniczych treści dokumentów opracowywanych przez ćwiczące zespoły logistyczne w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych prowadzonych w tzw. „układzie funkcjonalnym" i tzw. „układzie służbowym"

- jakie dokumenty operacyjne opracowywane są przy udziale logistycznych organów kierowania (S4/G4)?
- jakie dokumenty logistyczne powinny opracowywać ćwiczące zespoły logistyczne (S4/G4) w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych?

Zakres dociekań zespołu autorskiego w procesie badań obowiązujących zasad przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania oraz w czasie wypracowywania docelowych procedur przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych z tymi organami umożliwił wyodrębnienie takich subelementów jak:

a) **przedmiot** – uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne funkcjonowania logistycznych organów kierowania szczebla taktycznego warunkujące ich miejsce i zadania w procesie dowodzenia walczącymi wojskami, w tym szczególnie w obszarze kierowania zabezpieczeniem logistycznym tych wojsk;

b) **podmiot** – logistyczne organy kierowania, czyli zespoły logistyczne S4 (G4) brygady (dywizji);

c) **przestrzeń** – ćwiczenia taktyczne (treningi sztabowe i ćwiczenia dowódczo-sztabowe).

Badania podjęte w niniejszym opracowaniu sprowadzone zostały do następującego układu:

Wstęp – *uwagi metodyczne*

Część główna

1. Założenia metodologiczne badań procesu przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania
2. Ocena obowiązujących procedur przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania
3. Proponowane procedury przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania

Zakończenie

Literatura przedmiotu

Załączniki

1. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE BADAŃ PROCESU PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA ĆWICZEŃ TAKTYCZNYCH Z LOGISTYCZNYMI ORGANAMI KIEROWANIA

W procesie badań nad wypracowaniem procedur związanych z przygotowaniem i prowadzeniem ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania brygady (BZ/BPanc) i dywizji (DZ/DKPanc) funkcjonowanie tych organów rozpatrywano przez pryzmat teorii prowadzenia działań taktycznych, teorii organizacji i zarządzania oraz teorii dowodzenia wojskami.

Wykorzystanie w badaniach wyżej wymienionych teorii umożliwiło zespołowi autorskiemu:

a) **teorii prowadzenia działań taktycznych (walki)** – poszukiwanie racjonalnych sposobów i procedur organizowania zabezpieczenia logistycznego walczących wojsk, adekwatnych do zamiaru (decyzji) prowadzenia planowanych działań (walki);
b) **teorii organizacji i zarządzania** – poszukiwanie rozwiązań zapewniających wysoką skuteczność działania (funkcjonowania) logistycznych organów kierowania na stanowisku dowodzenia, w tym szczególnie w Centrum Zabezpieczenia Działań (CZDz) tego stanowiska;
c) **teorii dowodzenia wojskami** – poszukiwanie racjonalnych sposobów i procedur kierowania zabezpieczeniem logistycznym walczących wojsk.

Funkcjonowanie logistycznych organów kierowania na stanowisku dowodzenia brygady (BZ/BPanc) i dywizji (DZ/DKPanc) rozpatrywano przez pryzmat wymogów wynikających z członkostwa RP i jej SZ w NATO, w tym szczególnie pod kątem uzyskania przez dowództwa szczebla taktycznego (w tym wchodzące w ich skład zespoły logistyczne – S4/G4) niezbędnej standaryzacji (przynajmniej na poziomie interoperacyjności) z ich odpowiednikami w armiach przodujących państw NATO.

Jednym z głównych czynników sprzyjających osiągnięciu pożądanego poziomu standaryzacji w zakresie dowodzenia walczącymi wojskami, w tym kierowania zabezpieczeniem logistycznym tych wojsk, jest stosowanie takich samych (lub przynajmniej porównywalnych) zasad i procedur, a także norm taktycznych i logistycznych. Jednak prowadzone badania nie miały na celu zwykłego zapożyczenia wybranych zasad i procedur stosowanych w procesie przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych, a także procedur dowodzenia wojskami na szczeblu taktycznym w WLąd armii przodujących państw NATO. Chodziło w nich bowiem przede wszystkim o rekomendację takich rozwiązań

organizacyjnych, które są możliwe do zastosowania obecnie i w dającej się określić bliskiej perspektywie odnoszącej się do WLąd SZ RP.

Zaproponowanie preferowanych procedur przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania brygady (BZ/BPanc) i dywizji (DZ/DKPanc), w tym także formy i zasadniczych treści dokumentów opracowywanych do przygotowania i prowadzenia tych ćwiczeń, wymagało konsekwentnego stosowania przez zespół badawczy **„podejścia systemowego"** i wynikających z niego kroków **„analizy systemowej"**. Metoda ta, co potwierdzają efekty jej stosowania, spełnia w pełni wymagania metodologiczne związane z badaniem funkcjonowania organizacji (organizmów) jakimi są dowództwa brygady i dywizji, w tym działające w ramach tych dowództw logistyczne organy kierowania w postaci komórek (zespołów) S4 (G4). Jako taka, stanowi ona program prowadzenia analizy i oceny obejmujący uporządkowany zbiór procedur analitycznych, zawierających m. in. bank pytań umożliwiających poszukiwanie możliwych (oczekiwanych) odpowiedzi.[1] Pytania te najczęściej formułowane były w postaci: **dlaczego?, co?, gdzie?, w jakim czasie?, kto?, jak?** Stawiano je wobec logistycznych organów kierowania (zespołów S4/G4) funkcjonujących na stanowiskach dowodzenia brygady i dywizji, jako całego „obiektu" oraz jako „obiektu rozłożonego na części", czyli wobec poszczególnych podzespołów funkcjonalnych logistyki (zespołu: planowania, materiałowego, technicznego, medycznego i transportowego).

Bardzo ważną rolę w formułowaniu preferowanych procedur przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania brygady (BZ/BPanc) i dywizji (DZ/DKPanc) odegrała również **metoda analogii.** Stosowano ją do „rozumowania przez analogię" i „wnioskowania przez analogię".

Rozumowanie przez analogię użyto do ustalenia (określenia) ogólnych procedur przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania brygady i dywizji. Ustalenia te poczyniono bazując na bogatych doświadczeniach (w zakresie organizacji ćwiczeń z logistycznymi organami kierowania różnych szczebli dowodzenia) Katedry Logistyki Wojsk Lądowych AON.

Wnioskowanie przez analogię umożliwiło dostarczenie nowych rozwiązań w zakresie struktury organizacyjnej ćwiczeń taktycznych, w tym szczególnie ćwiczeń dowódczo-sztabowych, z logistycznymi organami kierowania, na podstawie wysokiego

---

[1] Patrz: J. Konieczny: Inżynieria systemów działania. WNT. Warszawa 1985.

podobieństwa rozpatrywanych struktur organizacyjnych, do struktur już znanych i sprawdzonych w praktycznym (ćwiczebnym) działaniu.

Punktem wyjścia przy generowaniu proponowanych (preferowanych) do wdrożenia w WLąd SZ RP procedur przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania brygady (BZ/BPanc) i dywizji (DZ/DKPanc), a także form i treści dokumentów opracowywanych w procesie przygotowania i prowadzenia tych ćwiczeń, była świadomość istnienia celu nadrzędnego i jego wyraźna artykulacja. W ćwiczeniach taktycznych prowadzonych tylko z logistycznymi organami kierowania (ćwiczenia prowadzone w tzw. „układzie funkcjonalnym"), jak też w ćwiczeniach prowadzonych z udziałem logistycznych organów kierowania (ćwiczenia prowadzone w tzw. „układzie służbowym") jest nim osiągnięcie wysokiej skuteczności działania zespołów logistycznych (S4/G4) na stanowiskach dowodzenia (w tym również w Centrum Zabezpieczenia Działań), a także racjonalnych sposobów i procedur organizowania zabezpieczenia logistycznego walczących wojsk oraz kierowania tym zabezpieczeniem w toku działań taktycznych (w toku walki). Były to zasadnicze czynniki zewnętrzne warunkujące osiągnięcie celu badań, natomiast zasadniczym uwarunkowaniem wewnętrznym był fakt podziału logistyki i wydzielenia *logistyki planowania* w postaci komórek (zespołów) S4 (G4) wchodzących w skład sztabów brygad i dywizji. Powstała więc jakościowo nowa sytuacja wymagająca nowych rozwiązań organizacyjnych m. in. w odniesieniu do przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych z organami (komórkami, zespołami) tworzącymi *logistykę planowania*.

* * *

W procesie badań zespół autorski konsekwentnie zabiegał o przestrzeganie przede wszystkim **„zasady prostoty działania"** gwarantującej niezawodność procesu przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania brygady (BZ/BPanc) i dywizji (DZ/DKPanc) oraz wysoką skuteczność funkcjonowania tych organów na stanowiskach dowodzenia. Dla zespołu autorskiego było bowiem sprawą oczywistą, że im mniejszy będzie stopień złożoności proponowanych rozwiązań, tym większą one mają szansę na zastosowanie w praktyce. W konsekwencji główny wysiłek badawczy skoncentrowano nie tylko na zasadach i procedurach odnoszących się do problemów związanych z przygotowaniem i prowadzeniem ćwiczeń, ale również formie i treści przygotowywanej do nich dokumentacji.

2. OCENA OBOWIĄZUJĄCYCH PROCEDUR PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA ĆWICZEŃ TAKTYCZNYCH Z LOGISTYCZNYMI ORGANAMI KIEROWANIA

2.1. Właściwości ogólne organizacji ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania

W ćwiczeniach taktycznych z logistycznymi organami kierowania prowadzonych do końca 1999 roku w brygadach (BZ/BPanc) i dywizjach (DZ/DKPanc) WLąd SZ RP obowiązywała tzw. stara struktura organizacyjna tych organów. Występuje w niej stanowisko szefa logistyki – zastępcy dowódcy (brygady, dywizji), któremu służbowo podporządkowane są jednostki (kompanie, bataliony) logistyczne oraz sekcje (wydziały): planowania, materiałowa, techniczna oraz szef służby zdrowia. Szef logistyki – zastępca dowódcy wraz z podległymi organami i jednostkami logistycznymi w strukturze organizacyjnej brygady (dywizji) występują jako samodzielny pion funkcjonalny.

Ćwiczenia taktyczne z logistycznymi organami kierowania brygad i dywizji obejmują treningi sztabowe i ćwiczenia dowódczo-sztabowe.

Treningi sztabowe z logistycznymi organami kierowania brygady i dywizji przygotowują i prowadzą ich **bezpośredni przełożeni**, tj. szefowie logistyki – zastępcy dowódcy, którzy pełnią funkcję kierownika treningu. Czas trwania treningu sztabowego wynosi z reguły: w brygadzie 1 dzień, a w dywizji 1-2 dni. Prowadzone są w miejscu stałej dyslokacji. Organizowane są na podstawie *„Planu prowadzenia treningu sztabowego"*. Poświęcone są zwykle jednemu – dwóm zagadnieniom szkoleniowym.

Ćwiczenia dowódczo-sztabowe z logistycznymi organami kierowania brygady i dywizji przygotowują i prowadzą **przełożenia funkcjonalni wyższego szczebla.**

Powoduje to, że ćwiczenia dla logistycznych organów kierowania brygady przygotowuje i prowadzi szef logistyki - zastępca dowódcy dywizji, a dla logistycznych organów kierowania dywizji - szef logistyki - zastępca dowódcy okręgu wojskowego (OW).

Ćwiczenia z logistycznymi organami kierowania brygady i dywizji organizowane są w tzw. **„systemie jednoczesnego uczestnictwa"**. Polega on na organizowaniu w jednym czasie w dywizji jednego ćwiczenia dla logistycznych organów kierownictwa wszystkich brygad, a w OW - dla logistycznych organów kierowania wszystkich dywizji, pod jednym kierownictwem.

Logistyczne organy kierowania brygady i dywizji uczestniczące w ćwiczeniu dowódczo-sztabowym **ukompletowuje się wg etatu czasu wojennego**.

Czas trwania ćwiczeń dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania wynosi: brygady 2 - 3 dni, dywizji 3 -4 dni.

Ćwiczenia dowódczo-sztabowe z logistycznymi organami kierowania brygady i dywizji prowadzi się z reguły **w miejscach stałej dyslokacji**, np.: w pomieszczeniach służbowych, ośrodkach dowodzenia (szkolenia), stanowiskach dowodzenia typu stacjonarnego itp. Mogą one odbywać się również na polowych stanowiskach dowodzenia lub zapasowych stanowiskach dowodzenia.

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania, kierownictwo ćwiczenia i ćwiczące zespoły wykorzystują z reguły **stacjonarny system łączności**, który może być wzmocniony **dodatkowymi relacjami łączności** dla grup podgrywających.

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania mogą (powinny) być stosowane **elementy gry komputerowej**, zwłaszcza symulacja sytuacji logistycznej (posiadanych zasobów zaopatrzenia; strat w uzbrojeniu i sprzęcie wojskowym; strat w stanie osobowym, w tym strat sanitarnych; obłożenia punktów opatrunkowych; obciążenia punktów zbiórki uszkodzonego sprzętu itp.), która jest realizowana w ramach **informatycznego wsparcia ćwiczenia**. Organizuje się je na podstawie planu, który zawiera:

- określenie celów zastosowania środków informatyki w ćwiczeniu;
- podział środków informatyki (oprogramowania i techniki komputerowej) według komórek organizacyjnych;
- wykaz osób funkcyjnych (kierowników) odpowiedzialnych za pracę punktów informatycznych (komórek automatyzacji dowodzenia, sieci komputerowych);
- wyszczególnienie i terminy realizacji przedsięwzięć przygotowawczych;
- terminy rozwinięcia środków informatyki i wymiany danych;
- schemat systemu wymiany danych;
- przedsięwzięcia w zakresie ochrony i bezpieczeństwa informacji.

Plan informatycznego wspomagania ćwiczenia opracowuje zespół łączności i informatyki na podstawie koncepcji informatycznego wspomagania ćwiczenia, uwzględniając stan sił oraz środków łączności i informatyki wydzielonych do zabezpieczenia ćwiczenia. Plan zatwierdza szef sztabu kierownictwa ćwiczenia.

W celu przygotowania powyższego planu oraz realizacji informatycznego wsparcia ćwiczenia, skład zespołu autorskiego i sztabu kierownictwa ćwiczenia uzupełnia się **specjalistami z dziedziny automatyzacji dowodzenia i informatyki**.

W celu przygotowanie i prowadzenia ćwiczenia dowódczo-sztabowego z logistycznymi organami kierowania brygady (dywizji) powołuje się **kierownictwo ćwiczenia** wraz z niezbędnymi siłami i środkami zabezpieczenia. W skład kierownictwa ćwiczenia wchodzą:

- kierownik ćwiczenia;
- szef sztabu kierownictwa ćwiczenia;
- zastępcy kierownika ćwiczenia;
- pomocnicy kierownika ćwiczenia.

Kierownik ćwiczenia odpowiada za przygotowanie i przeprowadzenie ćwiczenia, w tym m.in. za: wypracowanie metodycznej i taktycznej koncepcji prowadzenia ćwiczenia; wyznaczenie zespołu autorskiego (autora) oraz wydanie wytycznych do przygotowania ćwiczenia; **określenie struktury organizacyjnej ćwiczenia** i wyznaczenie osób sprawujących kierownicze funkcje w kierownictwie ćwiczenia; kierowanie oraz nadzór nad opracowaniem podstawowych dokumentów ćwiczenia i przedstawienie przełożonemu zamiaru ćwiczenia do zatwierdzenia; przeprowadzenie instruktażu w miejscu ćwiczenia i określenie **koncepcji przebiegu zasadniczych epizodów ćwiczenia**; przygotowanie kierownictwa ćwiczenia; określenie sposobów przygotowania się zespołów ćwiczących do udziału w ćwiczeniu oraz przeprowadzenie omówienia ćwiczenia.

Sztab kierownictwa ćwiczenia jest głównym organem kierownika ćwiczenia w zakresie przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia. **Szef** tego **sztabu** (w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania brygady jest nim zwykle szef sekcji planowania logistyki dywizji, a w ćwiczeniach z logistycznymi organami kierowania dywizji - szef wydziału planowania logistyki korpusu lub OW) pełni funkcję nadrzędną w stosunku do wszystkich komórek organizacyjnych (osób funkcyjnych) wchodzących w skład kierownictwa ćwiczenia oraz zespołów ćwiczących. Podlegają mu:

- zastępcy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia (powoływani zwykle w ćwiczeniach z logistycznymi organami dywizji);
- zespoły (pomocnicy) reprezentujące poszczególne piony funkcjonalne logistyki (zwykle są to: zespół materiałowy, zespół techniczny, zespół medyczny) oraz rodzaje wojsk (WRiA, OPL, WInż, WOPChem) i sztab ogólnowojskowy;
- grupy (grupa) podgrywające.

Grupy (grupę) podgrywające powołuje się w celu podgrywania sytuacji taktycznej (operacyjnej) i logistycznej dla ćwiczących zespołów. Organizuje się je na bazie dowództw organizujących ćwiczenie dowódczo–sztabowe lub grup operacyjnych dowództw jednostek logistycznych nie uczestniczących w ćwiczeniu.

W ćwiczeniach dowódczo–sztabowych powołuje się **rozjemców**. Jednak w ćwiczeniach dowódczo–sztabowych z logistycznymi organami kierowania zwykle funkcję rozjemcy spełnia kierownik ćwiczenia lub wyznaczeni oficerowie kierownictwa ćwiczenia.

2.1.1. Zasady ogólne przygotowania ćwiczeń taktycznych

Przygotowanie ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania brygady (BZ/BPanc) i dywizji (DZ/DKPanc) obejmuje:

1) **Treningów sztabowych:** wypracowanie koncepcji metodycznej i taktycznej treningu, opracowanie dokumentacji, postawienie zadań wykonawcom, przygotowanie miejsca do przeprowadzenia treningu oraz przygotowanie ćwiczących do udziału w treningu.

   W koncepcji metodycznej kierownik treningu sztabowego precyzuje: temat treningu, cel (cele) szkoleniowy, zagadnienie (zagadnienia) szkoleniowe, skład ćwiczących, sposób rozpoczęcia i zakończenia treningu oraz sposób przygotowania i przeprowadzenia treningu.

   W koncepcji taktycznej kierownik treningu sztabowego precyzuje: dotychczasowy charakter działań; ogólny skład bojowy stron; ogólne zamiary (decyzja) stron; ogólne zadanie bojowe ćwiczącego szczebla dowodzenia, w tym zadanie stojące przed logistycznymi organami kierowania oraz ogólne zadania realizowane przez sąsiadów; ogólny przebieg dynamiki działań taktycznych (walki).

   Do treningów sztabowych z logistycznymi organami kierowania brygady (dywizji) **opracowywane są następujące dokumenty:**

   1) plan przeprowadzenia treningu sztabowego;
   2) założenie (założenia) taktyczne;
   3) rozkaz operacyjny wraz z aneksem logistycznym.

   Zadania dla wykonawców przygotowujących trening sztabowy stawiane są w formie wytycznych, w których zwykle kierownik ćwiczenia podaje: koncepcję metodyczną i taktyczną treningu sztabowego oraz rodzaj i terminy opracowania dokumentacji i przedstawienia jej do zatwierdzenia (podpisu) itp., a także sposób przygotowania pomieszczeń do przeprowadzenia treningu.

   Przygotowanie ćwiczących do udziału w treningu sztabowym odbywa się zwykle w ramach szkolenia doskonalącego kadry. W czasie szkolenia poprzedzającego trening sztabowy zwraca się szczególną uwagę na zagadnienia będące treścią treningu, w tym szczególnie nowe problemy lub słabo opanowane. Ponadto uczestnicy treningu studiują

literaturę przedmiotu, przygotowują mapy i wzory dokumentów bojowych oraz inne niezbędne im w treningu dokumenty, materiały i wyposażenie.

2) **Ćwiczeń dowódczo–sztabowych:** wypracowanie metodycznej i taktycznej koncepcji przygotowania ćwiczenia, opracowanie dokumentacji, postawienie zadań wykonawcom, przygotowanie rejonu ćwiczenia oraz przygotowanie kierownictwa ćwiczenia i ćwiczących do udziału w ćwiczeniu.

W koncepcji metodycznej kierownik ćwiczenia precyzuje: temat ćwiczenia; cele szkoleniowe i badawcze ćwiczenia; główne zagadnienia szkoleniowe i ich wstępny podział na etapy; wstępny podział czasu realizacji głównych zadań (problemów) szkoleniowych; skład ćwiczących; ogólną strukturę organizacyjną ćwiczenia i kierownictwa ćwiczenia; sposób rozpoczęcia i zakończenia ćwiczenia; sposób podgrywania sytuacji w czasie ćwiczenia; sposób przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia.

W koncepcji taktycznej kierownik ćwiczenia precyzuje: dotychczasowy charakter działań; przebieg umownej granicy pomiędzy stronami (jeżeli wynika to z potrzeb ćwiczenia); ogólny skład bojowy stron; zarys położenia wyjściowego stron; ogólne zamiary (decyzje) stron; ogólne zadanie bojowe ćwiczącego szczebla dowodzenia i sąsiadów; ogólny przebieg dynamiki walki.

W wytycznych kierownika ćwiczenia dotyczących przygotowania ćwiczenia zwykle podaje się: koncepcję metodyczną i taktyczną przeprowadzenia ćwiczenia; rodzaj i terminy opracowania dokumentacji oraz przedstawienia jej do akceptacji (podpisu, zatwierdzenia) itp.

Do ćwiczeń dowódczo–sztabowych z logistycznymi organami kierowania brygady (dywizji) **opracowywane są następujące dokumenty**:

1) zamiar ćwiczenia z legendą;
2) plan przygotowania ćwiczenia;
3) plan szkolenia kierownictwa ćwiczenia;
4) zarządzenie w sprawie przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia;
5) rozkazy i zarządzenia operacyjne oraz logistyczne;
6) założenia taktyczne (operacyjne);
7) tabele obowiązujących meldunków i sprawozdań;
8) wykaz strat;
9) plan podawania wiadomości;
10) plan przeprowadzenia ćwiczenia;

11) plany pracy zastępców (pomocników) kierownika ćwiczenia oraz szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia.

Zamiar ćwiczenia jest najważniejszym dokumentem ćwiczenia zatwierdzanym przez przełożonych szczebla nadrzędnego. Opracowuje się go w formie graficznej (na mapie) z legendą. Po zatwierdzeniu stanowi on podstawę do opracowania pozostałych dokumentów ćwiczenia.

Część graficzna zamiaru ćwiczenia obejmuje: tytuł, a w nim: rodzaj ćwiczenia, nazwę najwyższego ćwiczącego szczebla dowodzenia, termin prowadzenia, kryptonim; umowną granicę między stronami; położenie wyjściowe i założony zamiar działania przeciwnika; położenie wyjściowe wojsk własnych; zamiar dowódcy szczebla nadrzędnego; zadanie bojowe (operacyjne) ćwiczącego szczebla dowodzenia; położenie wyjściowe i ogólny zamiar działania sąsiadów; podział ćwiczenia na etapy (temat, czas trwania etapu, zagadnienia szkoleniowe); rubieże zarysu działań walki na początku każdego etapu ćwiczenia; wskaźniki rozmachu działań wojsk własnych i przeciwnika.

W legendzie do części graficznej zamiaru ćwiczenia zwykle podaje się: temat ćwiczenia; cele ćwiczenia; główne zagadnienia szkoleniowe; czas trwania ćwiczenia; skład uczestników ćwiczenia; skład bojowy stron; dotychczasowe działania i położenie wyjściowe stron; ogólny zamiar stron; stosunki sił i środków; organizację podgrywania sytuacji; wskaźniki organizacyjno – metodyczne; organizację łączności; termin, miejsce i sposób omówienia ćwiczenia.

W planie przeprowadzenia ćwiczenia ujmuje się terminy i sposób: opracowania zasadniczych dokumentów ćwiczenia; przedstawienia przełożonym dokumentów do akceptacji, podpisu i zatwierdzenia; wręczenia ćwiczącym zarządzenia w sprawie przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia; przygotowania miejsc pracy i zabezpieczenia warunków socjalno - bytowych dla kierownictwa ćwiczenia i ćwiczących zespołów; organizację systemu łączności dla potrzeb ćwiczenia; wręczenia ćwiczącym założeń taktycznych (operacyjnych); przygotowania się uczestników ćwiczenia do udziału w ćwiczeniu; prowadzenia szkolenia kierownictwa ćwiczenia; osiągnięcia gotowości do ćwiczenia przez kierownictwo ćwiczenia oraz ćwiczące zespoły i inne ustalenia. Dla każdego przedsięwzięcia ustala się głównego wykonawcę, współwykonawcę oraz dokładny termin wykonania. Z planem przygotowania ćwiczenia zapoznaje się wszystkie wymienione w nim osoby funkcyjne.

W planie szkolenia kierownictwa ćwiczenia ujmuje się terminy i sposób: wydania wytycznych dotyczących pracy oficerów sztabu kierownictwa ćwiczenia, oraz grup

podgrywających; przygotowania się zespołów (osób funkcyjnych) do pełnienia obowiązków w ćwiczeniu; ustalenia spraw organizacyjnych oraz inne przedsięwzięcia.

Zarządzenie w sprawie przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia składa się z części informacyjnej i rozkazującej.

W części informacyjnej podawane są: podstawa prowadzenia ćwiczenia, rodzaj ćwiczenia (kryptonim); termin prowadzenia ćwiczenia; stanowisko służbowe kierownika ćwiczenia.

W części rozkazującej podawane są: stanowiska, stopnie, imiona i nazwiska osób sprawujących kierownicze funkcje w kierownictwie ćwiczenia; miejsce prowadzenia ćwiczenia; skład ćwiczących; umowne nazwy ćwiczących stron; sposób oznakowania kierownictwa ćwiczenia; skład grup podgrywających; zakres i sposób przygotowania się ćwiczących do udziału w ćwiczeniu; organizację łączności, automatyzacji dowodzenia i ochrony tajemnicy; przedsięwzięcia zabezpieczenia logistycznego ćwiczenia; termin i miejsce przeprowadzenia szkolenia kierownictwa ćwiczenia; termin wręczenia założenia taktycznego (operacyjnego); termin i miejsce omówienia ćwiczenia; termin gotowości do ćwiczenia kierownictwa ćwiczenia oraz ćwiczących zespołów, a także systemu łączności; ubiór i wyposażenie indywidualne kierownictwa ćwiczenia i ćwiczących.

Rozkazy i zarządzenia operacyjne oraz logistyczne opracowywane są na podstawie zamiaru ćwiczenia i stanowią dla ćwiczących (ćwiczących zespołów) podstawę do organizacji działań (w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania stanowią podstawę do organizacji zabezpieczenia logistycznego wojsk). Zadania zawarte w tych dokumentach ćwiczący otrzymują z reguły w formie wyciągów. Rozkazów i zarządzeń (wyciągów) wręczanych w czasie ćwiczenia zespołom ćwiczącym nie podpisuje się. Po wyszczególnieniu stanowisk osób funkcyjnych wpisuje się napis „KIEROWNICTWO ĆWICZENIA".

Założenia taktyczne (operacyjne) są dokumentami zawierającymi dane stanowiące podstawę do przygotowania się ćwiczących do całego ćwiczenia lub jego etapu po tzw. „przeskoku czasu operacyjnego". Składają się one z rozdziałów: „Sytuacja ogólna", „Sytuacja szczegółowa", „Dane dodatkowe", „Praca do wykonania" oraz załączników.

W tabelach obowiązujących meldunków i sprawozdań podawane są: rodzaj, nazwa, wykonawca, adresat, terminy przedstawienia (częstotliwość), forma (pisemnie, graficznie, szyfrem, sformalizowany dokument) oraz sposób przekazania (wojskowa poczta polowa, techniczne środki łączności, urządzenia fotograficzne i inne) meldunków

i sprawozdań komórek organizacyjnych ćwiczących zespołów do sztabu kierownictwa ćwiczenia.

Wykaz strat opracowuje się na podstawie planu przeprowadzenia ćwiczenia, zarysu dynamiki walki, oceny działania ćwiczących i innych czynników. W wykazie określa się straty (liczbę i rodzaj) wojsk własnych (w stanie osobowym, UiSW, ŚBiM), w tym również jednostek i urządzeń logistycznych. W razie potrzeby mogą być również określone straty przeciwnika. Sporządza się je w formie tabeli na każdą dobę walki. Ich podział na poszczególne sytuacje dokonuje się podczas opracowania planów podawania wiadomości.

Plan podawania wiadomości stanowi podstawę do przekazywania ćwiczącym informacji o położeniu i stanie wojsk własnych, w tym ich jednostek i urządzeń logistycznych, oraz przeciwnika w czasie dynamiki działań. Ujmuje się w nim dane, które na rzeczywistym polu walki napływałyby z różnych źródeł (od podwładnych, przełożonych i sąsiadów). Sporządza się go w formie tabeli, w której kolejno ujmuje się: czas operacyjny; treść i źródło informacji; nadawcę; adresata; czas astronomiczny i sposób przekazywania informacji. Dane te zestawia się chronologicznie zgodnie z przewidywanym rozwojem działań (walki).

Plan przeprowadzenia ćwiczenia dowódczo-sztabowego z zasady składa się z dwóch części: pierwszej dotyczącej całego ćwiczenia i drugiej - dotyczącej jego etapów.

W części pierwszej podaje się: tytuł dokumentu; temat ćwiczenia; skład uczestników ćwiczenia; czas prowadzenia ćwiczenia (operacyjny i astronomiczny); dotychczasowe działanie i położenie wyjściowe stron; ogólne zamiary stron; ogólny przebieg działań stron w ćwiczeniu.

W części drugiej, kolejno według etapów, podaje się: temat etapu; zagadnienia szkoleniowe; czas trwania etapu (operacyjny i astronomiczny); przebieg działań stron w etapie.

Plany pracy zastępców (pomocników) kierownika ćwiczenia oraz szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia opracowuje się na podstawie planu przeprowadzenia ćwiczenia i wytycznych przełożonych. W planach tych ujmuje się: dane dotyczące reprezentowanego rodzaju wojsk (pionów funkcjonalnych logistyki); udział w obserwacji metod pracy ćwiczących zespołów; udział w wysłuchiwaniu koncepcji ćwiczących przez kierownika ćwiczenia; osobiste wysłuchiwanie decyzji kierowników pionów funkcjonalnych logistyki.

Przygotowanie kierownictwa ćwiczenia do ćwiczenia dowódczo-sztabowego odbywa się w ramach 1 - 2 dniowego szkolenia w warunkach garnizonowych. Składa się na to zbiorowe szkolenie oficerów kierownictwa ćwiczenia oraz grupowe (indywidualne) przygotowanie się do funkcji wyznaczonych do pełnienia podczas ćwiczenia.

Przygotowanie zespołów ćwiczących do ćwiczenia powinno odbywać się w ramach planowanego szkolenia kadry. W czasie tego szkolenia należy skoncentrować się na problemach będących treścią ćwiczenia, zwłaszcza problemach nowych lub słabo opanowanych. Ponadto w czasie bezpośredniego przygotowania się uczestników ćwiczenia powinni oni przestudiować niezbędną literaturę przedmiotu, przygotować mapy, uzupełnić bądź opracować wzory dokumentów bojowych (operacyjnych) oraz przygotować się do pracy na swoich stanowiskach w ćwiczeniu.

2.1.2. Zasady ogólne prowadzenia ćwiczeń taktycznych

Treningi sztabowe oraz ćwiczenia dowódczo-sztabowe z logistycznymi organami kierowania brygady (dywizji) rozpoczynają się od wręczenia założeń taktycznych wraz z mapą (kalką) położenia wojsk oraz rozkazu operacyjnego wraz z aneksem logistycznym. Ich przebiegiem kieruje kierownik ćwiczenia (w ćwiczeniu dowódczo-sztabowym kierownik pracuje na stanowisku dowodzenia kierownictwa ćwiczenia).

W treningu sztabowym, który z reguły dotyczy 1-2 zagadnień szkoleniowych, ćwiczący zespół (zespoły) wykonuje (opracowują) zadanie postawione w założeniu (założeniach) taktycznym. Poprawność jego wykonywania nadzoruje kierownik ćwiczenia, który może żądać przedstawienia koncepcji rozwiązania zadania. Zadanie bardzo często polega na: opracowaniu wybranych dokumentów bojowych, w tym szczególnie gdy są to nowe wzory dokumentów; przeprowadzeniu kalkulacji logistycznych; wypracowaniu koncepcji organizacji wykonania wybranych zadań logistycznych itp.

Natomiast ćwiczenia dowódczo-sztabowe z logistycznymi organami kierowania często poprzedzane są sprawozdaniem z osiągania wyższych stanów gotowości bojowej. W ćwiczeniach tych ćwiczące zespoły logistyczne, po otrzymaniu założenia taktycznego oraz rozkazu operacyjnego (wraz z aneksem logistycznym) wyższego szczebla dowodzenia przystępują do organizacji pracy na swoich stanowiskach zgodnie z obowiązującymi regulaminami (instrukcjami) czasu „W".

W okresie tym kierownictwo ćwiczenia zwraca szczególną uwagę na: stopień opanowania rozpatrywanych problemów taktyki (sztuki operacyjnej) i logistyki wojskowej;

organizację pracy i współpracy; metody wypracowania decyzji (koncepcji), sposób referowania (meldowania) wniosków i propozycji do decyzji oraz sposób i realność przygotowywanych kalkulacji; realizm w ocenie potencjału logistycznego wojsk oraz umiejętność przewidywania sytuacji logistycznej wojsk własnych i przeciwnika; umiejętności planowania i organizowania zabezpieczenia logistycznego walczących wojsk; konkretność i terminowość formułowania i przekazywania zadań logistycznych wykonawcom; organizację kierowania zabezpieczeniem logistycznym wojsk oraz współdziałania; formę opracowanych dokumentów planistycznych i rozkazodawczych.

Wysłuchiwanie decyzji (koncepcji) ćwiczących zespołów może odbywać się w sposób zbiorowy lub indywidualny. Zbiorowe wysłuchiwanie stosuje się w okresie (etapie) organizacji zabezpieczenia logistycznego wojsk w planowanych działaniach, natomiast w toku ćwiczenia wysłuchiwanie decyzji ćwiczących i studiowanie metod pracy zespołów ćwiczących odbywa się w miejscach rozmieszczenia komórek (zespołów) organizacyjnych logistycznych organów kierowania na stanowisku dowodzenia.

W czasie wysłuchiwania decyzji (koncepcji) ćwiczących zespołów logistycznych, kierownik ćwiczenia zwraca szczególną uwagę na: właściwe zrozumienie zamiaru przełożonego (lub decyzji dowódcy); konkretność i ścisłe powiązanie treści meldowanych koncepcji z rozgrywaną sytuacją taktyczną (operacyjną) i logistyczną z uwzględnieniem sytuacji pozamilitarnej na obszarze (w rejonie) prowadzonych działań; zasadność formułowanych zadań logistycznych pod względem czasu i możliwości (potencjału) jednostek i urządzeń logistycznych; uwzględnienie przez ćwiczących (meldujących) wszystkich elementów stworzonej sytuacji bojowej i logistycznej, poniesionych strat itp. W czasie wysłuchiwania meldunków ćwiczących zespołów, kierownik ćwiczenia w miarę potrzeby podaje ćwiczącym dodatkowe dane o sytuacji logistycznej, bojowej (operacyjnej), działaniu sąsiadów oraz wykorzystaniu sił i środków przełożonego lub też wyznacza czas na powtórne przeanalizowanie zadania, przeprowadzenie oceny położenia (sytuacji logistycznej) itp.

W dynamice działań (w toku ćwiczenia) główny wysiłek kierownictwa ćwiczenia oraz grup podgrywających koncentruje się na zapewnieniu terminowego rozwijania sytuacji, kontroli i obiegu informacji o sytuacji i reagowaniu ćwiczących na zachodzące w niej zmiany. Wszystkie wiadomości o sytuacji oraz zadania przekazuje się ćwiczącym w takiej formie i takimi kanałami, jakimi poszczególne komórki (zespoły) logistyczne otrzymywałyby w warunkach bojowych (w formie rozkazów, zarządzeń, informacji z nadrzędnego dowództwa, meldunków podwładnych), a także przez pozorowanie działań

przeciwnika. Ponadto mogą być wykorzystywane fotomapy, fotoplany, „zdobyte" dokumenty przeciwnika, wnioski z przesłuchiwania jeńców itp.

W czasie organizacji i prowadzenia działań, kierownictwo ćwiczenia stwarza warunki zmuszające ćwiczących **do równoczesnego wypracowywania decyzji (koncepcji), planowania oraz stawiania zadań**.

Straty w stanie osobowym, UiSW oraz ŚBiM określa się odpowiednio do rodzaju i charakteru prowadzonych działań, biorąc pod uwagę poprawność rozwiązania postawionych zadań i działania wojsk.

W zależności od przebiegu ćwiczenia, jego kierownik może sam lub na wniosek swoich zastępców (pomocników) wprowadzić zmiany do planu przeprowadzenia ćwiczenia.

Ogólna ocena ćwiczenia dowódczo-sztabowego z logistycznymi organami kierowania brygady (dywizji) jest średnią arytmetyczną ocen za:

- umiejętność wypracowania koncepcji zabezpieczenia logistycznego wojsk w planowanych działaniach, organizowania i realizacji tego zabezpieczenia w toku działań oraz sprawowania kontroli i nadzoru nad realizacją zadań logistycznych;
- organizowanie obrony i ochrony jednostek i urządzeń logistycznych;
- organizowanie i utrzymywanie współdziałania z sąsiadami oraz współdziałania wojskowo - cywilnego;
- sprawność działania poszczególnych pionów funkcjonalnych logistyki i koordynację ich działań;
- organizację i funkcjonowanie zespołów logistycznych w Centrum Zabezpieczenia Działań SD oraz przestrzeganie zasad tajnego dowodzenia (kierowania);
- jakość i terminowość opracowywania dokumentacji planistycznej, rozkazodawczej i sprawozdawczej;
- inne zagadnienia i przedsięwzięcia wynikające z zadań realizowanych w danym ćwiczeniu.

2.1.3. Zasady ogólne prowadzenia omówienia ćwiczeń taktycznych

Omówienie jest istotna częścią każdego treningu sztabowego i ćwiczenia dowódczo-sztabowego. Zawiera ono ocenę aktualnego stanu wyszkolenia logistycznych organów kierowania brygady (dywizji) i pozwala na określenie kierunków dalszego ich szkolenia (doskonalenia).

Po przeprowadzeniu treningu sztabowego omówienie prowadzi osobiście jego kierownik w oparciu o własne spostrzeżenia poczynione w trakcie ćwiczenia. Dokonuje w nim oceny pracy poszczególnych osób funkcyjnych oraz całych zespołów. W końcowej części omówienia przedstawia ogólne wnioski, w których wskazuje stopień osiągnięcia celu (celów) szkoleniowego treningu sztabowego. Następnie stawia zadania dotyczące wykorzystania pozytywnych rezultatów ćwiczenia, a także sposoby i terminy usunięcia zauważonych niedociągnięć.

Po przeprowadzeniu ćwiczenia dowódczo-sztabowego prowadzone jest zwykłe omówienie ogólne, a następnie omówienie szczegółowe.

Omówienie ogólne prowadzi kierownik ćwiczenia, a omówienia szczegółowe (specjalistyczne) prowadzą wyznaczeni zastępcy (pomocnicy) kierownika ćwiczenia (szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia) oraz ćwiczący szefowie zespołów logistycznych.

W omówieniu ogólnym uczestniczą oficerowie pełniący kierownicze funkcje w kierownictwie ćwiczenia oraz kierownicza kadra ćwiczących zespołów logistycznych (pionów funkcjonalnych logistyki). Natomiast w omówieniach szczegółowych (specjalistycznych) bierze udział kadra poszczególnych zespołów funkcjonalnych logistyki. W niektórych wypadkach w omówieniu ćwiczenia mogą wziąć udział szefowie (kierownicy) pionów funkcjonalnych logistyki nie uczestniczących w ćwiczeniu oddziałów (brygad) i związków taktycznych (dywizji).

Omówienie ćwiczenia dowódczo-sztabowego prowadzi się w rejonie rozmieszczenia kierownictwa ćwiczenia.

Podstawą do ogólnego omówienia ćwiczenia są wnioski (uwagi) kierownika ćwiczenia, zastępców (pomocników) kierownika ćwiczenia i szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia oraz materiały otrzymane od kierowników zespołów (grup) kierownictwa ćwiczenia i rozjemców.

Ogólne omówienie ćwiczenia zwykle składa się z trzech części. **W pierwszej części** podaje się: temat, cele szkoleniowe, skład stron, położenie wyjściowe stron i zamiary (decyzje) stron. **W drugiej części** przedstawia się ogólny przebieg ćwiczenia (etapów ćwiczenia) i na jego tle ocenę pracy ćwiczących zespołów logistycznych. Ponadto, w miarę potrzeby, mogą być wyjaśnione aspekty teoretyczne niektórych realizowanych zagadnień szkoleniowych, w tym szczególnie nowych lub niewłaściwie rozwiązywanych problemów logistycznych i organizacyjnych. Natomiast w **części trzeciej** dokonuje się wnikliwej i wszechstronnej oceny pracy ćwiczących zespołów.

Omówienia szczegółowe (specjalistyczne) przygotowują wyznaczone osoby funkcyjne w oparciu o własne spostrzeżenia poczynione w trakcie ćwiczenia. Dokonują w nich oceny pracy osób funkcyjnych pracujących (ćwiczących) w poszczególnych pionach funkcjonalnych logistyki.

W końcowej fazie omówienia ćwiczenia kierownik ćwiczenia przedstawia uogólnione wnioski, w których wskazuje na stopień osiągnięcia celów ćwiczenia oraz przygotowania ćwiczących zespołów funkcjonalnych logistyki do wykonywania właściwych dla nich zadań logistycznych. Następnie stawia zadania dotyczące wykorzystania pozytywnych rezultatów ćwiczenia oraz określa sposoby i terminy usunięcia, w dalszym szkoleniu organów logistycznych stwierdzonych w czasie ćwiczenia niedociągnięć.

Po zakończeniu ćwiczenia, jego kierownik przeprowadza dyskusję z określonymi osobami funkcyjnymi kierownictwa ćwiczenia, poświęconą podsumowaniu doświadczeń oraz wyciągnięciu wniosków merytorycznych i metodycznych dotyczących przygotowania i przeprowadzenia ćwiczeń w przyszłości. W miarę potrzeby, w dyskusji mogą uczestniczyć ćwiczący szefowie logistyki (S4/G4) oraz kierownicy zespołów funkcjonalnych logistyki.

Z ćwiczeń dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania dywizji **sporządza się sprawozdanie**, które przesyła się bezpośrednim przełożonym. W sprawozdaniu tym podaje się: rodzaj ćwiczenia i termin jego przeprowadzenia; temat ćwiczenia; główne cele ćwiczenia; zasadnicze zagadnienia szkoleniowe; prowadzącego i miejsce przeprowadzenia ćwiczenia; skład uczestników ćwiczenia; treść i czas trwania etapów; ocenę działania ćwiczących organów logistycznych; średnie oceny uzyskiwane przez ćwiczących; wnioski wynikające z ćwiczenia dotyczące dalszego doskonalenia organów logistycznych (brygady, dywizji).

2.2. Struktura organizacyjna treningów sztabowych prowadzonych z logistycznymi organami kierowania

W treningach sztabowych z logistycznymi organami kierowania brygady i dywizji z reguły występują następujące osoby funkcyjne:

- kierownik ćwiczenia (treningu sztabowego);
- pomocnik kierownika ćwiczenia;
- zespoły ćwiczące.

2.2.1. W brygadzie (BZ/BPanc)

W treningach sztabowych z logistycznymi organami kierowania brygady przyjmowana jest tzw. dwuczłonowa struktura organizacyjna, obejmująca kierownictwo ćwiczenia oraz zespoły (zespół) ćwiczące.

W skład kierownictwa ćwiczenia (treningu sztabowego) wchodzą:

a) kierownik ćwiczenia, którym jest szef logistyki – zastępca dowódcy brygady;

b) pomocnik kierownika ćwiczenia, którym jest z reguły kierownik sekcji planowania.

Zespołami ćwiczącymi są wszystkie lub wybrane sekcje wchodzące w skład logistyki brygady: planowania, materiałowa, techniczna oraz szef służby zdrowia. Rodzaj i liczba sekcji biorących udział w treningu sztabowym zależą od tematu ćwiczenia oraz ćwiczonych zagadnień szkoleniowych.

Strukturę organizacyjną treningu sztabowego z logistycznymi organami kierowania brygady (BZ/BPanc) przedstawia rys. 1.

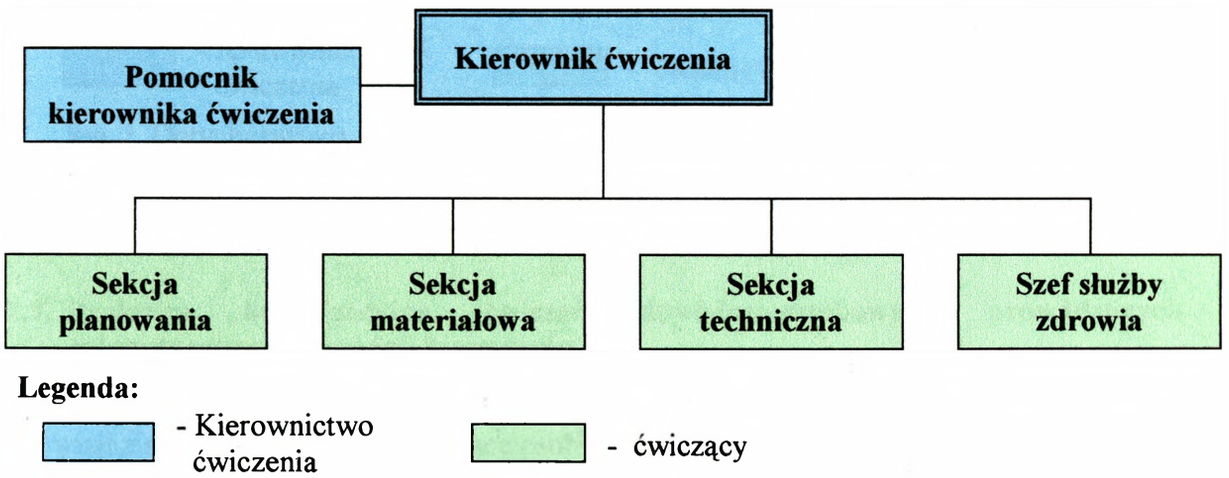

Rys.1. Dotychczasowa struktura organizacyjna treningu sztabowego z logistycznymi organami kierowania brygady (BZ/BPanc).
(Wariant)

2.2.2. W dywizji (DZ/DKPanc)

W treningach sztabowych z logistycznymi organami kierowania dywizji przyjmowana jest zwykle dwuczłonowa struktura organizacyjna, obejmująca kierownictwo ćwiczenia oraz zespoły (zespół) ćwiczące.

W skład kierownictwa ćwiczenia (treningu sztabowego) wchodzą:

a) kierownik ćwiczenia, którym jest szef logistyki – zastępca dowódcy dywizji;

b) pomocnik kierownika ćwiczenia, którym jest z reguły kierownik wydziału planowania.

Zespołami ćwiczącymi są wszystkie lub wskazane wydziały wchodzące w skład logistyki dywizji: planowania, materiałowy, techniczny oraz szef służby zdrowia. Rodzaj i liczba wydziałów biorących udział w treningu sztabowym zależy od tematu treningu oraz ćwiczonych zagadnień szkoleniowych.

Strukturę organizacyjną treningu sztabowego z logistycznymi organami kierowania dywizji (DZ/DKPanc) przedstawia rys. 2.

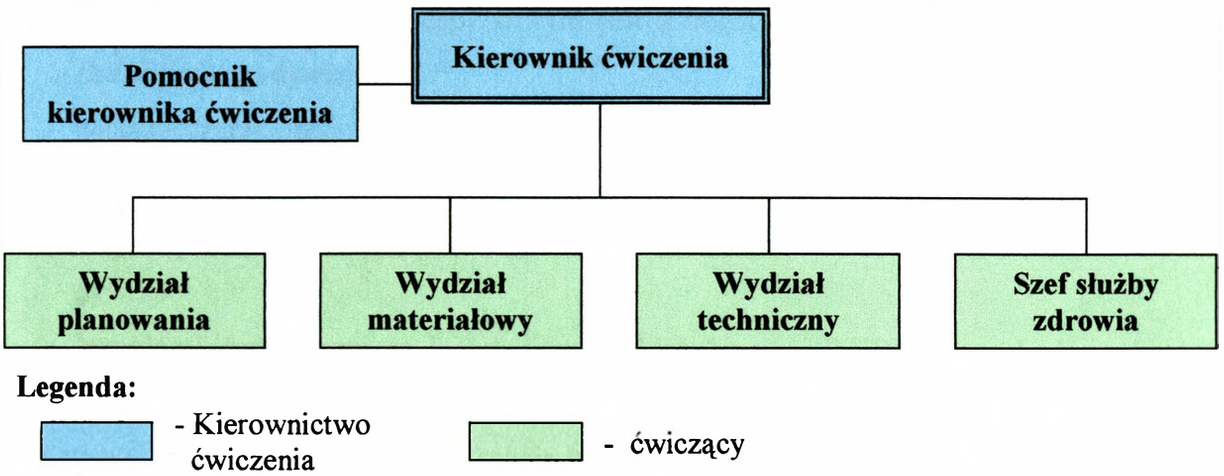

Rys.2. Dotychczasowa struktura organizacyjna treningu sztabowego z logistycznymi organami kierowania dywizji (DZ/DKPanc).
(Wariant)

2.3. Struktura organizacyjna ćwiczeń dowódczo-sztabowych prowadzonych z logistycznymi organami kierowania

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania brygady i dywizji z reguły występują następujące osoby funkcyjne i komórki organizacyjne:

- kierownik ćwiczenia;
- zastępca (zastępcy) kierownika ćwiczenia;
- szef sztabu kierownictwa ćwiczenia;
- pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia;
- grupy (grupa) podgrywające;
- ćwiczące zespoły.

2.3.1. W brygadzie (BZ/BPanc)

W ćwiczeniach z logistycznymi organami kierowania brygad (BZ/BPanc) przyjmowana jest tzw. trójczłonowa struktura organizacyjna, obejmująca: kierownictwo ćwiczenia, ćwiczących oraz podgrywkę.

W skład kierownictwa ćwiczenia wchodzą:

a) kierownik ćwiczenia, którym jest szef logistyki - zastępca d-cy dywizji;

b) zastępca kierownika ćwiczenia, którym jest z reguły szef wydziału planowania - zastępca szefa logistyki dywizji;
c) szef sztabu kierownictwa ćwiczenia, którym jest z reguły jeden ze starszych oficerów wydziału planowania dywizji;
d) pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds.:
   - organizacyjnych, którym jest z reguły jeden z oficerów wydziału planowania dywizji;
   - zabezpieczenia materiałowego, którym jest z reguły jeden z oficerów wydziału materiałowego dywizji;
   - zabezpieczenia technicznego, którym jest z reguły jeden z oficerów wydziału technicznego dywizji;
   - zabezpieczenia medycznego, którym jest z reguły jeden z oficerów służby zdrowia dywizji.

Zespołami ćwiczącymi są logistyki wszystkich brygad (BZ/BPanc) wchodzących w skład dywizji. Zespoły te ćwiczą w pełnym etatowym składzie: szef logistyki - zastępca dowódcy brygady, sekcja planowania, sekcja materiałowa, sekcja techniczna i szef służby zdrowia brygady.

Podgrywkę w ćwiczeniu stanowią zespoły podgrywające, których liczba odpowiada liczbie ćwiczących brygad (np. jeśli ćwiczą trzy brygady, to powoływane są trzy zespoły podgrywające). W skład każdego zespołu podgrywającego wchodzą:
– dowódcy pododdziałów logistycznych (kzaop, krem, kmed) brygady wraz z niezbędnym personelem (2-3 oficerów);
– przedstawiciele rodzajów wojsk występujących w brygadzie (z reguły po 1 oficerze z WRiA, WOPL, WInż) oraz przedstawiciel pionu operacyjnego sztabu brygady.

Strukturę organizacyjną ćwiczenia dowódczo-sztabowego z logistycznymi organami kierowania brygady (BZ/BPanc) przedstawia rys. 3.

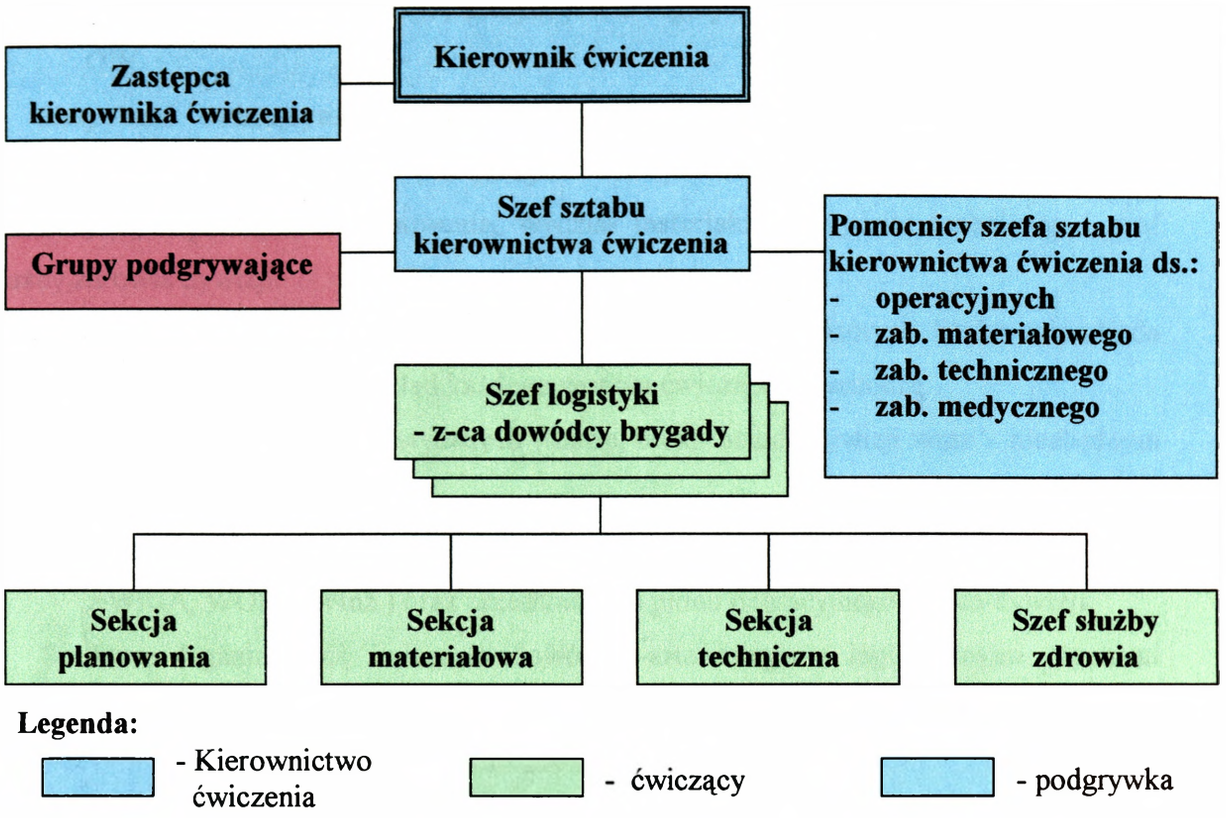

Rys.3. Dotychczasowa struktura organizacyjna ćwiczenia dowódczo - sztabowego z logistycznymi organami kierowania brygady (BZ/BPanc).
(Wariant)

2.3.2. W dywizji (DZ/DKPanc)

Struktura organizacyjna ćwiczeń dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania dywizji (DZ/DKPanc) budowana jest na tych samych zasadach jak w brygadzie (BZ/BPanc).

W skład kierownictw ćwiczenia wchodzą:

a) kierownik ćwiczenia, którym jest szef logistyki - zastępca dowódcy OW;

b) zastępca kierownika ćwiczenia, którym jest z reguły zastępca szefa logistyki OW;

c) szef sztabu kierownictw ćwiczenia, którym jest z reguły szef sztabu logistyki OW;

d) pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds.:

- operacyjnych, którym jest z reguły szef oddziału operacyjnego sztabu logistyki OW;
- zabezpieczenia materiałowego, którym jest z reguły jeden z oficerów oddziału materiałowego logistyki OW;
- zabezpieczenia technicznego, którym jest z reguły jeden z oficerów oddziału technicznego logistyki OW;

- zabezpieczenia medycznego, którym jest z reguły jeden z oficerów służby zdrowia OW.

Zespołami ćwiczącymi są logistyki wszystkich dywizji (DZ/DKPanc) podległych dowódcy OW. Zespoły te ćwiczą w pełnym etatowym składzie: szef logistyki - zastępca dowódcy dywizji, wydział planowania, wydział materiałowy, wydział techniczny i szef służby zdrowia dywizji.

Podgrywkę w ćwiczeniu stanowią zespoły podgrywające, których liczba odpowiada liczbie ćwiczących dywizji. W skład każdego zespołu ćwiczącego wchodzą:

- dowódcy oddziałów logistycznych (bzaop, brem, bmed) dywizji wraz z niezbędnym personelem (2-3 oficerów);
- przedstawiciele rodzajów wojsk występujących w dywizji (z reguły po 1-2 oficerów z WRiA, WOPL, WInż.) oraz przedstawiciel pionu operacyjnego sztabu dywizji.

Strukturę organizacyjną ćwiczenia dowódczo-sztabowego z logistycznymi organami kierowania dywizji (DZ/DKPanc) przedstawia rys.4.

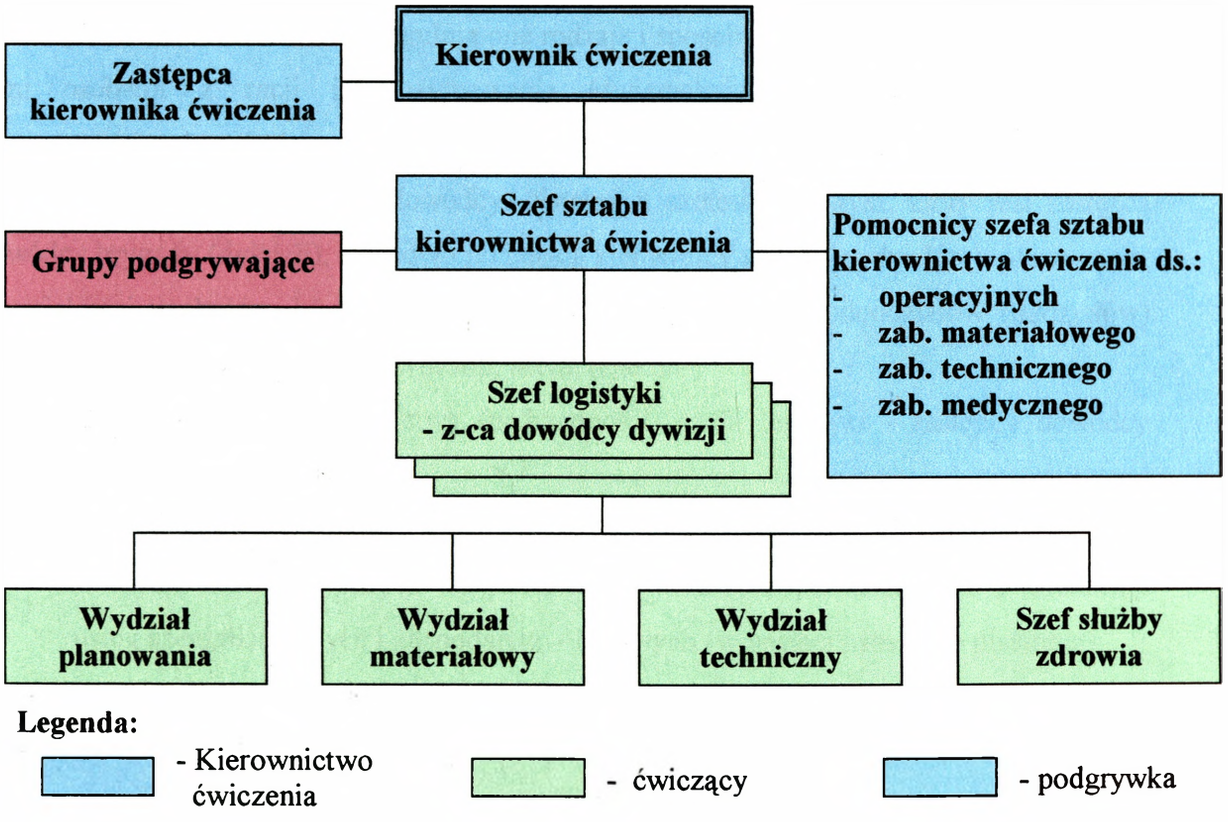

Rys.4. Dotychczasowa struktura organizacyjna ćwiczenia dowódczo - sztabowego z logistycznymi organami kierowania dywizji (DZ / DKPanc).
(Wariant)

2.4. Relacje zachodzące pomiędzy kierownictwem ćwiczenia, zespołami ćwiczącymi oraz podgrywką w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania brygady i dywizji

Relacje[2] zachodzące pomiędzy kierownictwem ćwiczenia, zespołami ćwiczącymi oraz podgrywką w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania brygady i dywizji są adekwatne do sprzężeń organizacyjnych występujących (łączących) pomiędzy pionem logistyki a jej otoczeniem wewnętrznym i zewnętrznym w walce (obronie, natarciu oraz działaniach opóźniających). Relacje te ogólnie dzielą się na: służbowe, funkcjonalne i współdziałania. Są one realizowane (lub występują w postaci) przez więzi informacyjne[3], które wyznaczają obieg (przepływ) informacji.

2.4.1. Relacje służbowe występujące w logistyce brygady (dywizji)

Relacje służbowe w logistyce brygady (dywizji) wynikają z jej hierarchicznej struktury organizacyjnej i występującego w niej usytuowania wszystkich etatowych osób funkcyjnych (patrz rys. 5. i 6.). Jednocześnie regulują one rodzaje i sposoby wymiany informacji pomiędzy tymi osobami z racji ich usytuowania (zwierzchnictwa lub podporządkowania). W obowiązującej strukturze organizacyjnej brygady (BZ/BPanc) i dywizji (DZ/DKPanc), szef logistyki bezpośrednio podlega dowódcy. Natomiast szefowi logistyki, który jest zastępcą dowódcy brygady (dywizji), służbowo podlegają kierownicy sekcji (wydziałów): planowania, materiałowej, technicznej i szef służby zdrowia oraz dowódcy pododdziałów (oddziałów) logistycznych: kzaop, krem, kmed (bzaop, brem, bmed).

Służbowa relacja zwierzchnictwa (nadrzędności) szefa logistyki - zastępcy dowódcy brygady (dywizji) wyraża się:

a) **w stosunku do podległych kierowników sekcji (wydziałów)**:

- w wydawaniu wytycznych do planowania dostaw zaopatrzenia oraz świadczenia usług specjalistycznych i gospodarczo - bytowych (w postaci ustnej lub pisemnej);
- w sprawowaniu nadzoru służbowego (np. przez przyjmowanie meldunków o sposobie realizacji zadań).

---

[2] Relacja - także stosunek; pojęcie przyjmowane za pierwotne i wyjaśniane przez egzemplifikację - jakakolwiek zależność, związek zachodzący pomiędzy przedmiotami dowolnego rodzaju. W teorii organizacji rozważana są relacje i więzi pomiędzy pojedynczymi osobami, jak również pomiędzy jednostkami organizacyjnymi. Por.: T. Pszczołowski: *Mała encyklopedia prakseologii i teorii organizacji. Ossolineum 1978, s.206.*

[3] Więź informacyjna obejmuje obowiązek jednostronnego albo wzajemnego informowania się o wszelkich stanach rzeczy i ich zmianach, o których informujący wie, a informowany powinien się dowiedzieć, by móc sprawnie wykonywać swoje obowiązki.

b) **w stosunku do podległych pododdziałów (oddziałów) logistycznych**:

- w wydawaniu wstępnych zarządzeń bojowych (*„Wstępne zarządzenie bojowe szefa logistyki brygady / dywizji"*);
- w wydawaniu zarządzeń bojowych szefa logistyki (*„Zarządzenie bojowe szefa logistyki brygady / dywizji"*);
- w sprawowaniu kontroli i nadzoru służbowego (np. przez przyjmowanie meldunków o sposobie i zaawansowaniu realizacji zadań, a także meldunków o sytuacji logistycznej (*„Meldunek o sytuacji logistycznej brygady / dywizji"*).

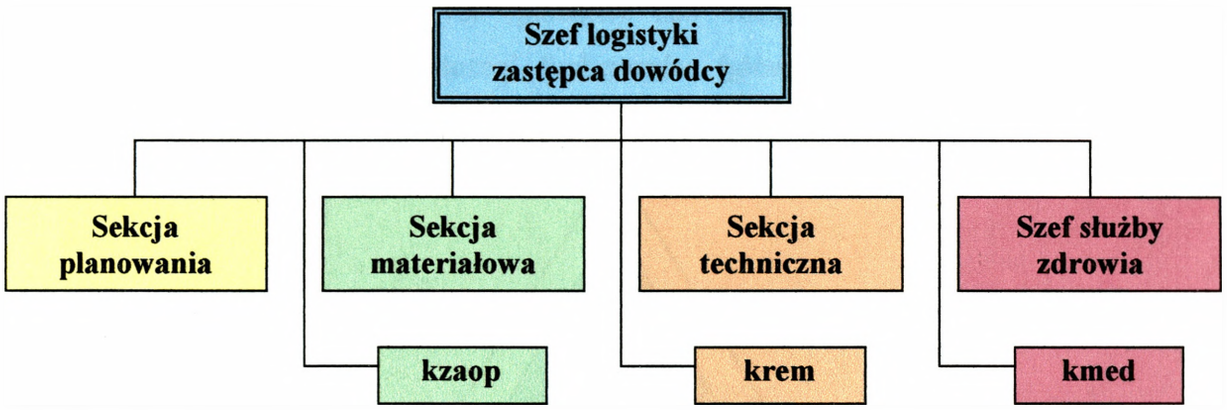

Rys.5. Dotychczasowa struktura organizacyjna logistyki brygady (BZ/BPanc).

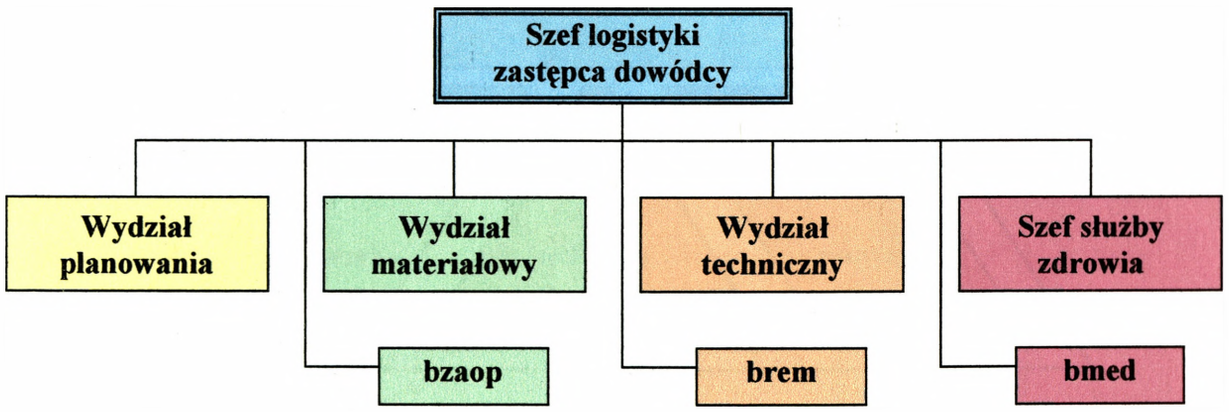

Rys.6. Dotychczasowa struktura organizacyjna logistyki dywizji (DZ/DKPanc).

Służbowe relacje podporządkowania przejawiają się (występują) głównie w postaci meldunków o realizacji zadań. Składają je szefowie sekcji (wydziałów): planowania, materiałowej, technicznej i szef służby zdrowia, a także dowódcy pododdziałów (oddziałów) logistycznych. Meldunki te mają postać niesformalizowaną.

Wszystkie meldunki, jeżeli nie są sporządzane w formie obowiązującego dokumentu, zapisywane są w *„Dzienniku działań bojowych”*.

2.4.2. Relacje funkcjonalne występujące w logistyce brygady (dywizji)

Relacje funkcjonalne w logistyce brygady (dywizji) wynikają z jej podziału na piony funkcjonalne: planowania, materiałowy, techniczny i medyczny (patrz rys. 7.). Każdy z tych pionów grupuje specjalistów o ściśle określonych umiejętnościach, lub mówiąc inaczej, przygotowanych do pełnienia określonych funkcji. Sprzyja to sprawowaniu nadzoru funkcjonalnego (w poszczególnych pionach) nad realizacją poszczególnych zadań logistycznych. Jednocześnie przełożeni funkcjonalni (głównie w pionie materiałowym, technicznym, medycznym) doradzają podwładnym jak mają wykonywać swoje zadania.

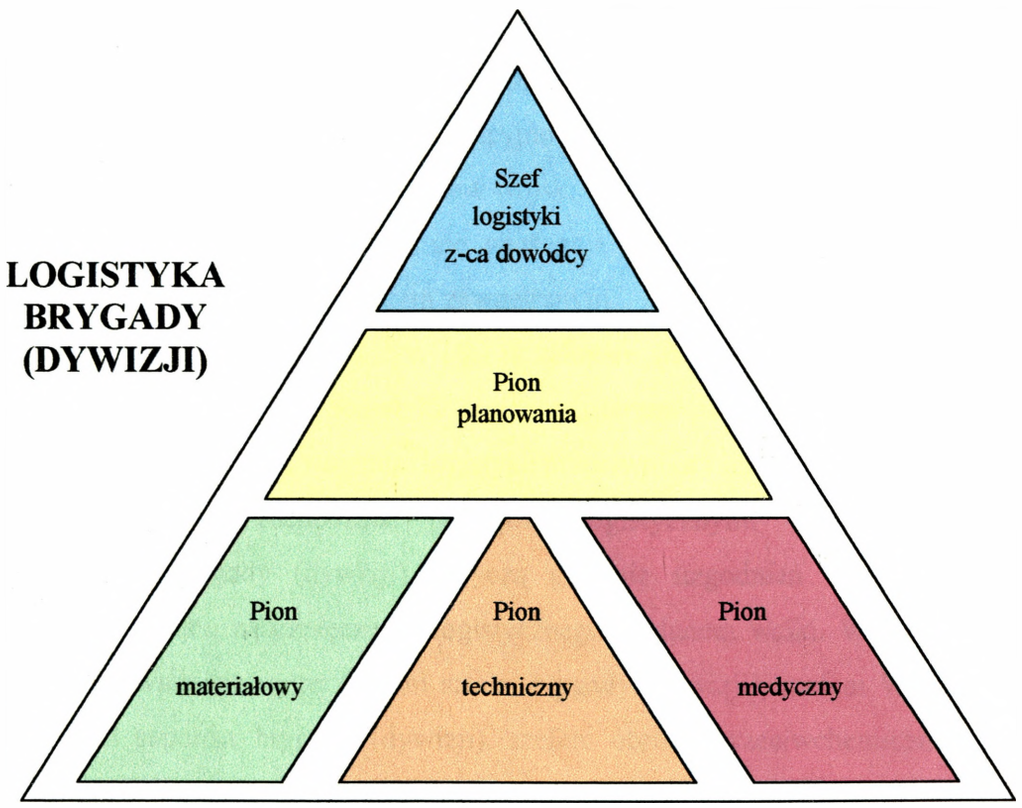

Rys.7. Dotychczasowa struktura funkcjonalna logistyki brygady (dywizji).

Relacje funkcjonalne występują głównie w procesie zarządzania oraz w osobistych kontaktach osób funkcyjnych w poszczególnych pionach funkcjonalnych logistyki. Wymiana informacji (danych) ma postać dokumentów pisanych w formie zarządzeń lub niesformalizowaną i jest rejestrowana w *„Dzienniku działań bojowych”*. Relacje

funkcjonalne, tak samo jak relacje służbowe, dzielą się na: relacje zwierzchnictwa i podporządkowania.

- Relacje zwierzchnictwa występują w postaci zarządzeń lub wytycznych (np. szefa logistyki korpusu dla szefów logistyki dywizji, szefa logistyki dywizji dla szefów logistyki brygad lub kierownika wydziału materiałowego dywizji dla kierowników sekcji materiałowych brygad itp.).

Relacje podporządkowania występują w postaci meldunków (sprawozdań) z realizacji zaleconych przedsięwzięć lub też zapotrzebowań (próśb) na udzielenie pomocy specjalistycznej w określonej dziedzinie działalności poszczególnych pionów funkcjonalnych.

2.4.3. Relacje współdziałania

Relacje współdziałania umownie dzielą się na wewnętrzne i zewnętrzne. Wewnętrzne występują w brygadzie (dywizji) pomiędzy logistycznymi organami kierowania a poszczególnymi zespołami sztabu (organizacyjno - kadrowym, rozpoznania, planowania) oraz komórkami (zespołami) szefów rodzajów wojsk: WRiA, OPL, WInż, WOPChem (patrz rys. 8. i 9.). Natomiast relacje zewnętrzne występują pomiędzy logistycznymi organami kierowania brygady (dywizji) i otoczeniem zewnętrznym.

Otoczeniem zewnętrznym (patrz rys. 10.) w zakresie współdziałania logistycznego dla logistyki brygady (dywizji) są: logistyki sąsiadów, terenowa infrastruktura logistyczna, świadczenia rzeczowe, zdobycz wojenna, logistyka przeciwnika i inne.

Relacje wewnętrzne zachodzące pomiędzy logistycznymi organami kierowania a zespołami sztabu brygady (dywizji) dotyczą głównie uzgodnień mających na celu zsynchronizowanie planu zabezpieczenia logistycznego z planem walki. W związku z tym uzgodnienia te prowadzone są ze: szefem sztabu brygady (dywizji), szefem WRiA brygady (dywizji), szefem saperów brygady (dywizji), szefem obrony przeciwchemicznej brygady (dywizji) oraz szefem obrony przeciwlotniczej brygady (dywizji).

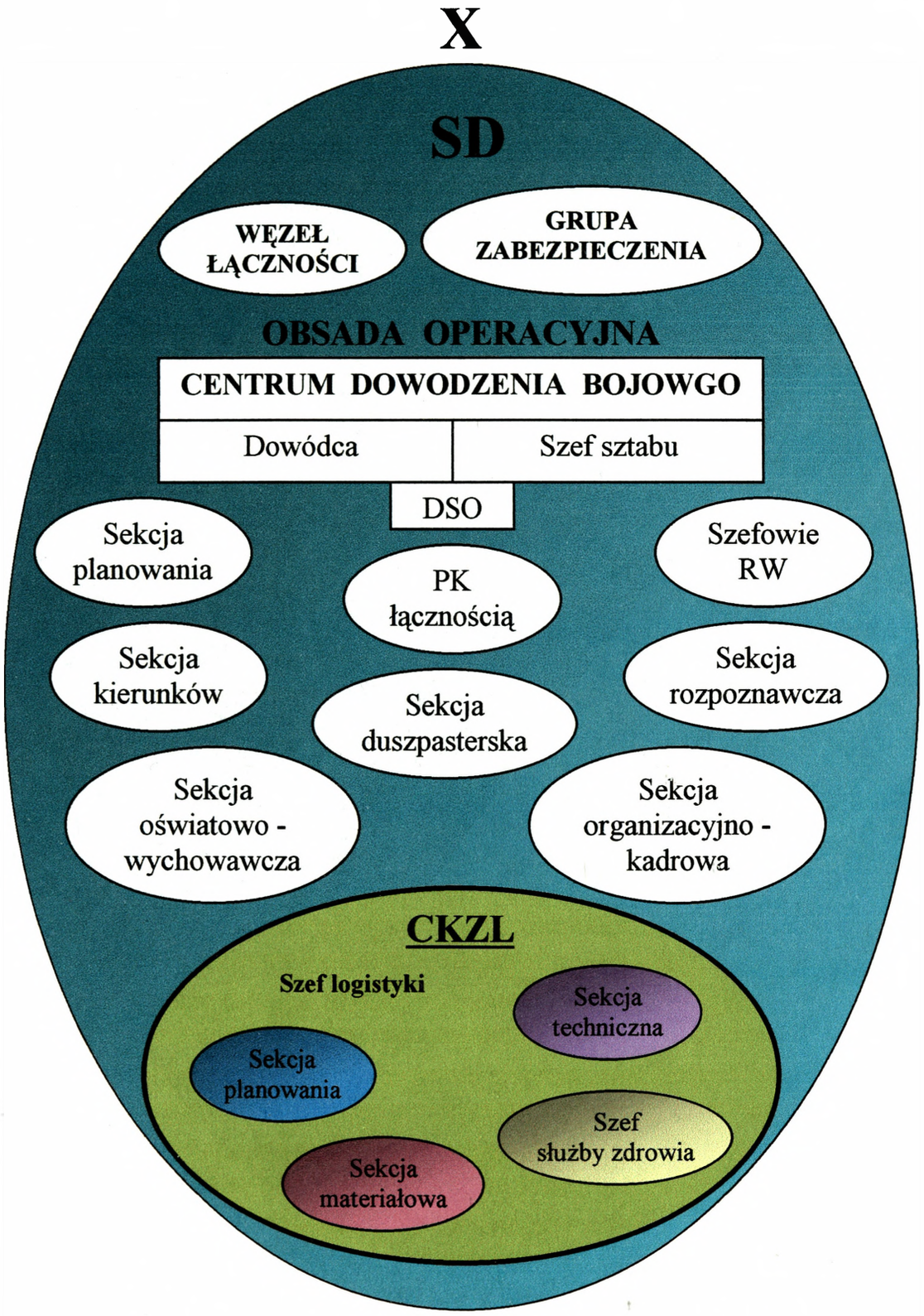

Rys.8. Usytuowanie CKZL w strukturze SD brygady. *(Wariant)*

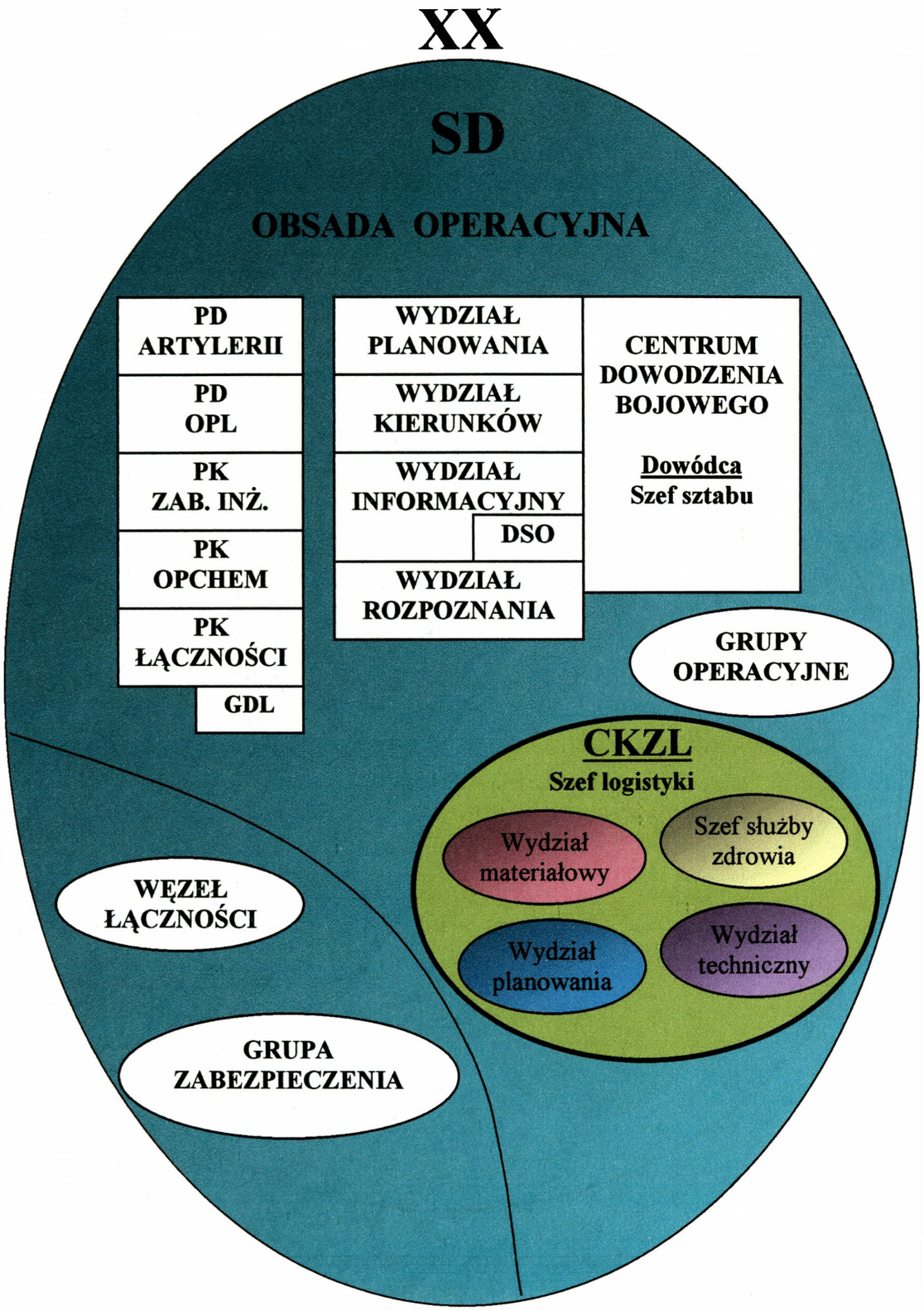

Rys.9. Usytuowanie CKZL w strukturze SD dywizji. *(Wariant)*

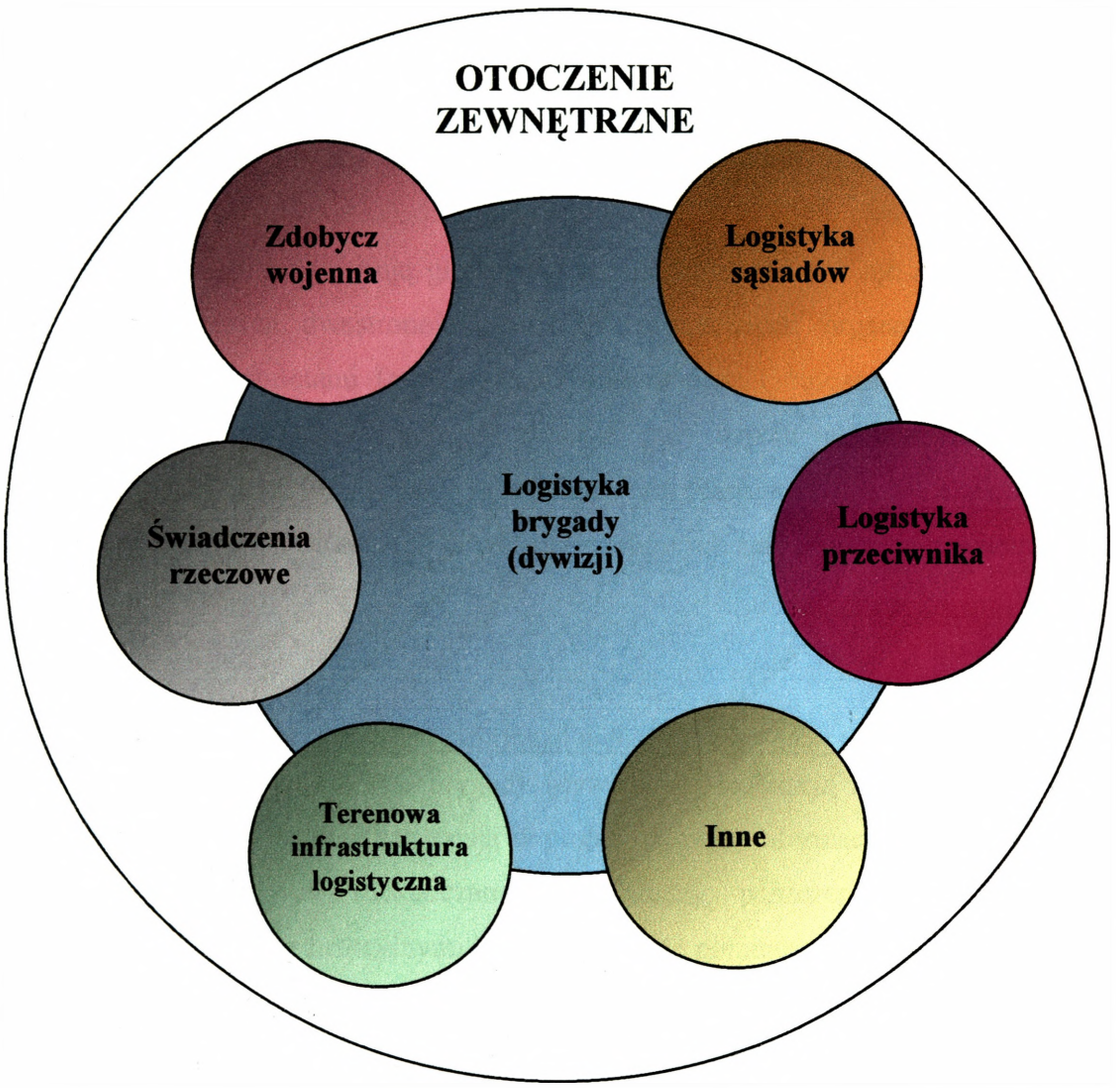

Rys.10. Otoczenie zewnętrzne logistyki brygady (dywizji).
(Wariant)

Relacje zewnętrzne zachodzące pomiędzy logistycznymi organami kierowania a otoczeniem zewnętrznym dotyczą przede wszystkim uzgodnień merytorycznych związanych z udzieleniem pomocy dla logistyki brygady (dywizji) lub wykorzystania określonych zasobów (potencjału logistycznego) w procesie zabezpieczenia logistycznego walczących pododdziałów (oddziałów) brygady (dywizji). W związku z powyższym, uzgodnienia te prowadzone są z logistyką sąsiadów, tzn. szefami sąsiednich brygad (dywizji) oraz organami administracji państwowej i samorządowej.

Natomiast wykorzystanie w procesie zabezpieczenia logistycznego brygady (dywizji) zdobyczy wojennej oraz potencjału logistycznego przeciwnika (głównie w działaniach zaczepnych) wymaga organizowania współdziałania szefa logistyki brygady (dywizji) **z szefem sztabu brygady (dywizji)**, a czasami bezpośrednio z **kierownikiem sekcji (wydziału) rozpoznania** (robią to najczęściej kierownicy poszczególnych pionów funkcjonalnych logistyki).

Relacje współdziałania występują głównie w postaci komunikatów lub pism (notatek) służbowych wymienianych dwustronnie pomiędzy logistycznymi organami kierowania brygady (dywizji) a podmiotami (organami, przedstawicielami) otoczenia zewnętrznego. Ponadto mogą to być informacje (dane) wymieniane przy użyciu technicznych środków łączności (telefon, fax), które rejestrowane są w *„Dzienniku działań bojowych"*, a także może to być kontakt osobisty. W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych rolę otoczenia zewnętrznego pełnią grupy podgrywające.

2.4.4. Więzi informacyjne oraz przepływ informacji w logistyce brygady (dywizji)

Więzi informacyjne w logistyce brygady (dywizji) są realizacją relacji służbowych, funkcjonalnych i współdziałania, i występują w postaci danych, informacji oraz informacji kierowniczych wymienianych (dostarczanych) pomiędzy poszczególnymi zespołami funkcjonalnymi oraz osobami funkcyjnymi logistyki, a także pomiędzy logistyką a zespołami dowództwa brygady (dywizji), jak również z otoczeniem zewnętrznym.

Dane, informacje oraz informacje kierownicze są niezbędne logistycznym organom kierowania brygady (dywizji) do skutecznego organizowania oraz realizacji zabezpieczenia logistycznego walczących pododdziałów (oddziałów). Mają one szczególne znaczenie zwłaszcza dla **„wspierania" planowania** tego zabezpieczenia oraz **kontroli** jego realizacji. Dzięki nim szef logistyki - zastępca dowódcy, a także kierownicy pionów funkcjonalnych

logistyki brygady (dywizji) mogą sprawdzać postęp w realizacji celów i przemieniać plany („*Plan zabezpieczenia logistycznego brygady / dywizji*") w rzeczywistość.

Przepływ informacji w brygadzie (dywizji), w tym również w jej logistyce, prowadzony jest zgodnie z obowiązującym (ustalonym przez dowódcę) **obiegiem informacji**. Dąży się do dostarczenia szefowi logistyki - zastępcy dowódcy oraz podległym mu osobom funkcyjnym **właściwych informacji** oraz **we właściwym czasie**.

Logistyczne organy kierowania brygady (dywizji) otrzymują informacje z bardzo dużej liczby źródeł informacji. Napływają one do Centrum Kierowania Zabezpieczeniem Logistycznym SD brygady (dywizji) przede wszystkim: z sekcji (wydziałów): planowania, kierunków, informacyjnego, rozpoznania; od szefów rodzajów wojsk (WRiA, WOPL, WInż, WOPChem, Łączn); grup operacyjnych, a także od otoczenia zewnętrznego. Jednocześnie logistyczne organy kierowania brygady (dywizji) wymienionym wyżej sekcjom (wydziałom) oraz organom przekazują wiele informacji związanych z zabezpieczeniem logistycznym walczących pododdziałów (oddziałów) brygady (dywizji).

2.5. Wnioski

1. W ćwiczeniach taktycznych (treningach sztabowych i ćwiczeniach dowódczo-sztabowych) prowadzonych z logistycznymi organami kierowania do 1999 roku włącznie, nie występowała *logistyka planowania* (komórki, zespoły – S4/G4) oraz *logistyka wykonawcza* (organy i jednostki logistyczne podległe szefowi logistyki). Ćwiczenia te prowadzone były wyłącznie w tzw. „układzie funkcjonalnym", tj. ich organizatorami byli szefowie logistyki – zastępcy dowódcy (brygady, dywizji), przy czym treningi sztabowe organizowali bezpośredni przełożeni, a ćwiczenia dowódczo-sztabowe wyżsi przełożeni (ćwiczenia dla logistyki brygad organizowali i prowadzili szefowie logistyki – zastępcy dowódcy dywizji, a dla logistyki dywizji – szefowie logistyki – zastępcy dowódcy okręgu wojskowego).
2. Ćwiczenia dowódczo-sztabowe z logistycznymi organami kierowania prowadzone były w tzw. „systemie jednoczesnego uczestnictwa", tj. uczestniczyły w nim jednocześnie organy logistyczne wszystkich brygad (dywizji) wchodzące w skład dywizji (okręgu wojskowego).

   Docelowo, tj. z chwila wdrożenia w WLąd SZ RP nowej struktury organizacyjnej

logistycznych organów kierowania, przewidującej ich podział na *logistykę planowania* i *logistykę wykonawczą*, ćwiczenia taktyczne powinny być organizowane i prowadzone:

a) treningi sztabowe:
   - z komórkami (zespołami) S4 (G4) – przez szefów S4 (G4);
   - z *logistyka wykonawczą* (organami kierowania) – przez szefów logistyki;

b) ćwiczenia dowódczo-sztabowe prowadzone w tzw. „układzie funkcjonalnym":
   - z *logistykami planowania* brygad (BZ/BPanc) – przez szefów G4 dywizji;
   - z *logistykami planowania* dywizji (DZ/DKPanc) – przez szefów G4 okręgów wojskowych (korpusów);

c) ćwiczenia dowódczo-sztabowe prowadzone w tzw. „układzie służbowym":
   - z udziałem *logistyki planowania* brygad (BZ/BPanc) – przez dowódców dywizji;
   - z udziałem *logistyki planowania* dywizji (DZ/DKPanc) – przez dowódców okręgów wojskowych (korpusów).

3. W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania brygad (dywizji) prowadzonych w tzw. „układzie funkcjonalnym" kierownik ćwiczenia (był nim szef logistyki – zastępca dowódcy szczebla nadrzędnego) niezbędne osoby funkcyjne kierownictwa sztabu oraz zespołu autorskiego ćwiczenia powoływał ze składu podległych logistycznych organów kierowania.

   Docelowo, w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z udziałem logistycznych organów kierowania brygad (dywizji), czyli prowadzonych z tzw. „układzie służbowym" kierownik ćwiczenia (będzie nim dowódca szczebla nadrzędnego) niezbędne osoby funkcyjne kierownictwa i sztabu oraz zespołu autorskiego ćwiczenia będzie powoływał ze składu podległych dowództw (w tym również logistycznych organów kierowania – zespół G4).

4. Do ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania brygady (dywizji) dotychczas opracowywane były następujące dokumenty:

   a) do treningów sztabowych:
      - plan przeprowadzenia treningu sztabowego (w formie opisowej);
      - założenie (założenia) taktyczne (wraz z mapą / kalką położenia wojsk);
      - rozkaz operacyjny wraz z aneksem logistycznym.

   b) do ćwiczeń dowódczo-sztabowych:
      - zamiar ćwiczenia z legendą;
      - plan przygotowania ćwiczenia;
      - plan szkolenia kierownictwa ćwiczenia;
      - zarządzenie w sprawie przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia;

- rozkazy i zarządzenia operacyjne oraz logistyczne;
- założenia taktyczne (operacyjne);
- tabele obowiązujących meldunków i sprawozdań;
- wykaz strat;
- plan podawania wiadomości;
- plan przeprowadzenia ćwiczenia;
- plany pracy zastępców (pomocników) kierownika ćwiczenia oraz szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia.

Docelowo, pomimo planowanego podziału logistycznych organów kierowania brygady (dywizji) na *logistykę planowania* i *logistykę wykonawczą*, i związanym z nim podporządkowaniem *logistyki planowania* pod szefa sztabu, według opinii zespołu autorskiego, większych zmian w treści dokumentacji związanej z organizacją ćwiczeń taktycznych nie będzie.

5. Według opinii zespołu autorskiego, obecnie obowiązujące zasady ogólne prowadzenia ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania są na tyle uniwersalne, że nie ulegną większym zmianom z chwilą wdrożenia w WLąd podziału logistyki brygady (dywizji) na *logistykę planowania* i *logistykę wykonawczą*. Natomiast w odmienny sposób będą rozgrywane problemy szkoleniowe ćwiczeń dowódczo-sztabowych z *logistyką planowania* prowadzonych w układzie funkcjonalnym a w inny w układzie służbowym.

   W ćwiczeniach z *logistyką planowania* prowadzonych w tzw. układzie funkcjonalnym, problemy szkoleniowe będą związane przede wszystkim z doskonaleniem wiedzy i umiejętności w zakresie procedur organizacji poszczególnych zadań (przedsięwzięć) logistycznych. Natomiast w ćwiczeniach prowadzonych w tzw. układzie służbowym, problemy szkoleniowe formułowane dla *logistyki planowania* nakierowane będą na jej zgrywanie z pozostałymi zespołami sztabu brygady (dywizji) w czasie planowania i w toku działań.

6. Relacje występujące w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania brygady (dywizji) odpowiadają (są adekwatne) więziom służbowym, funkcjonalnym i współdziałania zachodzącym pomiędzy osobami funkcyjnymi i zespołami dowództwa pracującymi na poszczególnych stanowiskach dowodzenia, a także podwładnymi dowództwami w procesie dowodzenia walczącymi pododdziałami (oddziałami).

   Trójczłonowa struktura organizacyjna tych ćwiczeń, obejmująca **kierownictwo ćwiczenia**, **ćwiczące zespoły** oraz **podgrywkę** powoduje, że relacje te w postaci danych,

informacji i informacji kierowniczych występują właśnie pomiędzy tymi członami ćwiczenia. Mają one postać sformalizowanych dokumentów (planistycznych, rozkazodawczych, sprawozdawczych), a także postać niesformalizowanych meldunków, komunikatów i innej korespondencji, które są rejestrowane w *„Dzienniku działań"*.

Docelowo, w związku z podporządkowaniem logistyki planowania szefowi sztabu brygady (dywizji) oraz wszystkich jednostek logistycznych bezpośrednio dowódcy brygady (dywizji) ulegną zmianie wzory dokumentów sformalizowanych, a także ich obieg. Będą one rozsyłane (zgodnie z obowiązującymi rozdzielnikami) wszystkim adresatom przez zespół informacyjny Centrum Wsparcia Dowodzenia, stanowiska dowodzenia brygady (dywizji).

7. Wymiana informacji (w postaci danych, informacji oraz informacji kierowniczych) pomiędzy logistycznymi organami kierowania a sekcjami (wydziałami) dowództwa brygady (dywizji) oraz szefami rodzajów wojsk, a także otoczeniem zewnętrznym w toku ćwiczeń dowódczo-sztabowych odbywa się zgodnie z obowiązującym (ustalonym przez dowódcę) obiegiem informacji.

3. PROPONOWANE PROCEDURY PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA ĆWICZEŃ TAKTYCZNYCH Z LOGISTYCZNYMI ORGANAMI KIEROWANIA

3.1. Właściwości ogólne organizacji ćwiczeń taktycznych z logistycznymi organami kierowania

Podział logistyki, w tym logistycznych organów kierowania na wszystkich szczeblach dowodzenia WLąd, a więc również w brygadzie (BZ/BPanc) i dywizji (DZ/DKPanc), na dwie części: *logistykę planowania* i *logistykę wykonawczą*, jaki dokonuje się obecnie w SZ RP – początek 2000 roku (patrz rys. 11 i 12). spowoduje pewne zmiany w organizacji ćwiczeń taktycznych (treningów sztabowych i ćwiczeń dowódczo-sztabowych). Związane są one przede wszystkim z usytuowaniem *logistyki planowania* w sztabie dowództwa brygady (dywizji).

Logistyką planowania w brygadzie jest komórka S4, a w dywizji zespół G4. W związku z tym **treningi sztabowe** organizowane i prowadzone będą: w brygadzie – przez szefa S4, a w dywizji przez szefa G4. Podobne treningi, wg oceny zespołu autorskiego, prowadzone będą przez szefów logistyki brygady (dywizji), który zgodnie z wdrażanymi etatami kieruje *logistyką wykonawczą*.

Natomiast ćwiczenia dowódczo-sztabowe, których ogólnym **celem jest zgrywanie**, **doskonalenie**, **sprawdzanie** bądź **badanie** funkcjonowania (działania) zespołów (komórek) sztabu brygady (dywizji), dla logistycznych organów kierowania powinny być prowadzone w ramach (razem) tego sztabu, czyli w tzw. **„układzie służbowym"** (patrz rys. 13.). Natomiast ćwiczenia dowódczo-sztabowe, których ogólnym celem jest **nauczanie**, **ujednolicanie**, bądź **doskonalenie umiejętności specjalistycznych** (logistycznych) powinny być prowadzone w tzw. **„układzie funkcjonalnym"** - tzn. tylko dla organów logistycznych.

W związku z powyższym, w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych prowadzonych **w tzw. „układzie służbowym" kierownikiem ćwiczenia jest dowódca o jeden szczebel wyższy** od ćwiczącego dowództwa, np. w ćwiczeniu z dowództwem brygady, w tym komórką S4, jest nim dowódca dywizji, natomiast w ćwiczeniu z dowództwem dywizji, w tym z zespołem G4, jest nim dowódca okręgu wojskowego (lub korpusu).

Kierownicy ćwiczenia powołują kierownictwo ćwiczenia (szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia, zastępcę kierownika ćwiczenia, pomocników kierownika ćwiczenia itp.) spośród osób funkcyjnych podległych sobie dowództw.

Natomiast w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych prowadzonych **w tzw. „układzie funkcjonalnym", kierownikiem ćwiczenia jest szef G4 sztabu o jeden szczebel wyższy** od

ćwiczących zespołów logistycznych, np. w ćwiczeniu z *logistyką planowania* brygady (S4) jest nim szef G4 sztabu dywizji, a w ćwiczeniu z *logistyką planowania* dywizji (G4) jest nim szef G4 sztabu okręgu wojskowego (bądź korpusu).

Zgodnie z obowiązującą *„Instrukcją o przygotowaniu i prowadzeniu ćwiczeń z dowództwami i sztabami w siłach zbrojnych RP" Szt. Gen. 1448/95*, powyższe ćwiczenia powinny być (mogą być) prowadzone w tzw. **„systemie jednoczesnego uczestnictwa"**.

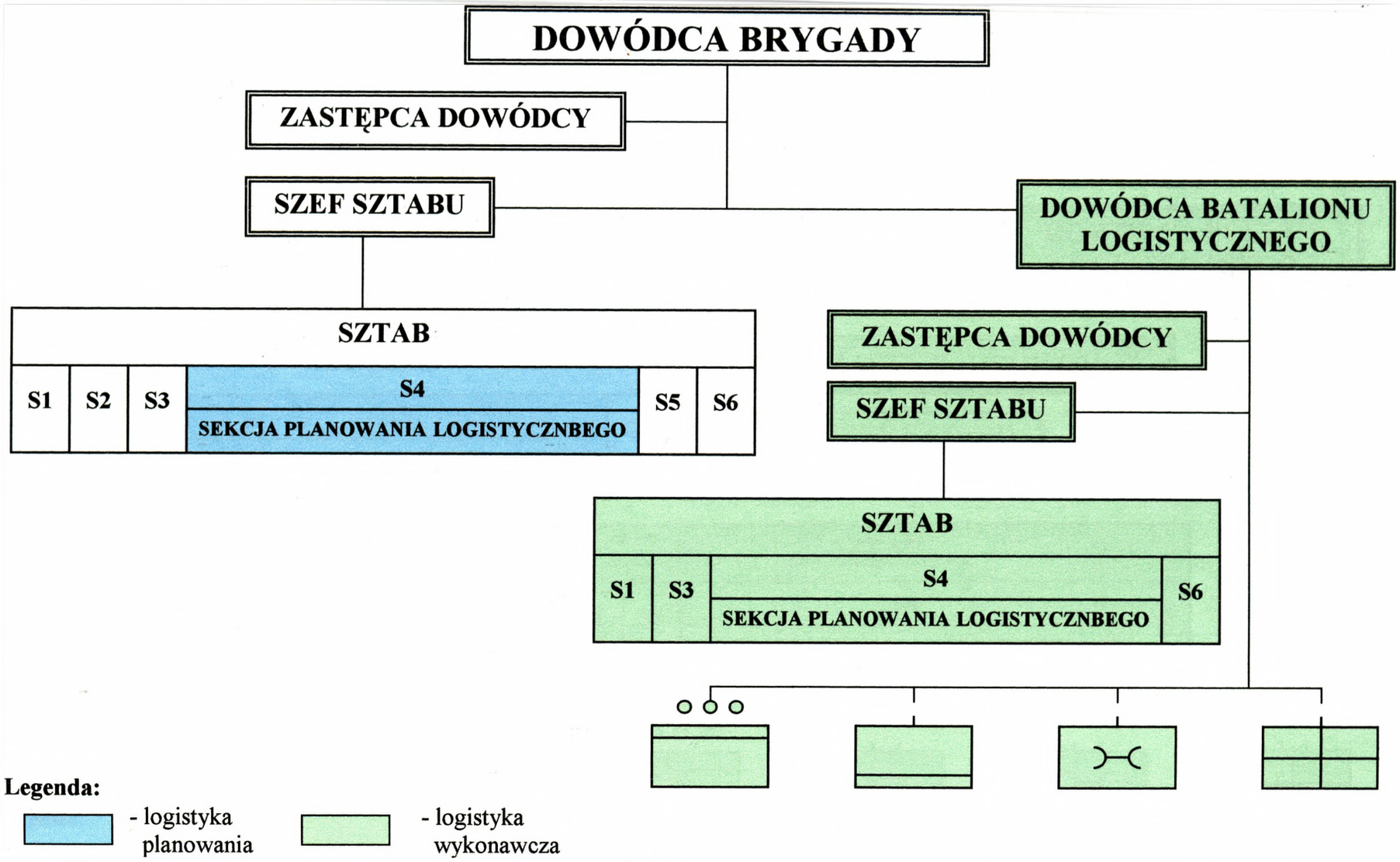

Rys.11. *Logistyka planowania* i *logistyka wykonawcza* brygady zmechanizowanej. *(Wariant)*

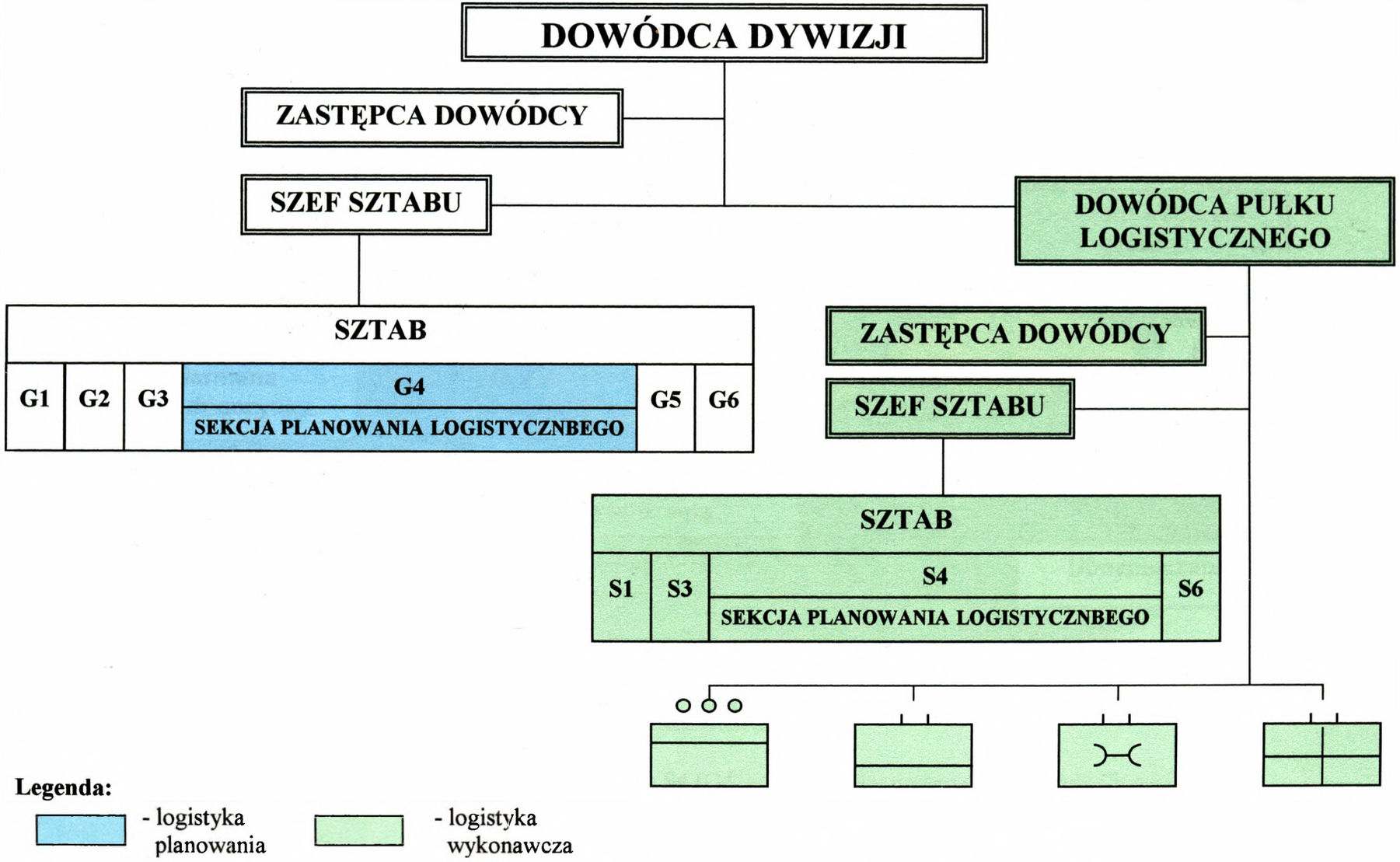

Rys.12. *Logistyka planowania* i *logistyka wykonawcza* dywizji zmechanizowanej. *(Wariant)*

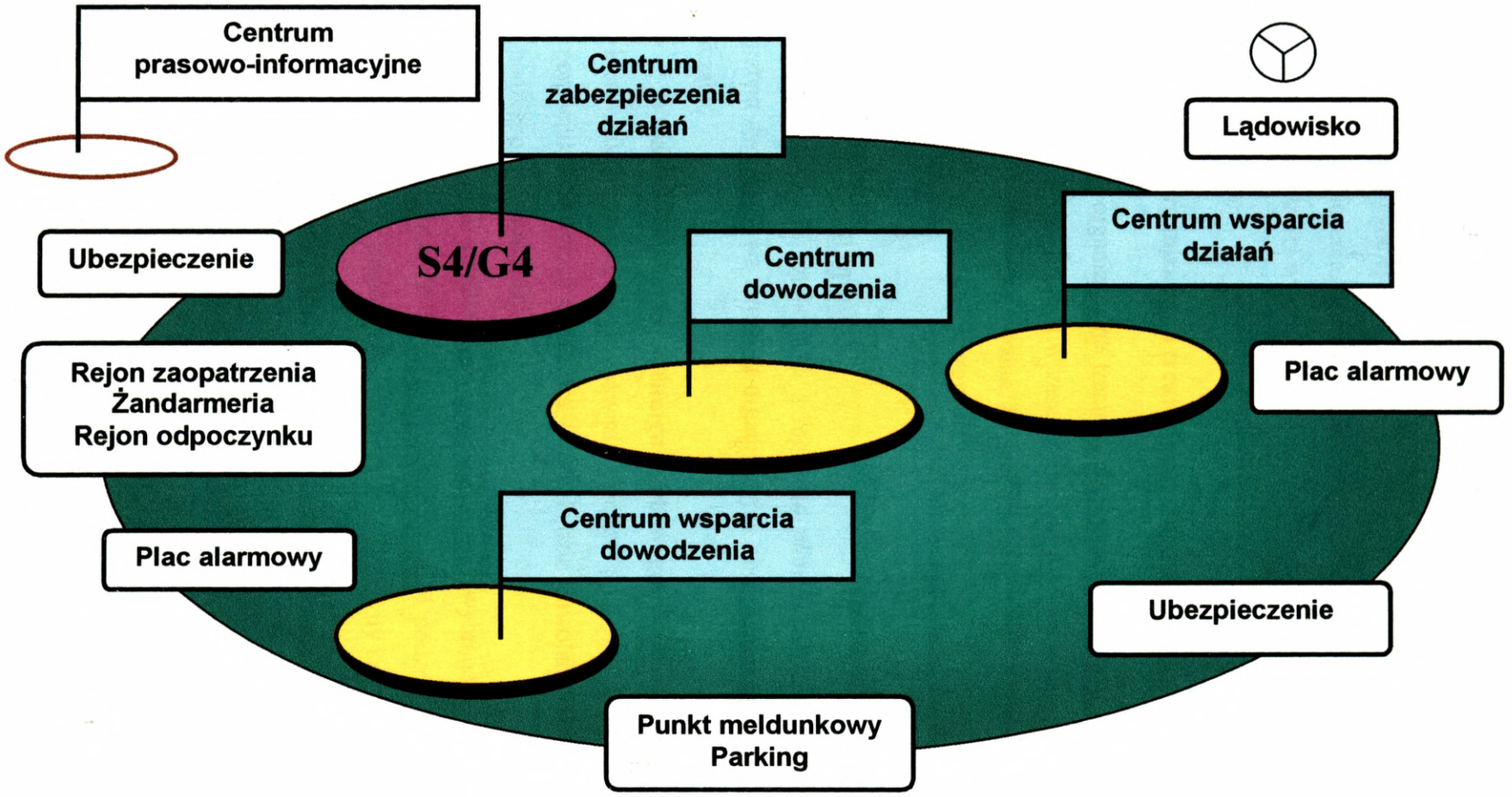

Rys. 13. Usytuowanie zespołu S4 (G4) na stanowisku dowodzenia brygady (dywizji).
(Wariant)

Powyższe zmiany związane z organizacją i usytuowaniem logistycznych organów kierowania w strukturze dowództwa WLąd, a więc i w strukturze dowództw brygad (BZ/BPanc) i dywizji (DZ/DKPanc) nie powodują natomiast większych zmian w ogólnych zasadach przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych z tymi organami, w tym szczególnie odnoszących się do rodzaju opracowywanej dokumentacji, zadań osób funkcyjnych w ćwiczeniu oraz procedur prowadzenia ćwiczenia. Zmianie ulega głównie struktura organizacyjna ćwiczeń dowódczo-sztabowych oraz treści wymienianych informacji.

3.2. Struktura organizacyjna treningów sztabowych prowadzonych z logistycznymi organami kierowania

Struktura organizacyjna treningów sztabowych prowadzonych z logistycznymi organami kierowania brygady (dywizji) w zasadzie nie ulegnie zmianie, pomimo podziału logistyki, w tym logistycznych organów kierowania, na *logistykę planowania* i *logistykę wykonawczą*. Obejmować powinna, tak jak dotychczas, kierownictwo ćwiczenia i zespół (zespoły) ćwiczący.

3.2.1. W brygadzie (BZ/BPanc)

W treningach sztabowych z *logistyką planowania* (komórką S4) brygady powinna być tworzona dwuczłonowa struktura organizacyjna obejmująca kierownictwo ćwiczenia oraz zespół ćwiczący,

W skład kierownictwa treningu sztabowego powinni wchodzić:

a) kierownik ćwiczenia, którym powinien być szef S4;
b) pomocnik kierownika ćwiczenia (jeżeli będzie powołany), którym powinien być kierownik podzespołu planowania.

Ćwiczącymi powinny być wszystkie, bądź wybrane (w zależności od tematu treningu sztabowego i ćwiczonych zagadnień szkoleniowych) podzespoły wchodzące w skład *logistyki planowania* brygady: planowania, materiałowy, techniczny i medyczny.

Proponowana strukturę organizacyjną treningu sztabowego z logistycznymi organami kierowania *(logistyką planowania)* brygady (BZ/BPanc) przedstawia rys. 14.

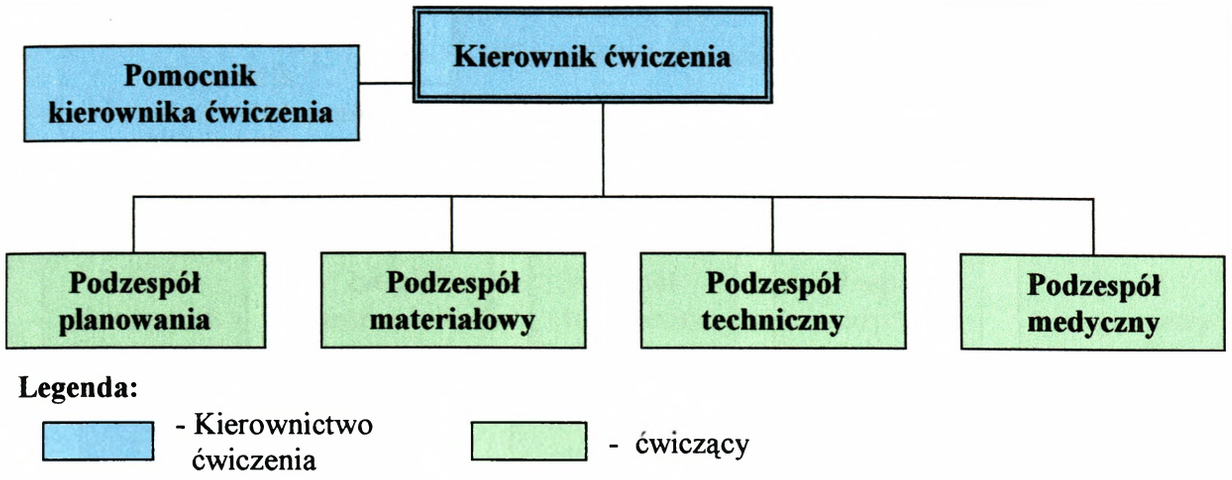

Rys. 14. Proponowana struktura organizacyjna treningu sztabowego *z logistyką planowania* (BZ/BPanc).
(Wariant)

3.2.2. W dywizji (DZ/DKPanc)

W treningach sztabowych z logistyką planowania (zespołem G4) dywizji powinna być tworzona dwuczłonowa struktura organizacyjna obejmująca kierownictwo ćwiczenia oraz ćwiczących.

W skład kierownictwa treningu sztabowego powinni wchodzić:

a) kierownik ćwiczenia, którym powinien być szef G4;

b) pomocnik kierownika ćwiczenia, którym powinien być kierownik zespołu planowania.

Ćwiczącymi powinni być wszystkie, bądź wybrane (w zależności od tematu treningu sztabowego i ćwiczonych zagadnień szkoleniowych) zespoły wchodzące w skład logistyki planowania dywizji: planowania, materiałowy, techniczny, medyczny i transportowy.

Proponowaną strukturę organizacyjną treningu sztabowego z logistycznymi organami kierowania **(logistyką planowania)** dywizji (DZ/DKPanc) przedstawia rys. 15.

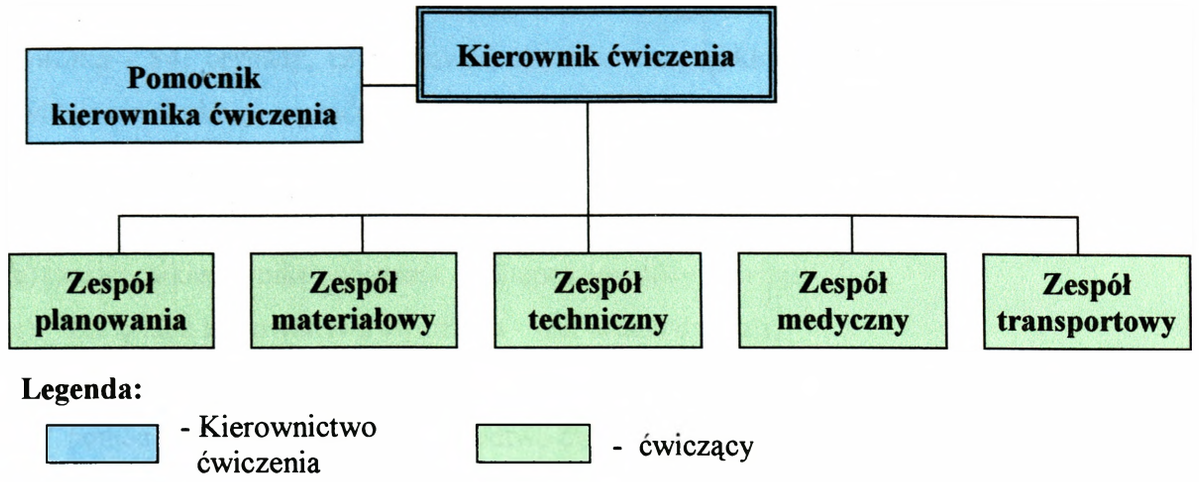

Rys. 15. Proponowana struktura organizacyjna treningu sztabowego z *logistyką planowania* dywizji (DZ/DKPanc).
(Wariant)

3.3. Struktura organizacyjna ćwiczeń dowódczo-sztabowych prowadzonych z logistycznymi organami kierowania

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z udziałem logistycznych organów kierowania (logistyki planowania) brygady (dywizji), czyli prowadzonych w tzw. „układzie służbowym", a także w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych prowadzonych tylko z logistycznymi organami kierowania, czyli w tzw. „układzie funkcjonalnym", powinny występować następujące osoby funkcyjne i komórki organizacyjne:

- kierownik ćwiczenia;
- zastępca kierownika ćwiczenia;
- szef sztabu kierownictwa ćwiczenia;
- pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia lub sztab kierownictwa ćwiczenia;
- grupa podgrywająca;
- zespoły ćwiczące.

Powyższe osoby funkcyjne oraz komórki organizacyjna tworzą tzw. trójczłonową strukturę organizacyjną ćwiczenia obejmującą: **kierownictwo ćwiczenia** (kierownik ćwiczenia, zastępca kierownika ćwiczenia, szef sztabu kierownictwa ćwiczenia, pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia), **ćwiczących** (ćwiczące zespoły) oraz **podgrywkę**.

Obsada personalna powyższych stanowisk oraz komórek zależy od tego czy ćwiczenie prowadzone jest w tzw. „układzie służbowym", czy też w tzw. „układzie funkcjonalnym".

3.3.1. W brygadzie (BZ/BPanc)

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z udziałem logistycznych organów kierowania (*logistyki planowania* - S4) brygady, czyli prowadzonych w tzw. **„układzie służbowym"** (patrz rys. 16.) przewiduje się strukturę organizacyjną obejmującą:

A) Kierownictwo ćwiczenia w składzie:

a) kierownik ćwiczenia - dowódca dywizji (DZ/DKPanc);

b) zastępca kierownika ćwiczenia - zastępca dowódcy dywizji;

c) szef sztabu kierownictwa ćwiczenia - szef sztabu dywizji;

d) sztab kierownictwa ćwiczenia:

- pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds.: rozpoznania i WRE, organizacyjno - mobilizacyjnych, łączności i informatyki oraz **logistyki**;
- grupa koordynacyjno-operacyjna;
- grupa omówienia;
- grupa zabezpieczenia;
- dyżurna służba operacyjna;

B) Ćwiczący:

- zespół dowództwa brygady (**„nr 1"**);
- zespół dowództwa brygady (**„nr 2"**);
- zespół dowództwa brygady (**„nr 3"**);

W składzie poszczególnych zespołów ćwiczą Centra Zabezpieczenia Działań (patrz rys. 17.).

C) Podgrywka:

- zespół podgrywający dla brygady (**„nr 1"**);
- zespół podgrywający dla brygady (**„nr 2"**);
- zespół podgrywający dla brygady (**„nr 3"**).

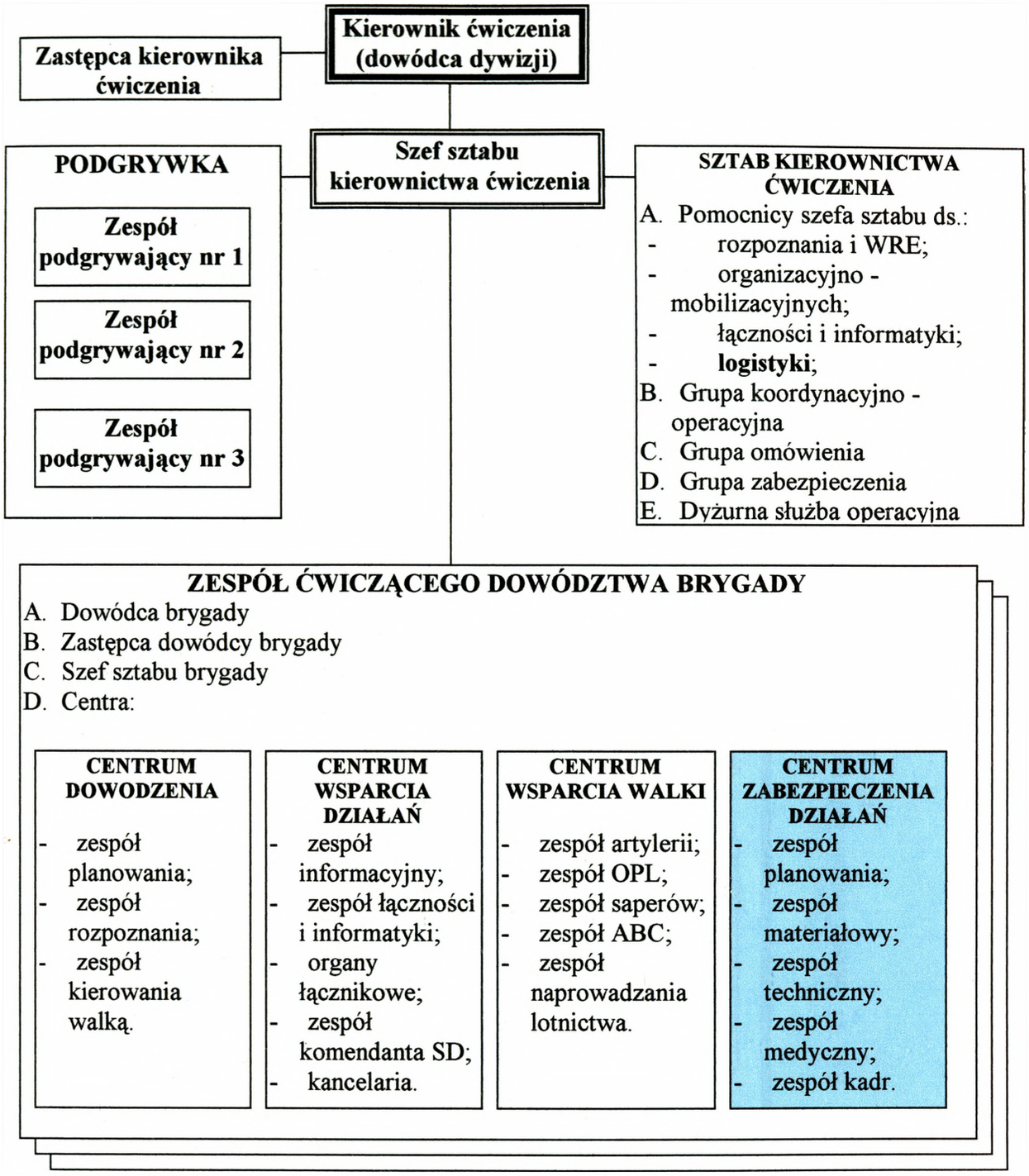

Legenda:

- ćwiczące logistyczne organy kierowania oraz zespół kadr.

Rys.16. Proponowana struktura organizacyjna ćwiczenia dowódczo - sztabowego brygady z udziałem logistycznych organów kierowania (tzw. „układ służbowy").
(Wariant)

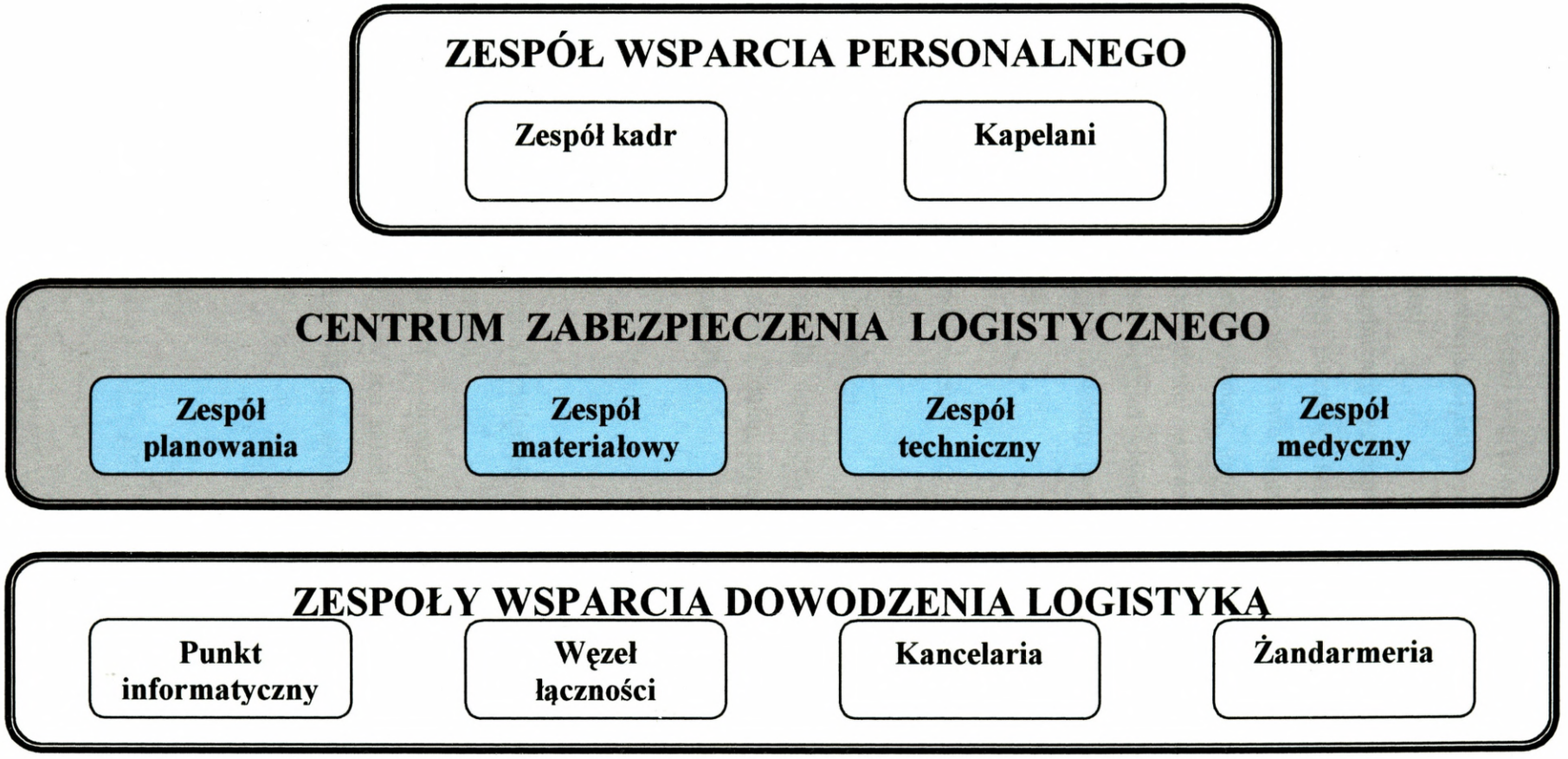

Rys. 17. Skład Centrum Zabezpieczenia Działań SD brygady.
(Wariant)

Sztab kierownictwa ćwiczenia brygady tworzony jest („obsadzany jest") z osób funkcyjnych sztabu dywizji, w tym z osób zespołu autorskiego ćwiczenia. Osobami funkcyjnymi logistyki sztabu kierownictwa ćwiczenia powinni być: pomocnik szefa sztabu ds. logistyki, którego rolę pełni szef G4 lub szef zespołu planowania logistyki oraz 1-2 oficerów logistyki wchodzących w skład grupy koordynacyjno-operacyjnej.

Współczesne warunki organizacji zabezpieczenia logistycznego brygady w działaniach taktycznych (walce) powodują potrzebę korzystania z zasobów terenowej infrastruktury logistycznej. W związku z tym oficerowie logistyki, wchodzący w skład grupy koordynacyjno-operacyjnej powinni podgrywać sytuację logistyczną za przedstawicieli terenowych organów administracji państwowej i samorządowej odpowiedzialnych za utrzymanie powyższych zasobów.

Ćwiczące zespoły dowództw brygad powinny ćwiczyć w podstawowym składzie dowództwa, czyli: dowódca brygady, zastępca dowódcy brygady, szef sztabu brygady oraz pozostałe części dowództwa brygady w składzie:

a) Centrum Dowodzenia;
b) Centrum Wsparcia Dowodzenia;
c) Centrum Wsparcia Walki;
d) Centrum Zabezpieczenia Działań;

Organy logistyczne ćwiczących dowództw brygad, pod kierownictwem szefa S4, ćwiczą w składzie Centrum Zabezpieczenia Działań, organizując:

a) zespół planowania (logistyki);
b) zespół materiałowy;
c) zespół techniczny;
d) zespół medyczny.

Ponadto w Centrum Zabezpieczenia Działań powinien ćwiczyć również zespół kadr (współpracuje on głównie z zespołem medycznym).

Podgrywka organizowana jest z dowództw pododdziałów (ogólnowojskowych, rodzajów wojsk i logistycznego) brygady. W ich skład wchodzą m.in. oficerowie logistyki (zwykle 1-2 oficerów). Organizowanych jest tyle zespołów podgrywających ile jest ćwiczących dowództw brygad.

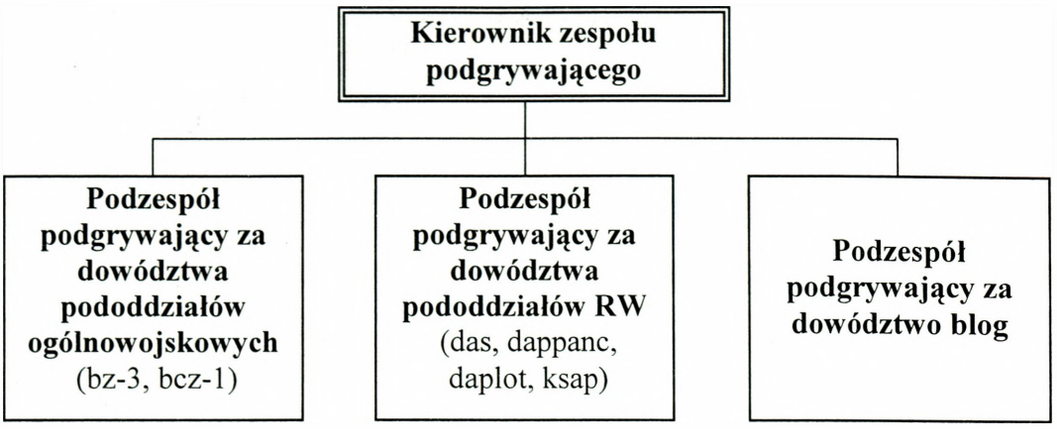

Uwaga! W skład zespołów podgrywających wchodzą również m.in. oficerowie logistyki.

Rys.18. Skład jednego zespołu podgrywającego w ćwiczeniu dowódczo – sztabowym brygady z udziałem logistycznych organów kierowania (tzw. „układ służbowy").
(Wariant)

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania (logistyką planowania - S4) brygady prowadzonych w tzw. „układzie funkcjonalnym" (patrz rys. 19.) przewiduje się następującą strukturę organizacyjną:

A) Kierownictwo ćwiczenia w składzie:

a) kierownik ćwiczenia - szef G4 dywizji;

b) szef sztabu kierownictwa ćwiczenia - kierownik zespołu planowania logistyki dywizji;

c) pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds.: rozpoznania, operacyjnych, rodzajów wojsk (WRiA, WOPL, WInż, WOPChem) oraz zabezpieczenia: materiałowego, technicznego, medycznego i transportowego;

d) grupa omówienia;

e) grupa zabezpieczenia;

f) dyżurna służba operacyjna.

B) Ćwiczący:

- zespół ćwiczącej logistyki brygady (**„nr 1"**);
- zespół ćwiczącej logistyki brygady (**„nr 2"**);
- zespół ćwiczącej logistyki brygady (**„nr 3"**);

W składzie poszczególnych zespołów ćwiczą Centra Zabezpieczenia Działań (patrz rys. 17.).

C) Podgrywka:

- zespół podgrywający dla brygady (**„nr 1"**);
- zespół podgrywający dla brygady (**„nr 2"**);
- zespół podgrywający dla brygady (**„nr 3"**).

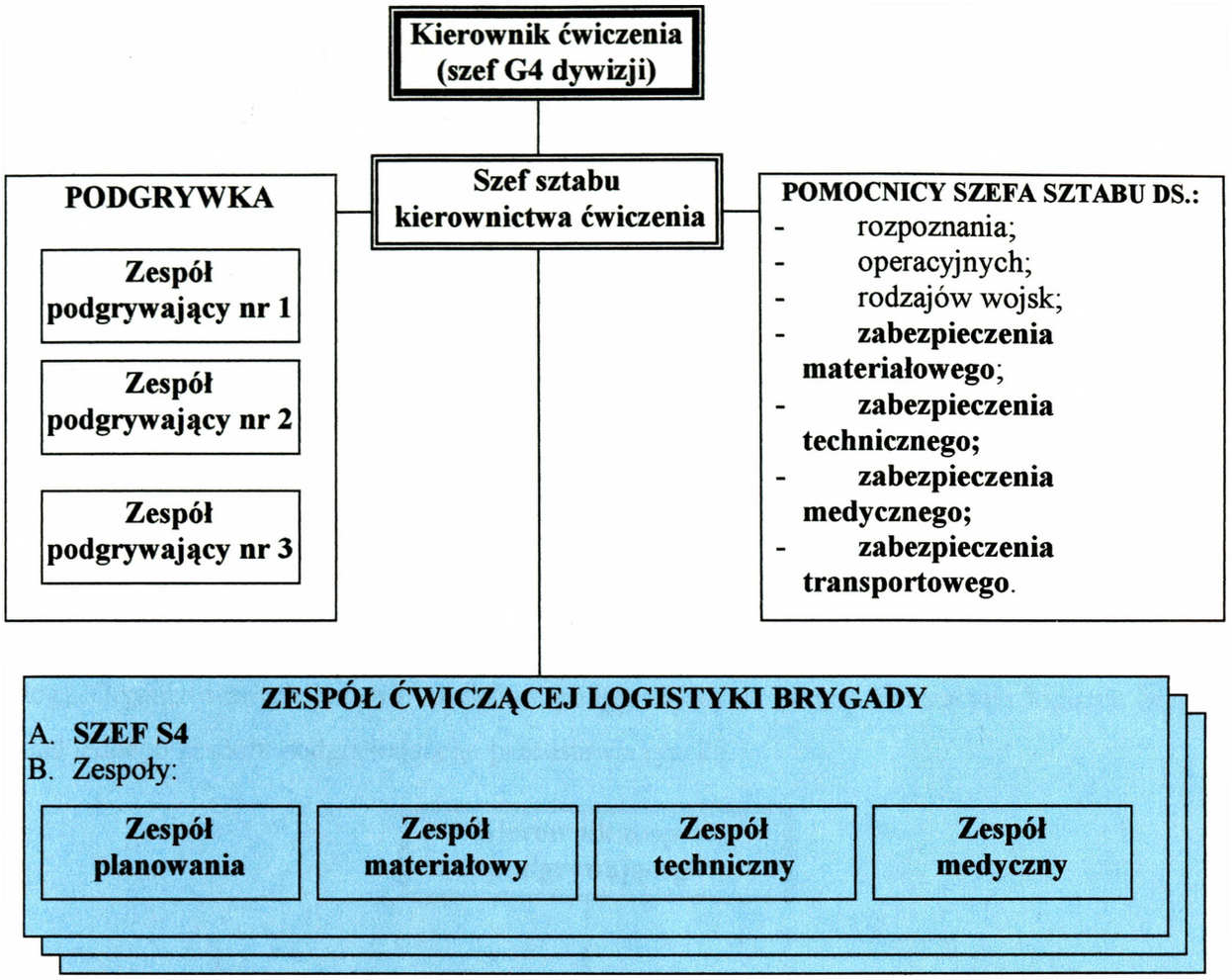

Legenda:

- ćwiczące logistyczne organy kierowania.

Rys. 19. Proponowana struktura organizacyjna ćwiczenia dowódczo - sztabowego z logistycznymi organami kierowania brygady (tzw. „układ funkcjonalny").
(Wariant)

Pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia powoływani są ze składu osób funkcyjnych logistyki planowania dywizji, w tym z zespołu autorskiego ćwiczenia, a ponadto innych zespołów dowództwa dywizji (dotyczy to specjalistów pionu rozpoznania, operacyjnego oraz rodzajów wojsk).

Oficerowie logistyki wchodzący w skład sztabu kierownictwa ćwiczenia (pomocnicy szefa sztabu ds. zabezpieczenia: materiałowego, technicznego, medycznego i transportowego) podgrywają również sytuację logistyczną za terenowe organy administracji państwowej i samorządowej odpowiedzialne za utrzymanie zasobów terenowej infrastruktury logistycznej.

Ćwiczące zespoły logistyki brygad (logistyka planowania - S4) powinny ćwiczyć w ukompletowaniu wg etatu czasu wojennego w składzie: szef S4 oraz zespoły: planowania, materiałowy, techniczny i medyczny.

Podgrywka organizowana jest z przedstawicieli organów logistycznych dowództw pododdziałów ogólnowojskowych i rodzajów wojsk oraz dowództwa pododdziału logistycznego (blog). Organizowanych jest tyle zespołów podgrywających ile jest ćwiczących logistyk brygad. Skład jednego zespołu podgrywającego przedstawia rys. 20.

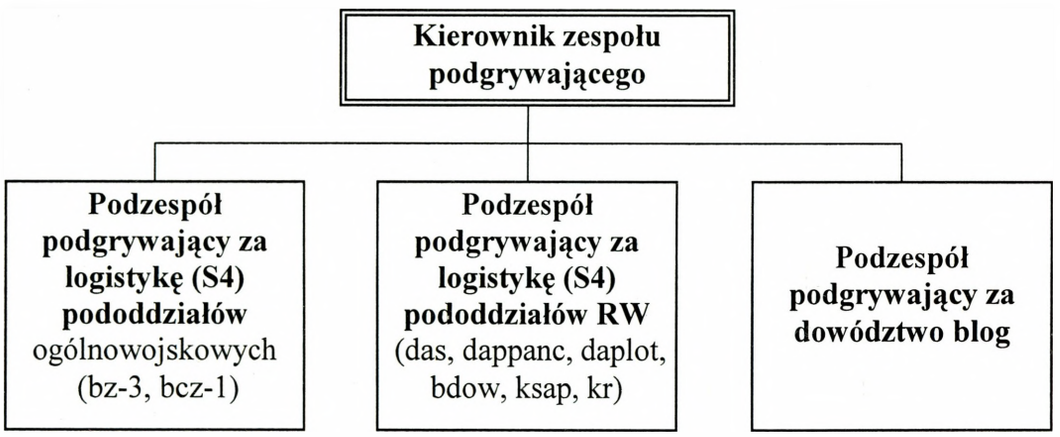

Rys.20. Skład jednego zespołu podgrywającego w ćwiczeniu dowódczo - sztabowym z logistycznymi organami kierowania brygady (tzw. „układ funkcjonalny").
(Wariant)

3.3.2. W dywizji (DZ/DKPanc)

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z udziałem logistycznych organów kierowania (logistyki planowania - G4) dywizji, czyli prowadzonych w tzw. „**układzie służbowym**" (patrz rys. 21.) przewiduje się strukturę organizacyjną obejmującą:

A) Kierownictwo ćwiczenia w składzie:

a) kierownik ćwiczenia - dowódca OW (korpusu);

b) zastępca kierownika ćwiczenia - zastępca dowódcy OW (korpusu);

c) szef sztabu kierownictwa ćwiczenia - szef sztabu OW (korpusu);

d) sztab kierownictwa ćwiczenia:

- pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds.: rozpoznania i WRE, organizacyjno - mobilizacyjnych, łączności i informatyki oraz **logistyki**;
- zespół koordynacyjno-operacyjny;
- zespół omówienia;
- zespół zabezpieczenia;
- dyżurna służba operacyjna;

B) Ćwiczący:

- zespół dowództwa dywizji (**„nr 1"**);
- zespół dowództwa dywizji (**„nr 2"**);
- zespół dowództwa dywizji (**„nr 3"**);

W składzie poszczególnych zespołów ćwiczą Centra Zabezpieczenia Działań (patrz rys. 22.).

C) Podgrywka:

- zespół podgrywający dla dywizji (**„nr 1"**);
- zespół podgrywający dla dywizji (**„nr 2"**);
- zespół podgrywający dla dywizji (**„nr 3"**).

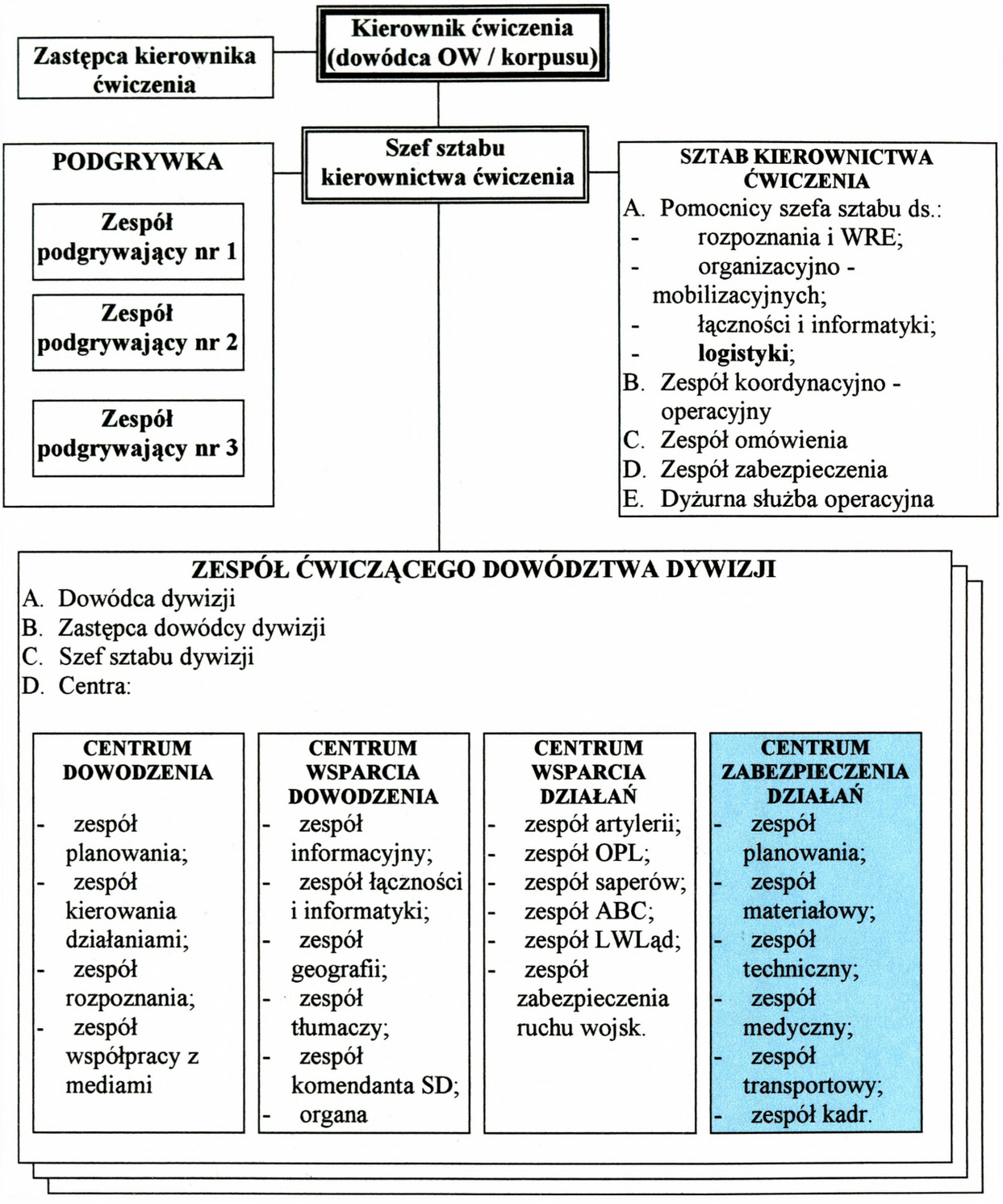

Legenda:

- ćwiczące logistyczne organy kierowania oraz zespół kadr.

Rys.21. Proponowana struktura organizacyjna ćwiczenia dowódczo - sztabowego dywizji z udziałem logistycznych organów kierowania (tzw. „układ służbowy").
(Wariant)

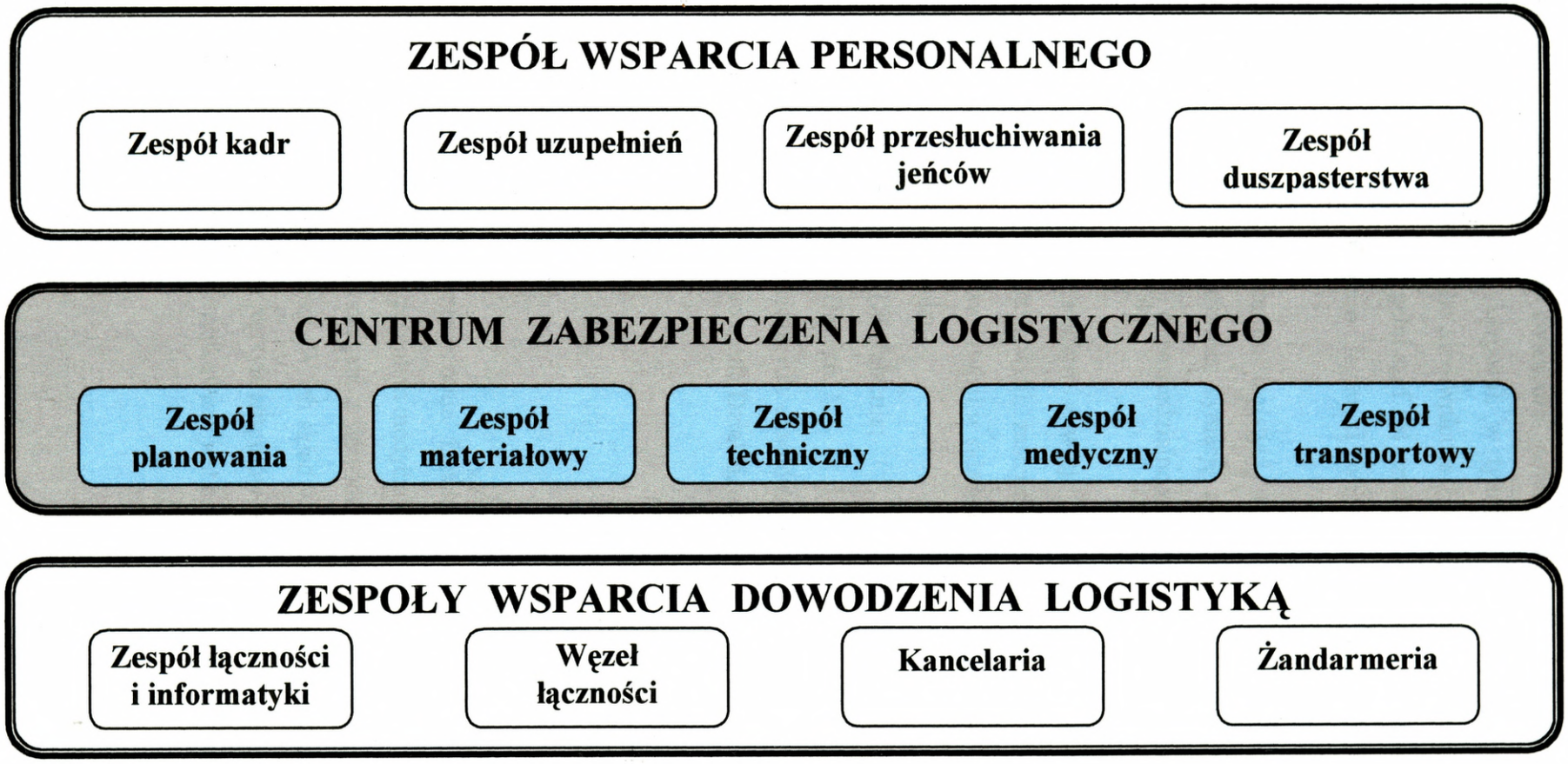

Rys. 22. Skład Centrum Zabezpieczenia Działań SD dywizji.
(Wariant)

Sztab kierownictwa ćwiczenia powinien być tworzony („obsadzany") z osób funkcyjnych sztabu OW (korpusu), w tym z zespołu autorskiego ćwiczenia. Osobami funkcyjnymi logistyki sztabu kierownictwa ćwiczenia powinni być: pomocnik szefa sztabu ds. logistyki, którego rolę pełni szef G4 sztabu OW (korpusu) lub szef zespołu planowania logistyki oraz 1-2 oficerów logistyki wchodzących w skład zespołu koordynacyjno-operacyjnego.

Pomocnik szefa sztabu ds. logistyki, wchodzący w skład zespołu koordynacyjno–operacyjnego, podgrywa również sytuację logistyczną za terenowe organy administracji państwowej i samorządowej odpowiedzialne za utrzymanie zasobów terenowej infrastruktury logistycznej.

Ćwiczące zespoły dowództw dywizji powinny ćwiczyć w podstawowym składzie dowództwa, czyli: dowódca dywizji, zastępca dowódcy dywizji, szef sztabu dywizji oraz pozostałe zespoły dowództwa dywizji w składzie:

a) Centrum Dowodzenia;
b) Centrum Wsparcia Dowodzenia;
c) Centrum Wsparcia Działań.

Organy logistyczne ćwiczących dowództw dywizji, kierowane przez szefa G4, ćwiczą w składzie Centrum Zabezpieczenia Działań, organizując:

a) zespół planowania;
b) zespół materiałowy;
c) zespół techniczny;
d) zespół medyczny;
e) zespół transportowy.

Ponadto w Centrum Zabezpieczenia Działań powinien ćwiczyć również zespół kadr (współpracuje on głównie z zespołem medycznym).

Podgrywka organizowana jest z dowództw oddziałów (ogólnowojskowych, rodzajów wojsk i logistycznego) dywizji. W ich skład wchodzą m.in. oficerowie logistyki (zwykle 2-3 oficerów). Organizowanych jest tyle zespołów podgrywających ile jest ćwiczących dowództw dywizji, z których każdy ukierunkowany jest na jedno ćwiczące dowództwo dywizji.

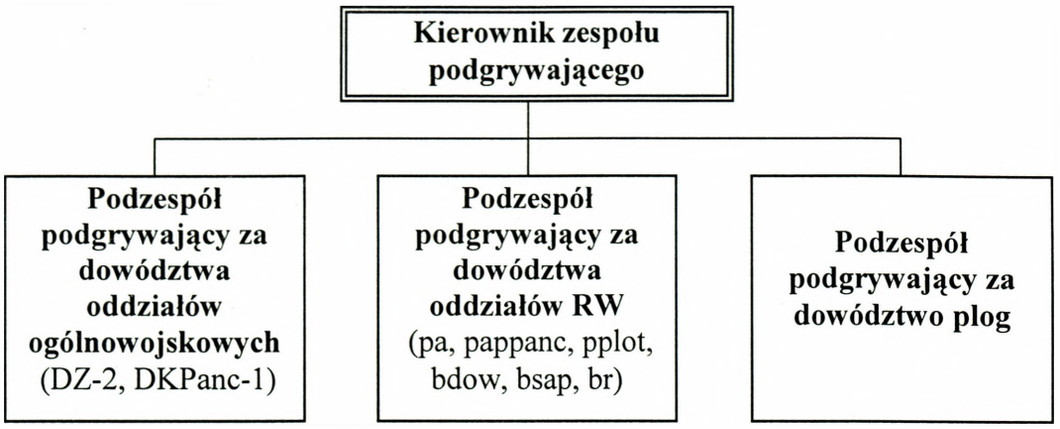

Uwaga! W skład zespołów podgrywających wchodzą również m.in. oficerowie logistyki.

Rys.23. Skład jednego zespołu podgrywającego w ćwiczeniu dowódczo - sztabowym dywizji z logistycznymi organami kierowania (tzw. „układ służbowy").
(Wariant)

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania (logistyką planowania - G4) dywizji prowadzonych w tzw. „układzie funkcjonalnym" (patrz rys. 24.) przewiduje się następującą strukturę organizacyjną:

A) Kierownictwo ćwiczenia w składzie:

a) kierownik ćwiczenia - szef G4 OW (korpusu);

b) szef sztabu kierownictwa ćwiczenia - kierownik zespołu planowania logistyki OW (korpusu);

c) pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds.: rozpoznania, operacyjnych, rodzajów wojsk (WRiA, WOPL, WInż, WOPChem) oraz zabezpieczenia: materiałowego, technicznego, medycznego i transportowego;

d) grupa omówienia;

e) grupa zabezpieczenia;

f) dyżurna służba operacyjna.

B) Ćwiczący:

- zespół ćwiczącej logistyki dywizji (**„nr 1"**);
- zespół ćwiczącej logistyki dywizji (**„nr 2"**);
- zespół ćwiczącej logistyki dywizji (**„nr 3"**);

C) Podgrywka:

- zespół podgrywający dla dywizji (**„nr 1"**);
- zespół podgrywający dla dywizji (**„nr 2"**);
- zespół podgrywający dla dywizji (**„nr 3"**).

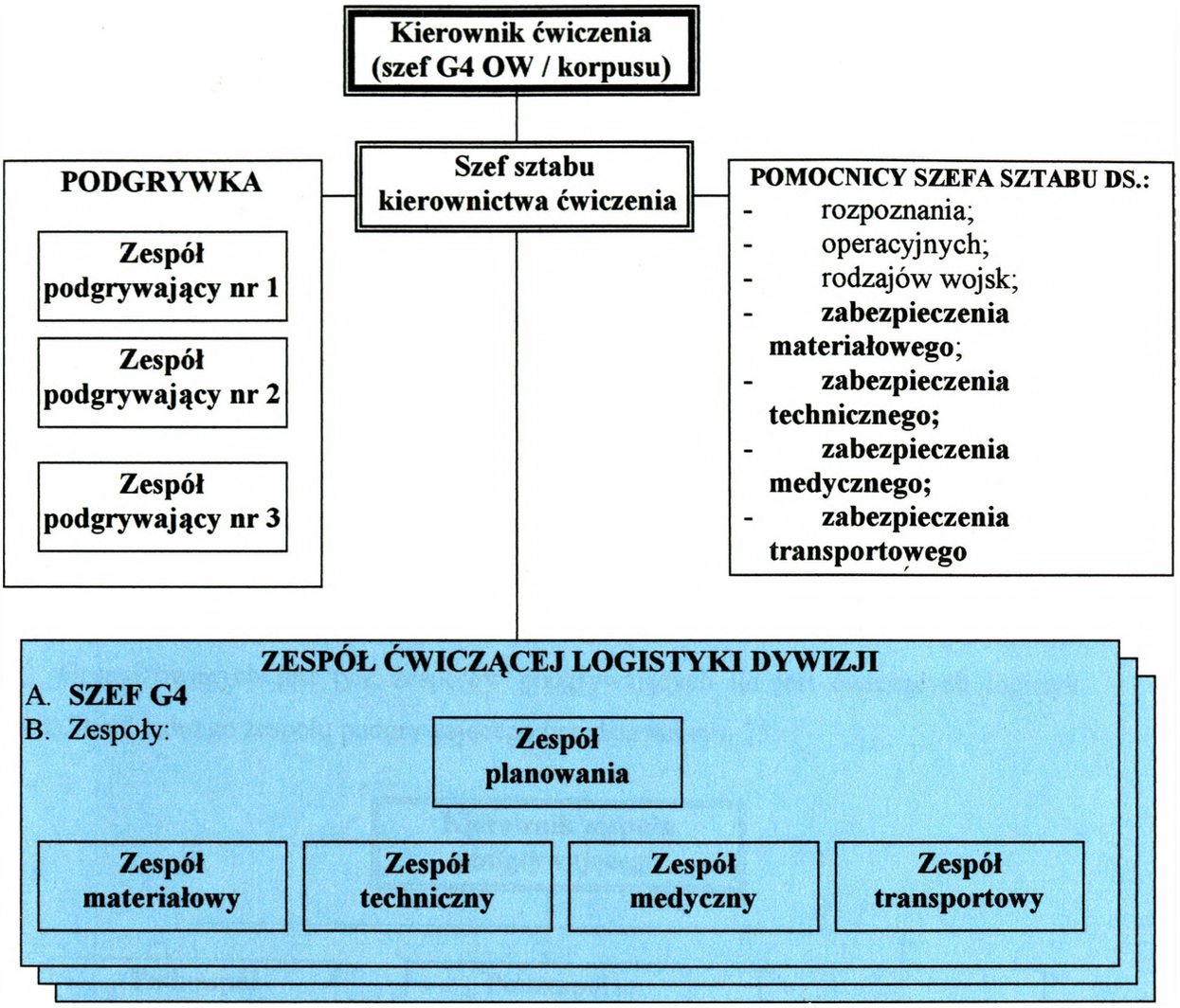

Legenda:

- ćwiczące logistyczne organy kierowania.

Rys.24. Preferowana struktura organizacyjna ćwiczenia dowódczo - sztabowego z logistycznymi organami kierowania dywizji (tzw. „układ funkcjonalny"). *(Wariant)*

Pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia powoływani powinni być ze składu logistyki planowania OW (korpusu), w tym z zespołu autorskiego ćwiczenia, a ponadto innych zespołów dowództwa OW (korpusu), takich jak: rozpoznania, operacyjnego oraz rodzajów wojsk.

Oficerowie logistyki wchodzący w skład sztabu kierownictwa ćwiczenia (pomocnicy szefa sztabu ds. zabezpieczenia: materiałowego, technicznego, medycznego i transportowego) podgrywają również sytuację logistyczną za terenowe organy administracji państwowej i samorządowej odpowiedzialne za utrzymanie zasobów terenowej infrastruktury logistycznej.

Ćwiczące zespoły logistyki dywizji (logistyka planowania - G4) powinny ćwiczyć w ukompletowaniu wg etatu czasu wojennego w składzie: szef G4 oraz zespoły: planowania, materiałowy, techniczny, medyczny i transportowy.

Podgrywka organizowana jest z przedstawicieli organów logistycznych dowództw oddziałów ogólnowojskowych i rodzajów wojsk oraz dowództwa oddziału logistycznego (plog). Organizowanych jest tyle zespołów podgrywających ile jest ćwiczących logistyk dywizji. Skład jednego zespołu podgrywającego przedstawia rys. 25.

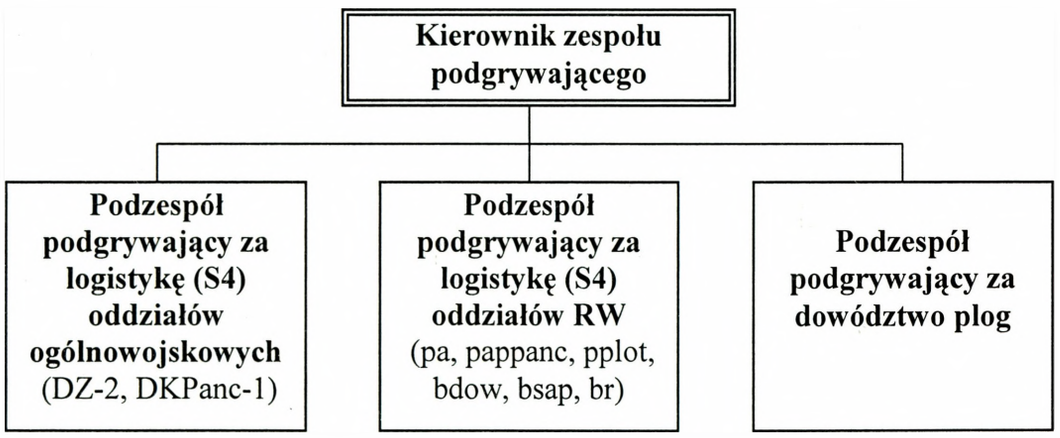

Rys.25. Skład jednego zespołu podgrywającego w ćwiczeniu dowódczo - sztabowym z logistycznymi organami kierowania dywizji (tzw. „układ funkcjonalny").
(Wariant)

3.4. Obieg informacji w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania

W ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z udziałem logistycznych organów kierowania *(logistyki planowania)* brygady (dywizji), czyli prowadzonych w tzw. **„układzie służbowym"** oraz ćwiczeniach dowódczo-sztabowych prowadzonych tylko z logistycznymi

organami kierowania, czyli prowadzonych w tzw. **„układzie funkcjonalnym"**, obieg informacji jest podobny. Wynika on z trójczłonowej struktury organizacyjnej tych ćwiczeń, obejmującej zwykle: kierownictwo ćwiczenia, ćwiczących i podgrywkę. Pomiędzy tymi elementami struktury ćwiczenia wymieniane są: dane, informacje i informacje kierownicze wynikające z obowiązujących w dowództwach brygad (dywizji), w tym - logistycznych organach kierowania, relacji. Są to relacje służbowe, funkcjonalne i współdziałania. Oczywiście w ćwiczeniach prowadzonych w tzw. „układzie służbowym" dominują relacje służbowe, natomiast w ćwiczeniach prowadzonych w tzw. „układzie funkcjonalnym" - relacje funkcjonalne.

3.4.1. Obieg informacji w ćwiczeniach z logistycznymi organami kierowania brygady i dywizji prowadzonych w tzw. „układzie służbowym"

Kierownictwo ćwiczenia, występujące w roli przełożonego - dowództwa dywizji (korpusu lub okręgu wojskowego), ćwiczącym zespołom - dowództwom brygad (dywizji), w tym ćwiczącym w ich składzie organom logistycznym (*logistykom planowania* - S4/G4), stawia zadania głównie w formie pisemnej. Są to:

- **założenia do ćwiczenia**, które zwykle rozpoczynają ćwiczenie oraz jego kolejne etapy;
- **rozkazy operacyjne**;
- **komunikaty**;
- **„informacje z nadrzędnego dowództwa"**.

Ponadto niektóre informacje (dane) przekazywane są w formie ustnej. Są to zwykle: **wytyczne**, **polecenia**, **zalecenia**. Informacje przekazywane w formie ustnej zapisywane są w *„Dzienniku działań"* dyżurnej służby operacyjnej kierownictwa ćwiczenia.

Kolejne zadania dla ćwiczących zespołów oraz inne niezbędne im informacje przekazywane są przez kierownictwo ćwiczenia zgodnie z *„Ramowym planem podawania wiadomości"*.

Ćwiczące dowództwa brygad (dywizji), w tym logistyczne organy kierowania *(logistyka planowania)* zobowiązane są do:

a) stawiania zadań dla swoich podwładnych;
b) składania meldunków o realizacji zadań;
c) utrzymywania współdziałania (w ramach dowództwa oraz z „otoczeniem zewnętrznym").

Ćwiczące dowództwa brygad (dywizji) zadania dla swoich podwładnych (w ćwiczeniu - podgrywce) stawiają w dokumentach rozkazodawczych. Są to:

a) *„Zarządzenia przygotowawcze"*;

b) *„Wstępne zarządzenia operacyjne"*;

c) *„Rozkazy operacyjne"*.

Do powyższych dokumentów *logistyka planowania* brygad (dywizji) opracowuje tzw. „części logistyczne", które zawierają:

a) w *„Zarządzeniach przygotowawczych"* - niezbędne informacje logistyczne;

b) we *„Wstępnych zarządzeniach operacyjnych"* - pkt. 4. *„Zabezpieczenie logistyczne"*;

c) w *„Rozkazie operacyjnym"* - pkt. 4. *„Zabezpieczenie logistyczne"* lub *aneks „Zabezpieczenie logistyczne"*.

Do *aneksu „Zabezpieczenie logistyczne"* w formie apendyksów (dodatkowych załączników) mogą być dołączane dokumenty uzupełniające takie jak: normy (limity zużycia głównych bądź deficytowych) rodzajów ŚBiM, ugrupowanie jednostek i urządzeń logistycznych brygady (dywizji) w obronie (natarciu, działaniach odwrotowych itp.).

Powyższe dokumenty logistyczne oraz tzw. „części logistyczne" dokumentów rozkazodawczych przesyłane są do zespołu informacyjnego Centrum Wsparcia Dowodzenia SD brygady (dywizji), skąd zgodnie z obowiązującymi rozdzielnikami rozsyłane są do odbiorców (wykonawców zadań). W ćwiczeniu dowódczo-sztabowym są to zespoły podgrywające.

Ćwiczące dowództwa brygad (dywizji), w tym logistyczne organy kierowania, składają meldunki o realizacji zadań w trybie służbowym (przełożonym służbowym) oraz w układzie funkcjonalnym - przełożonym funkcjonalnym. W tym drugim przypadku, logistyczne organy kierowania składają *„Meldunki o sytuacji logistycznej"*, które przesyłane są codziennie („pod koniec dnia walki") do szefa logistyki (G4) szczebla nadrzędnego.

Logistyczne organy kierowania brygady (dywizji) utrzymują współdziałanie:

- z zespołami poszczególnych centrów ćwiczącego dowództwa brygady (dywizji);
- z terenowymi organami administracji państwowej i samorządowej;
- z sąsiadami - z logistyką sąsiednich brygad (dywizji).

Współdziałanie *logistyki planowania* - S4/G4 w ramach dowództwa brygady (dywizji) organizowane jest z:

- Centrum Dowodzenia (zespołem planowania, zespołem kierowania operacją oraz zespołem rozpoznania);
- Centrum Wsparcia Dowodzenia (organami łącznikowymi, zespołem informacyjnym);

- Centrum Wsparcia Działań (zespołem artylerii, zespołem OPL, zespołem saperów, zespołem ABC);

a także w ramach Centrum Zabezpieczenia Działań - z zespołem kadr.

Informacje przesyłane (wymieniane) w ramach współdziałania mają postać **zawiadomień, notatek służbowych, zapytań i odpowiedzi** dotyczących głównie uzgodnień (norm zużycia, wielkości i czasów dostaw zaopatrzenia, zakresu i rodzaju świadczonych usług itp.) oraz wymiany wiadomości (danych). Każdorazowo są one zapisywane w *„Dzienniku działań"* ćwiczących zespołów logistycznych.

Współdziałanie logistycznych organów kierowania brygady (dywizji) z terenowymi organami administracji państwowej i samorządowej dotyczy głównie uzgodnień merytorycznych związanych z udzieleniem pomocy bądź wykorzystaniem zasobów (potencjału) logistycznych układu pozamilitarnego w procesie zabezpieczenia logistycznego „walczących" pododdziałów (oddziałów) brygady (dywizji). Rolę terenowych organów administracji powinny pełnić osoby funkcyjne wchodzące w skład zespołów podgrywających.

Współdziałanie logistycznych organów kierowania brygady (dywizji) z sąsiadami - logistyką planowania sąsiednich brygad (dywizji) - dotyczy głównie problemów związanych z udzielaniem wzajemnej pomocy w realizacji dostaw zaopatrzenia oraz świadczeniu usług specjalistycznych i gospodarczo - bytowych. Rolę „sąsiadów" w ćwiczeniu z reguły podgrywa kierownictwo ćwiczenia, w tym przede wszystkim pomocnik szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds. logistyki.

Dla logistyki brygady (dywizji) w działaniach taktycznych rolę „specyficznego otoczenia zewnętrznego" pełnią systemy logistyczne przeciwnika oraz zdobycz wojenna. Według opinii zespołu autorskiego, w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania tego rodzaju „otoczenie zewnętrzne" powinno być podgrywane przez kierownictwo ćwiczenia.

Informacje w sprawach korzystania z pomocy sąsiadów oraz terenowych zasobów (potencjału) logistycznych, a także „otoczenia zewnętrznego" mogą mieć postać pisemną lub ustną. Wymieniane są one dwustronnie pomiędzy zainteresowanymi stronami. Informacje ustne zapisywane są w *„Dzienniku działań"*.

Zespoły podgrywające zobowiązane są do:

a) podgrywania sytuacji taktycznej i logistycznej;
b) przyjmowania od ćwiczących zespołów zadań bojowych oraz składania meldunków o ich realizacji;

c) informowania sztabu kierownictwa ćwiczenia o treści otrzymywanych od ćwiczących zespołów zadań bojowych.

Sytuacja taktyczna i logistyczna podgrywane są na podstawie dokumentacji ćwiczenia, wytycznych kierownictwa ćwiczenia oraz decyzji podejmowanych przez ćwiczące zespoły. W tym celu zespoły podgrywające prowadzą *„Mapy sytuacyjne"* oraz opracowują szczegółowe *„Plany podawania wiadomości"*.

Zadania bojowe od ćwiczących zespołów napływają do zespołów podgrywających w formie dokumentów rozkazodawczych, natomiast meldunki o ich realizacji składane są ustnie (rejestrowane są one w *„Dzienniku działań"*). Ponadto zespoły podgrywające „pracujące" na rzecz ćwiczących logistycznych organów kierowania składają *„Meldunki o sytuacji logistycznej"* podgrywających jednostek logistycznych.

Informowanie sztabu kierownictwa ćwiczenia, w tym szczególnie zespołu koordynacyjno-operacyjnego, o treści otrzymywanych zadań bojowych zespoły podgrywające prowadzą poprzez techniczne środki łączności. Wymieniane informacje (dane) są rejestrowane w *„Dzienniku działań"*.

3.4.2. Obieg informacji w ćwiczeniach z logistycznymi organami kierowania brygady i dywizji prowadzonych w tzw. „układzie funkcjonalnym"

Kierownictwo ćwiczenia, występujące w roli przełożonego funkcjonalnego - *logistyki planowania* dywizji (korpusu lub okręgu wojskowego), ćwiczącym zespołom - *logistykom planowania* brygad (dywizji) stawia zadania głównie w formie pisemnej. Są to:

- **założenia do ćwiczenia**, które rozpoczynają ćwiczenie oraz jego kolejne etapy;
- **wytyczne**, np. dla planowania zabezpieczenia logistycznego brygady (dywizji), organizowania tego zabezpieczenia itp.;
- **komunikaty**;
- **„informacje z nadrzędnego dowództwa"**.

Ponadto niektóre informacje (dane, informacje i informacje kierownicze) przekazywane są w formie ustnej. Są to zwykle: **wytyczne dodatkowe**, **polecenia**, **zalecenia**.

Informacje przekazywane w formie ustnej zapisywane są w *„Dzienniku działań"* dyżurnej służby operacyjnej kierownictwa ćwiczenia.

Kolejne zadania (polecenia, informacje) dla ćwiczących zespołów przekazywane są przez kierownictwo ćwiczenia zgodnie z *„Ramowym planem podawania wiadomości w ćwiczeniu"*.

Ćwiczące zespoły (*logistyki planowania* brygad/dywizji), zobowiązane są do:

a) wypracowywania tzw. „części logistycznych" do dokumentacji rozkazodawczej opracowywanej w brygadzie (dywizji);
b) opracowywania planów zabezpieczenia logistycznego brygady (dywizji) w prowadzonych działaniach taktycznych (obronie, natarciu, działaniach opóźniających, marszu itp.);
c) dokonywania korekt (zwykle w tzw. „dynamice ćwiczenia") w opracowanych dokumentach planistycznych i rozkazodawczych („częściach logistycznych" tych dokumentów);
d) składania meldunków o realizacji zadań logistycznych;
e) utrzymywania współdziałania (z dowództwem brygady/dywizji oraz z „otoczeniem zewnętrznym").

Ćwiczące *logistyki planowania* brygad (dywizji) zwykle opracowują tzw. „części logistyczne" do następującej dokumentacji rozkazodawczej:

a) *„Zarządzeń przygotowawczych"* - niezbędne informacje logistyczne;
b) *„Wstępnych zarządzeń operacyjnych" - pkt. 4. „Zabezpieczenie logistyczne"*;
c) *„Rozkazów operacyjnych" - pkt. 4. „Zabezpieczenie logistyczne"* lub *aneks „Zabezpieczenie logistyczne"*. Do tego aneksu w formie apendyksów (dodatkowych załączników) zwykle dołączane są dokumenty uzupełniające takie jak: *normy* (limity) *zużycia głównych* (bądź deficytowych) *rodzajów ŚBiM, ugrupowanie jednostek i urządzeń logistycznych brygady / dywizji* (w obronie, natarciu, działaniach odwrotowych, marszu) itp.

Wszystkie powyższe dokumenty (części dokumentów) przesyłane są do kierownictwa ćwiczenia (dyżurnej służby operacyjnej kierownictwa ćwiczenia), gdzie są oceniane (sprawdzane), a następnie przesyłane podgrywce (odpowiednim zespołom podgrywającym).

Plany zabezpieczenia logistycznego brygady (dywizji) w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania prowadzonych w tzw. układzie funkcjonalnym mogą być jednym z głównych zadań realizowanych przez ćwiczące *logistyki planowania*. Ich opracowaniu może być poświęcony oddzielny etap ćwiczenia, w którym mogą być „podgrywane" przez kierownictwo ćwiczenia oraz zespoły podgrywające odpowiednie sytuacje, jakie zwykle mają miejsce oraz w których uczestniczą logistyki planowania brygad (dywizji). Gotowe plany zabezpieczenia logistycznego brygady (dywizji), bądź część tych planów, oceniane i omawiane są zwykle przez kierownictwo ćwiczenia.

Dokonywaniu korekt w opracowanej dokumentacji planistycznej i rozkazodawczej („częściach logistycznych" tej dokumentacji) również mogą być poświęcone oddzielne etapy

(fragmenty) ćwiczenia. Ich ocena (jakość, czas wykonania, czas przekazania adresatom) prowadzona jest według takich samych procedur jak dokumenty planistyczne i rozkazodawcze.

Ćwiczące *logistyki planowania* brygad (dywizji) swoim przełożonym w układzie funkcjonalnym, w tym wypadku kierownictwu ćwiczenia, składają codziennie („pod koniec dnia walki") *„Meldunki o sytuacji logistycznej"*.

Współdziałanie logistycznych organów kierowania brygady (dywizji) w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych prowadzonych w tzw. „układzie funkcjonalnym" organizowane jest:

- z zespołami Centrum Dowodzenia, Centrum Wsparcia Dowodzenia, Centrum Wsparcia Działań oraz Centrum Zabezpieczenia Działań, których rolę pełnią pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds. operacyjnych, rozpoznania i rodzajów wojsk;
- z terenowymi organami administracji państwowej i samorządowej, których rolę pełni pomocnik szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds. współdziałania wojskowo - cywilnego;
- z sąsiadami (np. z logistyką sąsiednich brygad/dywizji), rolę których pełnią pomocnicy szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds.: zabezpieczenia materiałowego, zabezpieczenia technicznego, zabezpieczenia medycznego i zabezpieczenia transportowego.

Informacje przesyłane (wymieniane) w ramach współdziałania mają postać zawiadomień, notatek służbowych, zapytań, odpowiedzi, dotyczących głównie uzgodnień (norm zużycia, wielkości i czasów dostaw zaopatrzenia; zakresu i rodzaju świadczonych usług itp.) oraz wymiany informacji (wiadomości). Są one opracowywane w formie pisemnej jako oddzielne dokumenty lub są to informacje ustne, zapisywane w *„Dzienniku działań"* ćwiczących zespołów (*logistyk planowania* brygad/dywizji).

Zespoły podgrywające, które działają wyłącznie na rzecz ćwiczących logistyk planowania brygad (dywizji) zobowiązane są do:

a) podgrywania sytuacji logistycznej;
b) przyjmowania zadań bojowych oraz składania meldunków o ich realizacji;
c) składania *„Meldunków o sytuacji logistycznej"*.

Sytuacja logistyczna podgrywana jest na podstawie dokumentacji ćwiczenia, wytycznych kierownictwa ćwiczenia oraz decyzji podejmowanych przez ćwiczących. W tym celu zespoły podgrywające prowadzą *„Mapy sytuacyjne"* oraz opracowują szczegółowe *„Plany podawania wiadomości"*. Obieg informacji związanej z przekazywaniem sytuacji logistycznej

dla ćwiczących zespołów logistycznych powinien być zorganizowany zgodnie z obowiązującymi procedurami dowodzenia tj. pośrednio przez sztab kierownictwa ćwiczenia.

Zadania bojowe wypracowane przez ćwiczące organy logistyczne w formie „części logistycznych" dokumentacji rozkazodawczej powinny napływać do zespołów podgrywających zgodnie z obowiązującymi procedurami dowodzenia, tj. przez sztab kierownictwa ćwiczenia, natomiast meldunki o realizacji zadań logistycznych mogą być przekazywane w układzie funkcjonalnym, tj. bezpośrednio organom logistycznym brygady (dywizji). Meldunki te składane w formie ustnej zapisywane są w *„Dzienniku działań"* prowadzonym przez zespoły podgrywające.

„Meldunki o sytuacji logistycznej" opracowane w postaci sformalizowanych dokumentów powinny być przekazywane bezpośrednio ćwiczącym zespołom logistycznym brygad (dywizji), tj. w „układzie funkcjonalnym".

ZAKOŃCZENIE

Podział logistyki, w tym logistycznych organów kierowania, na wszystkich szczeblach dowodzenia WLąd na *logistykę planowania* i *logistykę wykonawczą*, wynikający z realizacji przedsięwzięć zmierzających do uzyskania przez SZ RP niezbędnej standaryzacji z armiami przodujących państw NATO, spowodował m. in. potrzebę weryfikacji dotychczasowych procedur (lub wypracowania nowych) przygotowania i prowadzenia ćwiczeń z tymi organami (szczególnie *logistyka planowania*). W związku z powyższym założony cel prezentowanej pracy naukowo-badawczej, wg opinii zespołu autorskiego, został sformułowany w pełni poprawnie.

Z uzyskanych wyników badań wynika, że ćwiczenia taktyczne z logistycznymi organami kierowania brygady (dywizji) powinny być prowadzone w jednostkach wojskowych w formie treningów sztabowych i ćwiczeń dowódczo-sztabowych.

Treningi sztabowe z logistycznymi organami kierowania brygady (dywizji) powinny być prowadzone oddzielnie dla:

a) *logistyki planowania* (komórek/zespołów – S4/G4);
b) *logistyki wykonawczej* (organów i dowództw jednostek logistycznych podległych służbowo i funkcjonalnie szefowi logistyki).

Ćwiczenia dowódczo-sztabowe z *logistyką planowania* brygad (dywizji) – komórkami/zespołami S4/G4 powinny być prowadzone:

a) w tzw. „układzie służbowym", czyli w ramach całego dowództwa brygady (dywizji);
b) w tzw. „układzie funkcjonalnym", czyli tylko dla organów logistycznych.

Ćwiczenia dowódczo-sztabowe z logistycznymi organami kierowania brygady (dywizji) prowadzone w tzw. „układzie służbowym" lub w tzw. „układzie funkcjonalnym" różnią się przede wszystkim celem. W ćwiczeniach prowadzonych w tzw. „układzie służbowym" zasadniczym celem jest zgrywanie, doskonalenie, sprawdzanie bądź badanie funkcjonowania komórek/zespołów – S4/G4 w ramach sztabu brygady/dywizji, natomiast w ćwiczeniach prowadzonych w tzw. „układzie funkcjonalnym" jest nauczanie, ujednolicanie, bądź doskonalenie umiejętności specjalistycznych (logistycznych) organów logistycznych.

Zarówno ćwiczenia dowódczo-sztabowe organizowane z logistycznymi organami kierowania brygady (dywizji) w tzw. „układzie służbowym" jak i tzw. „układzie funkcjonalnym" powinny być prowadzone w tzw. „systemie jednoczesnego uczestnictwa", tj. jednocześnie dla wszystkich dowództw (organów logistycznych) wchodzących w skład dywizji (okręgu wojskowego lub korpusu). Powinny być one przygotowane i prowadzone przez wyższych przełożonych (odpowiednio służbowych lub funkcjonalnych).

W ćwiczeniach taktycznych z logistycznymi organami kierowania bardzo istotną rolę odgrywa dokumentacja przygotowywana do ćwiczenia oraz dokumentacja opracowywana w toku ćwiczeń przez ćwiczące zespoły. Powinna być ona opracowywana wg ściśle określonych wzorów obowiązujących w NATO, a jej obieg odbywać się zgodnie z procedurami stosowanymi w procesie dowodzenia wojskiem armii państw tego Sojuszu.

Zespół autorski, mając powyższe na uwadze, dokumentacji opracowywanej do przeprowadzenia ćwiczeń taktycznych, a także dokumentom opracowywanym w czasie prowadzenia tych ćwiczeń, poświęcił szczególną uwagę, proponując jednocześnie jej ściśle określony obieg. Jednocześnie autorzy wyrażają zgodną opinię, że problematyce związanej z formą i treścią dokumentacji bojowej (planistycznej, rozkazodawczej, sprawozdawczej), (w tym procedurom ich opracowania) powinny (mogą) być „poświęcone" specjalne treningi sztabowe.

* * *

W procesie dalszych badań nad procedurami przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych zespoły badawcze powinny dążyć do wypracowania rozwiązań mających na celu kompleksową informatyzację procesu przygotowania i prowadzenia tych ćwiczeń m. in. z logistycznymi organami kierowania brygad i dywizji, w tym szczególnie:

- określenia potrzeb wspomagania informatycznego osób funkcyjnych i komórek organizacyjnych wchodzących w skład kierownictwa ćwiczenia, zespołów ćwiczących i podgrywki;
- wypracowania wymogów techniczno-projektowych systemów informatycznych niezbędnych osobom funkcyjnym i komórkom organizacyjnym kierownictwa ćwiczenia, zespołów ćwiczących i podgrywki;
- określenia możliwości i wypracowania rozwiązań techniczno-organizacyjnych umożliwiających informatyzację obiegu informacji w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania brygad i dywizji.

WYKAZ LITERATURY

1. Górski P.: *Organizacja i funkcjonowanie tyłowych (logistycznych) stanowisk dowodzenia w walce.* Rozprawa doktorska. AON 1999.
2. *Instrukcja o przygotowaniu i prowadzeniu ćwiczeń z dowództwami i sztabami w siłach zbrojnych RP.* Szt.Gen. 1448/95.
3. *Kierowanie zabezpieczeniem logistycznym brygady i dywizji w obronie i natarciu.* Podręcznik. Szt. Gen. 1463/96.
4. Koliński K.: *Wykorzystanie informatycznej bazy danych w kierowaniu zabezpieczeniem logistycznym brygady zmechanizowanej.* Rozprawa doktorska. AON 1999.
5. *Poradnik oficera logistyki do ćwiczeń i treningów sztabowych (Związek taktyczny, oddział, pododdział).* AON 1998.
6. *Regulamin działań wojsk lądowych.* Dowództwo Wojsk Lądowych, Sztab. Warszawa 1999.
7. Stoner James A. F., Wankel Charles: *Kierowanie*. PWE, Warszawa 1994.
8. *Strategia bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej* (przyjęta na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 4 stycznia 2000 roku).
9. Szymczyk J.: *Zabezpieczenie logistyczne dywizji zmechanizowanej w obronie.* Rozprawa doktorska. AON 1999.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1.

Charakterystyka ćwiczeń dowódczo-sztabowych z logistycznymi organami kierowania brygady i dywizji

Lp.	Temat, rodzaj i miejsce przeprowadzenia ćwiczenia	Czas trwania ćwiczenia	Cele szkoleniowe ćwiczenia	Struktura organizacyjna ćwiczenia	Wykorzystywane systemy informatyczne
1	2	3	4	5	6
1	*„Obrona brygady zmechanizowanej".* Kryptonim **„C-91"** Ćwiczenie grupowe Akademia Wojenna - BRNO	3 miesiące (58 godz.)	1. Przygotowanie obrony brygady zmechanizowanej. 2. Dowodzenie pododdziałami brygady w czasie obrony. 3. Rozpatrywanie problemów ekologicznych.	Wszyscy studenci występują w roli szefa logistyki brygady (O-4).	-
2	*„Obrona batalionu zmechanizowanego".* Kryptonim **„CZECH 00"** Ćwiczenie komputerowe z udziałem logistycznych organów kierowania. Akademia Wojenna - BRNO	2 dni (13-14.12 1999 r.)	1. Zdobywanie, przetwarzanie i przesyłanie informacji taktyczno-logistycznych podczas dowodzenia pododdziałami batalionu. 2. Kierowanie pododdziałami batalionu w obronie.	*Kierownictwo ćwiczenia* *Zespół ćwiczący:* • Centrum operacyjne (planowania i dowodzenia); • Centrum zabezpieczenia działań wojsk; • Centrum wsparcia dowodzenia. *Podgrywka*	Bazy danych ułatwiające dokonywa-nie kalkulacji operacyjno-logistycznych oraz sporządzanie i przesyłanie dokumentów dowodzenia.
3	*„Obrona batalionu zmechanizowanego".* Kryptonim **„CZECH 01"** Ćwiczenie komputerowe z udziałem logistycznych organów kierowania. Akademia Wojenna – BRNO	2 dni (24-25.01. 2000 r.)	1. Zdobywanie, przetwarzanie i przesyłanie informacji taktyczno-logistycznych podczas dowodzenia pododdziałami batalionu 2. Kierowanie pododdziałami batalionu w obronie.	*Kierownictwo ćwiczenia* *Zespół ćwiczący:* • Centrum operacyjne (planowania i dowodzenia); • Centrum zabezpieczenia działań wojsk; • Centrum wsparcia dowodzenia *Podgrywka*	Bazy danych ułatwiające dokonywanie kalkulacji operacyjno-logistycznych oraz sporządzanie i przesyłanie dokumentów dowodzenia

1	2	3	4	5	6
4	*„Działania opóźniające i obrona związku taktycznego".* Kryptonim **„FRANKEN 99"** Ćwiczenie dowódczo–sztabowe z udziałem logistycznych organów kierowania. Akademia Dowodzenia Bundeswehry - Hamburg	4 dni	1. Zdobywanie i przetwarzanie informacji podczas dowodzenia oddziałami wojsk lądowych. 2. Kierowanie oddziałami na szczeblu związku taktycznego w walce. 3. Wykorzystanie systemu symulacji pola walki. 4. Współpraca z mediami.	*Kierownictwo ćwiczenia:* • kierownik ćwiczenia; • pomocnik kierownika ćwiczenia; • szef sztabu ćwiczenia. *Zespół ćwiczący:* • Centrum dowodzenia; • Centrum planowania; • Centrum rozpoznania; • Centrum wsparcia dowodzenia; • Centrum wsparcia działań. *Podgrywka:* • podgrywka ćwiczących; • podgrywka przeciwnika.	System symulacji pola walki KORA/ OA.
5	*„Natarcie batalionu zmechanizowanego".* Kryptonim **„CZECH 02"** Ćwiczenie komputerowe z udziałem logistycznych organów kierowania. Akademia Wojenna – BRNO	Planowane w czerwcu 2000 r.	1. Zdobywanie, przetwarzanie i przesyłanie informacji taktyczno-logistycznych podczas dowodzenia pododdziałami batalionu. 2. Kierowanie pododdziałami batalionu w obronie. 3. Wykorzystanie systemu symulacji pola walki.	*Kierownictwo ćwiczenia* *Zespół ćwiczący:* • Centrum operacyjne (planowania i dowodzenia); • Centrum zabezpieczenia działań wojsk; • Centrum wsparcia dowodzenia *Podgrywka*	System symulacji pola walki ModSAF *(Modular Semi-Automated Forces)*

1	2	3	4	5	6
6.	*„Zabezpieczenie logistyczne mobilizacyjnego rozwinięcia oraz prowadzenie działań obronnych w terenie lesisto-jeziornym w warunkach klęsk żywiołowych”.* Trening sztabowy. 1 DZ – LEGIONOWO.	2 dni	Przygotować zespoły kierowania zabezpieczeniem logistycznym do udziału w głównym przedsięwzięciu szkoleniowym logistyki – ćwiczenie dowódczo-sztabowe pk. „KASZTAN – 99”. 1. Uczyć planowania i organizowania przedsięwzięć zabezpieczenia logistycznego w terenie lesisto-jeziornym w warunkach wystąpienia klęsk żywiołowych. 2. Doskonalić umiejętności zespołów logistycznych w zakresie oceny terenu, wykazania inicjatywy i elastyczności w korygowaniu podjętej decyzji w sytuacjach nagłych zmian, współpracy z siłami OT i układem pozamilitarnym, uwzględniania zasobów i elementów infrastruktury w procesie zabezpieczenia logistycznego oddziałów dywizji. 3. Zgrać zespoły logistyczne w planowaniu i organizowaniu zabezpieczenia logistycznego DZ. 4. Sprawdzić poprawność przygotowania dokumentów planistycznych logistycznego zabezpieczenia mobilizacyjnego rozwinięcia oraz prowadzenia działań obronnych w terenie lesisto-jeziornym.	*Kierownictwo ćwiczenia* *Zespoły ćwiczące*	Bazy danych ułatwiające dokonywanie kalkulacji operacyjno-logistycznych oraz sporządzanie i przesyłanie dokumentów dowodzenia.

1	2	3	4	5	6
7	*„Osiąganie WSGB. planowanie zabezpieczenia logistycznego manewrowych działań bojowych w terenie lesisto-jeziornym we współdziałaniu z organami układu niemilitarnego w warunkach klęsk żywiołowych”.* Kryptonim **„KASZTAN 99”** Ćwiczenie dowódczo – sztabowe z logistycznymi organami kierowana dywizji. 1 DZ – LEGIONOWO.	3 dni	1. Uczyć planowania i organizowania przedsięwzięć zabezpieczenia logistycznego w MSD, w czasie przegrupowania oraz w terenie lesisto-jeziornym wg procedur stosowanych w armiach NATO we współdziałaniu z ogniwami układu niemilitarnego w warunkach wystąpienia klęsk żywiołowych. 2. Doskonalić obsady komórek organizacyjnych zespołów logistycznych oddziałów w organizacji i pracy wg struktur i procedur obowiązujących w armiach NATO. 3. Zgrywać elementy systemu logistycznego istniejących struktur organizacyjno-formalnych, zespoły logistyczne w planowaniu i organizowaniu zabezpieczenia logistycznego DZ w terenie lesisto-jeziornym we współdziałaniu z układem niemilitarnym w warunkach klęsk żywiołowych. 4. Sprawdzić skuteczność stosowanych metod planowania i dowodzenia zabezpieczeniem logistycznym wojsk, poprawność przygotowania dokumen-tacji logistycznej zabezpieczenia działań w terenie lesisto-jeziornym w warunkach klęsk żywiołowych oraz indywidualne i zespołowe przygo-towanie kadry ćwiczących zespołów. 5. Zbadać przyjęte do ćwiczeń i trenin-gów sztabowych w 1999r. struktury organizacyjne poszczególnych organów dowodzenia w kontekście integracji z pozostałymi armiami państw NATO.	*Kierownictwo ćwiczenia:* • kierownik ćwiczenia; • pomocnik kierownika ćwiczenia; • szef sztabu ćwiczenia. *Zespół ćwiczący:* • Centrum dowodzenia; • Centrum planowania; • Centrum rozpoznania; • Centrum wsparcia dowo-dzenia; • Centrum wsparcia działań.	Bazy danych ułat-wiające dokonywa-nie kalkulacji ope-racyjno logistycznych oraz sporządzanie i przesyłanie doku-mentów dowodzenia.

1	2	3	4	5	6
8	*„Kierowanie podsystemami zabezpieczenia logistycznego w czasie planowania mobilizacyjnego i operacyjnego rozwinięcia wojsk okręgu w okresie narastania zagrożenia bezpieczeństwa państwa".* Ćwiczenie dowódczo – sztabowe z udziałem logistycznych organów kierowania OW. POW – BYDGOSZCZ	5 dni	1. Zdobywanie i przetwarzanie danych podczas kierowania systemem logistycznym OW. 2. Dowodzenie jednostkami logistycznymi szczebla operacyjnego podczas mobilizacyjnego i operacyjnego rozwinięcia.	*Kierownictwo ćwiczenia* *Zespoły ćwiczące*	Bazy danych ułatwiające dokonywanie kalkulacji operacyjno-logistycznych oraz sporządzanie i przesyłanie dokumentów dowodzenia.
9	*„Zabezpieczenie logistyczne brygady zmechanizowanej w obronie".* Kryptonim **„WYBRZEŻE 99"** Ćwiczenie dowódczo – sztabowe z logistycznymi organami kierowania brygady. Praca dyplomowa opracowana dla potrzeb 8 DOW.	2 dni	1. Uczyć (w roli organów S4 oraz dowództwa blog): • Rozwiązywania problemów logistycznych w czasie przygotowania i prowadzenia obrony wybrzeża morskiego; • Opracowywania dokumentów planistycznych i rozkazodawczych zgodnie z procedurami obowiązującymi w armiach państw NATO. 2. Wypracować (drogą eksperymentu) sposoby działania dowództwa blog w okresie planowania, stawiania zadań oraz dowodzenia pododdziałami logistycznymi.	***ETAP I*** *Kierownictwo ćwiczenia*: • kierownik ćwiczenia; • zastępca kierownika ćwiczenia; • szef sztabu kierownictwa ćwiczenia. *Zespoły ćwiczące:* • Centrum Zabezpieczenia Działań . *Podgrywka:* • Zespoły podgrywające . ***ETAPII*** *Kierownictwo ćwiczenia* *Zespoły ćwiczące*: • dowództwo blog . *Podgrywka:* zespoły podgrywające.	Formularze obliczeniowe „Log – Plan – Bryg" opracowane na bazie Arkusza Kalkulacyjnego EXCEL 5.0 PL.

1	2	3	4	5	6
10	*„Planowanie zabezpieczenia logistycznego obrony przez dywizję zmechanizowaną w pierwszym rzucie operacyjnym”.* Ćwiczenie dowódczo – sztabowe z udziałem logistycznych organów kierowania ZT. POW – BYDGOSZCZ.	2 dni	1. Uczyć planowania i organizowania przedsięwzięć zabezpieczenia logistycznego w DZ w obronie. 2. Doskonalić umiejętności zespołów logistycznych w zakresie oceny sytuacji logistycznej z uwzględniania zasobów i elementów infrastruktury logistycznej na rzecz oddziałów dywizji. 3. Zgrać zespoły logistyczne w planowaniu i organizowaniu zabezpieczenia logistycznego DZ w obronie. 4. Sprawdzić poprawność przygotowania i opracowania dokumentów planistycznych zabezpieczenia logistycznego DZ w obronie zgodnie z procedurami obowiązującymi w armiach państw NATO.	*Kierownictwo ćwiczenia:* • kierownik ćwiczenia; • zastępca kierownika ćwiczenia; • szef sztabu kierownictwa ćwiczenia. *Zespoły ćwiczące:* • Centrum Zabezpieczenia Działań .	Bazy danych ułatwiające dokonywanie kalkulacji operacyjno-logistycznych oraz sporządzanie i przesyłanie dokumentów dowodzenia.

Załącznik 2.

OGÓLNE ZASADY PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA ĆWICZEŃ TAKTYCZNYCH W ARMIACH PRZODUJĄCYCH PAŃSTW NATO

Cel: Zbadać w jaki sposób przygotowuje się ćwiczenia taktyczne w armiach państw NATO.

Główny problem badawczy: Jaka jest procedura przygotowania ćwiczeń taktycznych w armiach państw NATO i jakie opracowuje się dokumenty niezbędne do prowadzenia ćwiczenia?

Dane wyjściowe: W analizie i ocenie ogólnych zasad przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych w armiach przodujących państw NATO wykorzystano następującą literaturę przedmiotu:

1. HALIK J., ŚLEMP W., JUNCEWICZ A.: *Podstawowe dyrektywy szkoleniowe oraz procedury przygotowania i prowadzenia ćwiczeń w wojskach lądowych.* AON 2000.
2. HAUZER W.: *Ćwiczenia szczebla operacyjno-taktycznego w wojskach lądowych państw NATO.* Szt. Gen. 1997.
3. KNETKI J.: Wpływ procedur dowodzenia według standardów NATO na metodykę przygotowania i prowadzenia ćwiczeń dowódczo-sztabowych w AON. AON 1998.
4. FM-25-101 *Training the Force.* Washington 1990.

Rozwiązanie problemu badawczego:

1. Ogólne zasady przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych w wojskach lądowych armii Stanów Zjednoczonych

W wojskach lądowych armii USA do problematyki przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktycznych przywiązuje się bardzo duże znaczenie.

Podstawą przygotowania ćwiczeń taktycznych (am. *Tactical Exercise Without Troops - TEWT*) w tej armii są regulaminy polowe *FM 25-100* i *FM 25-101 „Training the Force"* oraz wskazówki zawarte w programie szkolenia wynikającym z zadań bojowych jednostki *(*am. *Mission Essential Task List - METL).*

Procedura przygotowania ćwiczeń taktycznych w armii Stanów Zjednoczonych, w których partycypują również logistyczne organy kierowania (patrz rys. 1) obejmuje kilka czynności. Są to:

Pierwszą czynnością dowódcy przygotowującego ćwiczenie jest zorganizowanie odprawy szkoleniowej, w czasie której wspólnie z oficerem operacyjnym sztabu brygady – S3 (dywizji – G3) i dowódcami podległych pododdziałów (oddziałów) określa potrzeby szkoleniowe ściśle związane z misją - zadaniami bojowymi jednostki *(METL).*

Kolejną czynnością jest opracowanie przez oficera operacyjnego S3 brygady (G3 dywizji) wykazu zadań możliwych do realizacji w planowanym ćwiczeniu, z którego dowódca brygady (dywizji) wybiera te zadania, które będą realizowane. Dokonując wyboru dowódca uwzględnia stan wyszkolenia podległych mu pododdziałów (oddziałów).

Następnie oficer operacyjny brygady (dywizji) dokonuje podziału tych zagadnień na etapy ćwiczenia, dobiera i ustała czas i kolejność ich realizacji przez pododdziały brygady (oddziały dywizji). Można stwierdzić, że opracowuje się odpowiednik naszego *„Planu przeprowadzenia ćwiczenia"*. W praktyce część zagadnień danego ćwiczenia realizowana jest w ramach ćwiczeń dowódczo-sztabowych (am. *Command Post Exercise - CPX*) wyższego szczebla np. dywizji, korpusu.

W *„Planie przeprowadzenia ćwiczenia"* uwzględnia się realizację poszczególnych zagadnień szkoleniowych przez pododdziały brygady (oddziały dywizji). Plan ten zawiera informacje o liczbie zaplanowanych w ćwiczeniu etapów, ich tematyce oraz czasie trwania. Ponadto znajdują się w nim informacje o terminie realizacji i kolejności prowadzenia ćwiczeń - treningów sytuacyjnych (am. *Situational Training Exercise - STX*) z poszczególnymi pododdziałami (oddziałami).

Rys. 1. Ogólny model przygotowania ćwiczeń taktycznych w wojskach lądowych armii Stanów Zjednoczonych.

Następną fazą przygotowania ćwiczeń taktycznych w armii Stanów Zjednoczonych jest jego uszczegółowienie. Następuje to przez podanie konkretnych zagadnień szkoleniowych w każdym z zaplanowanych ćwiczeń cząstkowych oraz wybranie zadań, które będą wykonywane przez pododdziały (oddziały) w trakcie ich realizacji. W uszczegółowieniu

planu partycypują także podlegli dowódcy. Uszczegółowiona wersja planu określana jest jako *„Plan wykonania ćwiczenia i oceny jednostki"*.

Szczególną rolę w przygotowaniu ćwiczeń taktycznych odgrywają dowódcy odpowiedzialni za przeprowadzenie ćwiczenia (dowódca ćwiczącego szczebla lub przełożony danego szczebla), którzy sprawują funkcję kierownika ćwiczenia. Te osoby funkcyjne wraz ze swoimi sztabami (komórkami planistycznymi) uczestniczą w procesie planowania i prowadzenia ćwiczenia.

Kierownik ćwiczenia po zapoznaniu się z podstawowymi danymi dotyczącymi ćwiczenia wynikającymi z programów ćwiczeń wojskowych, dokonuje ich gruntownej analizy. Na początek powinien on uświadomić sobie jego miejsce i rolę oraz znaczenie ćwiczenia w realizacji zadań wynikających z misji danej brygady lub dywizji. Dużym ułatwieniem w tym względzie jest graficzne przedstawienie określonego zadania i wkomponowanie go w ogólną koncepcję prowadzenia ćwiczenia. Po ustaleniu ogólnej koncepcji ćwiczenia jego kierownik dokonuje rekonesansu rejonu (miejsca), w którym zamierza przeprowadzić ćwiczenie. W czasie rekonesansu powinien on utwierdzić się w przekonaniu, że wybrany teren pozwoli przeprowadzić ćwiczenie i zrealizować jego cele.

W rekonesansie z zasady biorą udział przedstawiciele zespołu planistycznego - opracowującego ćwiczenie. Dowódca odpowiedzialny za przeprowadzenie ćwiczenia (kierownik ćwiczenia) przedstawia im ogólny przebieg ćwiczenia, określając miejsce rozegrania poszczególnych epizodów.

W dywizji w rekonesansie biorą udział wyznaczone zespoły planistyczne składające się z przedstawicieli kilku komórek (G2, G3, G4 itd.), a w niektórych przypadkach wszystkich, w zależności od rodzaju i rozmachu ćwiczenia. Jednakże trzon zespołów planistycznych na wszystkich szczeblach stanowią oficerowie operacyjni.

Kolejnym ważnym przedsięwzięciem kierownika ćwiczenia jest przekazanie zespołom planującym wytycznych do planowania (opracowania) ćwiczenia. W wytycznych dowódca określa cele ćwiczenia wynikające z miejsca i przeznaczenia oddziału (ZT) oraz zadania, jakie dana jednostka będzie realizować w ćwiczeniu. Zadania dla wszystkich pododdziałów (oddziałów) uczestniczących w ćwiczeniu są spójne i wynikają z programów szkolenia. Następnie kierownik ćwiczenia określa terminarz przygotowania ćwiczenia, a w szczególności opracowanie jego dokumentacji, w którym określa jaką dokumentację i kiedy należy wykonać. Określa również przebieg etapów ćwiczenia oraz opracowanie zarządzeń przygotowawczych dla ćwiczących, kierownictwa i rozjemców.

Istotnym problemem jest także sprecyzowanie terminów określających opracowanie rozkazów dla kierownictwa i rozjemców, przeprowadzenie instruktażu do ćwiczenia, przygotowanie miejsc (rejonów) ćwiczeń, a także terminów innych ważnych przedsięwzięć, aż do wydania rozkazu operacyjnego do ćwiczenia włącznie. Poza tym kierownik ćwiczenia w wytycznych do ćwiczenia zobligowany jest określić planowany skład ćwiczących, a szczególnie udział ćwiczących wojsk oraz koszty ćwiczenia.

Generalnie należy stwierdzić, że rola dowódcy (oficera odpowiedzialnego za przeprowadzenie ćwiczenia – kierownika ćwiczenia) jest bardzo ważna szczególnie w fazie przygotowania ćwiczenia oraz przygotowania kierownictwa, rozjemców i ćwiczących do rozpoczęcia ćwiczenia.

Działalność koordynacyjna i kontrolna dowódcy (oficera odpowiedzialnego za przeprowadzenie ćwiczenia), rozciąga się również na pozostałe okresy ćwiczenia, tzn. prowadzenia ćwiczenia oraz oceny i sprawozdawczości.

Poza kierownikiem ćwiczenia istotną rolę w procesie przygotowania przeprowadzenia ćwiczeń taktycznych w armii Stanów Zjednoczonych odgrywają zespoły planistyczne, dla których zasadniczym dokumentem (wytyczną) do pracy jest *„Instrukcja (dyrektywa) planistyczna do ćwiczenia (EXPI)"*.

Zasadniczym zadaniem grup (zespołów) planistycznych jest opracowanie problemów szkoleniowych dnia oraz sytuacji korygujących przebieg ćwiczenia.

W armii amerykańskiej, podobnie jak i w innych armiach NATO, do kierowania ćwiczeniem oraz kontroli, a także właściwego zabezpieczenia jego przebiegu, wyznacza się kierownictwo ćwiczenia. Jego strukturę funkcjonalno-organizacyjną każdorazowo dostosowuje się do rodzaju, rozmachu i warunków ćwiczenia oraz składu dowództw (sztabów) i wojsk uczestniczących w ćwiczeniu. Przykładowa struktura kierownictwa ćwiczenia taktycznego w armii Stanów Zjednoczonych przedstawiona została na rys. 2.

Strukturę kierownictwa ćwiczenia tworzą: kierownik ćwiczenia; zastępcy kierownika ćwiczenia; szef sztabu kierownictwa ćwiczenia wraz ze sztabem obejmującym grupę koordynacji, grupę łączności, grupę zabezpieczenia i grupę omówienia.

Szczególną grupę stanowią rozjemcy, którzy spełniają w stosunku do ćwiczących rolę kierowniczą i kontrolną.

Zasadniczym zadaniem kierownictwa jest takie kierowanie przebiegiem ćwiczenia, aby zapewnić osiągnięcie celu ćwiczenia i realizację zagadnień szkoleniowych, a także realizacja szeregu zadań polegających na pozorowaniu i podgrywaniu (imitacji) sytuacji bojowej.

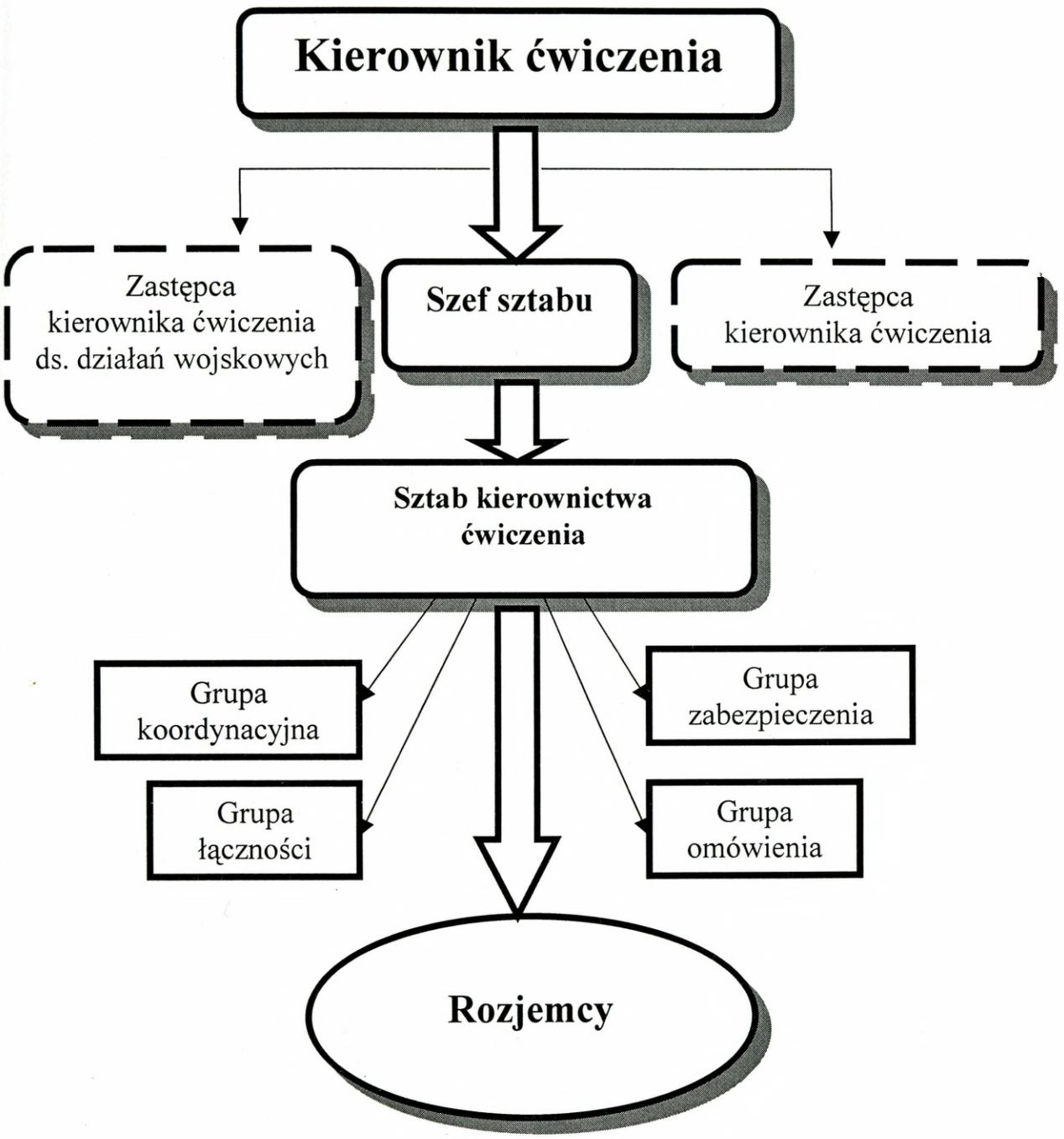

Rys. 2. Struktura organizacyjna kierownictwa ćwiczenia w wojskach lądowych armii Stanów Zjednoczonych.

2. Ogólne zasady przygotowania ćwiczeń w wojskach lądowych Bundeswehry

Przygotowanie i prowadzenie ćwiczeń taktycznych *(*niem. *Fuhrungsubungen)* w Bundeswehrze określa m.in. regulamin *HDv 101/200 i HDv 101/300.* Przy czym stwierdzić należy, że procedura przygotowania ćwiczeń taktycznych w tej armii nie odbiega zasadniczo od standardów natowskich.

W Bundeswehrze organem odpowiedzialnym za programowanie ćwiczeń jest Urząd ds. Studiów i Ćwiczeń. Na podstawie wypracowanych w nim założeń do ćwiczeń w czasie licznych spotkań i konferencji dowództw odpowiedzialnych za prowadzenie ćwiczenia wypracowuje się decyzję dotyczącą ogólnej koncepcji ćwiczenia. Koncepcja ta stanowi podstawę do opracowania rozkazu wstępnego do organizacji ćwiczenia *(*niem. *Vorbefehl fur Ubungen),* który zawiera wskazówki organizacyjne, służące dowódcy odpowiedzialnemu za prowadzenie ćwiczenia (kierownikowi ćwiczenia) do dokonania szeregu analiz niezbędnych do określenia rodzaju ćwiczenia. Przedtem jednak kierownik ćwiczenia musi odpowiedzieć sobie na trzy zasadnicze pytania: ***Kogo chce szkolić ?, Jaki wybrać temat ćwiczenia?*** oraz ***Jaki wybrać rodzaj działań bojowych (operacyjnych)?***

Rodzaj ćwiczenia oraz zakres tematu i zagadnień szkoleniowych mogą być także narzucone przez przełożonego lub określone na podstawie *„Programowego Planu Kształcenia"* tzw. *(*niem. *Gesantaus-bildungsplan - GAP).*

Następna czynnością po wybraniu tematu i określeniu rodzaju oraz celu ćwiczenia jest naniesienie na mapę zamiaru stron oraz ustalenie poszczególnych etapów (okresów) przebiegu ćwiczenia oraz wyznaczenie ćwiczących wojsk, czasu trwania oraz terenu (po uprzednim jego sprawdzeniu), w którym ćwiczenie będzie realizowane. Po rekonesansie i ustaleniu, czy ćwiczenie można przeprowadzić bez przeszkód w wybranym terenie, opracowuje się *„Plan pracy kierownika w celu przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia" (*niem. *Arbeitsplan des Leitenden fur die Aniage einer Truppenubung).* W planie tym ujmuje się następujące zagadnienia, których wykonanie jest niezbędne w celu przygotowania ćwiczenia. Są to:

- określenie celu ćwiczenia;
- określenie zamiarów stron i etapów ćwiczenia oraz sił i środków na jego przeprowadzenie;
- przeprowadzenie wstępnego rekonesansu rejonów ćwiczenia, sprawdzenie (konfrontacja z terenem) pierwszej koncepcji ćwiczenia;
- przygotowanie mapy w skali 1:50 000 z sytuacją ćwiczenia;

- rekonesans rejonów ćwiczenia oraz stanowisk dowodzenia kierownika ćwiczenia;
- wyznaczenie sztabu przygotowującego ćwiczenie;
- rozpoznanie i określenie dróg, rejonów odpoczynków, warunków zakwaterowania, współpracy z dowództwem wojsk terytorialnych;
- zabezpieczenie ruchu siłami żandarmerii i organów policji;
- zapotrzebowanie map, przygotowanie lub wydrukowanie sytuacji;
- opracowanie sytuacji dynamicznych dla ćwiczących stron (przeciwnej i własnej);
- koordynacja sytuacji wojsk własnych i strony przeciwnej (siły, obszar, czas);
- koordynacja sytuacji z G4;
- opracowanie koncepcji przebiegu etapów ćwiczenia (ogólnie);
- opracowanie zarządzenia przygotowawczego dla ćwiczących w celu przygotowania się do ćwiczenia;
- wydanie zarządzenia przygotowawczego dla kierownictwa ćwiczenia i rozjemców do organizacji ćwiczenia;
- opracowanie dokumentacji bojowej, ostateczne ustalenie sił biorących udział w ćwiczeniu, sprecyzowanie terminów realizacji przygotowania i prowadzenia ćwiczenia;
- opracowanie ogólnych wytycznych (wskazówek) w zakresie zabezpieczenia realizacji ćwiczenia;
- kontrola realizacji zadań wojsk ćwiczących;
- przygotowanie zabezpieczenia logistycznego i medycznego;
- przedstawienie do zatwierdzenia przez kierownika ćwiczenia tła taktyczno-operacyjnego (sytuacji) oraz koncepcji przebiegu poszczególnych etapów ćwiczenia;
- przeprowadzenie kalkulacji środków finansowych, zapotrzebowanie środków materiałowych;
- przyjęcie ostatecznej wersji tła taktyczno-operacyjnego (sytuacji) i przebiegu etapów ćwiczenia;
- powielenie sytuacji na mapach dla uczestników ćwiczenia;
- udzielenie informacji o ćwiczeniu administracji cywilnej rejonu, w którym będzie ono przebiegało;
- przygotowanie łączności dla kierownictwa ćwiczenia i rozjemców;
- udzielenie informacji sytuacyjnej dla zespołów podgrywających;
- przygotowanie środków do zabezpieczenia i ochrony przebiegu ćwiczenia;

- opracowanie planu marszu do rejonu ćwiczenia oraz zabezpieczenia ruchu;
- opracowanie warunków bezpieczeństwa do ćwiczenia;
- opracowanie rozkazu dla kierownictwa i rozjemców ćwiczenia;
- przeprowadzenie instruktażu dla kierownictwa i rozjemców ćwiczenia;
- przygotowanie pomieszczeń dla gości i prasy;
- wydanie rozkazu do ćwiczenia;
- przygotowanie omówienia ćwiczenia.

Podczas przygotowania ćwiczenia, prowadzone jest także szkolenie kierownictwa ćwiczenia i rozjemców. Kierownik wydaje rozkaz (wytyczne) wstępny kierownictwa do ćwiczenia *(*niem. *Vorbegehle des Leitenden)*, który zawiera: ogólną sytuację dla biorących udział w ćwiczeniu, sposób przygotowania ćwiczenia oraz terminy składania meldunków.

W tym samym czasie opracowywana jest pozostała dokumentacja ćwiczenia.

Po opracowaniu sytuacji dynamicznych *(*niem. *Ausgangssituation)* kierownik może ostatecznie przedstawić rysunek położenia stron *(*niem. *Das beabsichtigte Bild der Lage),* a następnie określić koncepcję przebiegu etapów ćwiczenia. Opracowując ten dokument, kierownik ćwiczenia ostatecznie precyzuje temat i cele ćwiczenia, zasadniczy zarys ćwiczenia (tło taktyczno-operacyjne), podział ćwiczenia na etapy, miejsce i czas udzielania informacji (wyjaśnień) dla właściwego skorygowania poczynań, a także sposób współpracy kierownika ćwiczenia z rozjemcami.

Bardzo istotną kwestią jest utrzymanie w tajemnicy zamierzanego przebiegu ćwiczenia. W tym celu opracowanie planu przebiegu ćwiczenia dokonuje się w ustalonej kolejności: najpierw opracowuje się ogólną koncepcję (szkic) zamierzanego przebiegu ćwiczenia, następnie dokonuje się podziału ćwiczenia na etapy i wreszcie szczegółowo rozpracowuje się działanie w poszczególnych etapach ćwiczenia.

Ważnym etapem w przygotowaniu ćwiczeń taktycznych jest wydanie *„Rozkazu dla kierownictwa i rozjemców" (*niem. *Befehifur die Ubung).* Rozkaz ten przedstawia organizację i ogólny przebieg ćwiczenia, jak również sposób zachowania się (działania) jego uczestników przed, w czasie trwania i po ćwiczeniu. W rozkazie nie ujmuje się danych, które dotyczą ćwiczących wojsk.

W ramach przygotowania ćwiczenia, jeszcze przed jego rozpoczęciem, dowódca odpowiedzialny za przeprowadzenie ćwiczenia (kierownik ćwiczenia) przeprowadza odprawę z kierownictwem (sztabem ćwiczenia), rozjemcami oraz z przedstawicielami ćwiczących wojsk, w celu koordynacji działań w toku ćwiczenia.

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż w Bundeswehrze do każdych ćwiczeń wyznacza się kierownika ćwiczenia - głównego rozjemcę - oraz tworzy się kierownictwo ćwiczenia i służbę rozjemczą. W skład kierownictwa ćwiczenia wchodzi sztab kierowania z pododdziałami zabezpieczającymi jego pracę i podgrywającymi oraz oficerami kierunkowymi.

Służba rozjemcza składa się ze sztabu głównego rozjemcy, centrum wsparcia rozjemców *(SRUZ)* oraz rozjemców sztabowych przydzielonych do ćwiczących wojsk, specjalnych i rezerwowych.

Strukturę kierownictwa ćwiczenia w ćwiczeniu taktycznym Bundeswehry przedstawia rys.3.

Nieco inaczej wygląda metodyka przygotowania ćwiczeń taktycznych w uczelniach wojskowych Bundeswehry. W odróżnieniu od ćwiczeń prowadzonych w wojskach czas ich opracowania jest krótszy, ale zasadnicza różnica polega na tym, że w opracowywaniu dokumentacji ćwiczenia partycypują studenci. Wchodzą oni także w skład kierownictwa ćwiczenia. Autor ćwiczenia (wykładowca) wypracowuje koncepcję i treści ćwiczenia oraz dokumentacje niezbędną do rozpoczęcia pracy przez zespoły planistyczne, w skład których wchodzą studenci. Schemat procesu przygotowania ćwiczenia w Akademii Dowodzenia w Hamburgu przedstawiono na rys. 4.

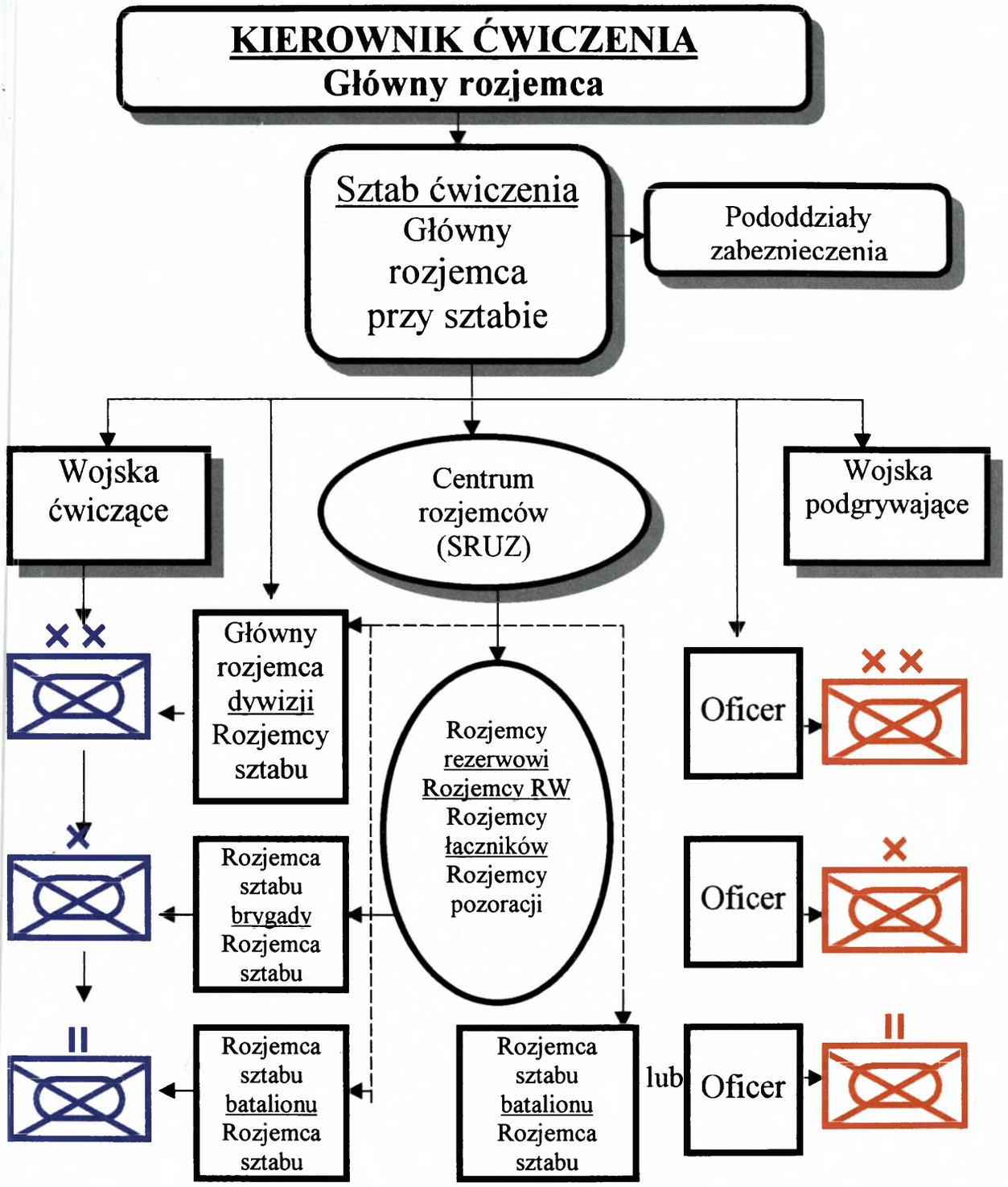

Legenda: ← podległość służbowa;
<-- oddziaływanie.

Rys. 3. Struktura kierownictwa ćwiczenia w jednostronnym ćwiczeniu taktycznym (szczebel dywizja) w Bundeswehrze.

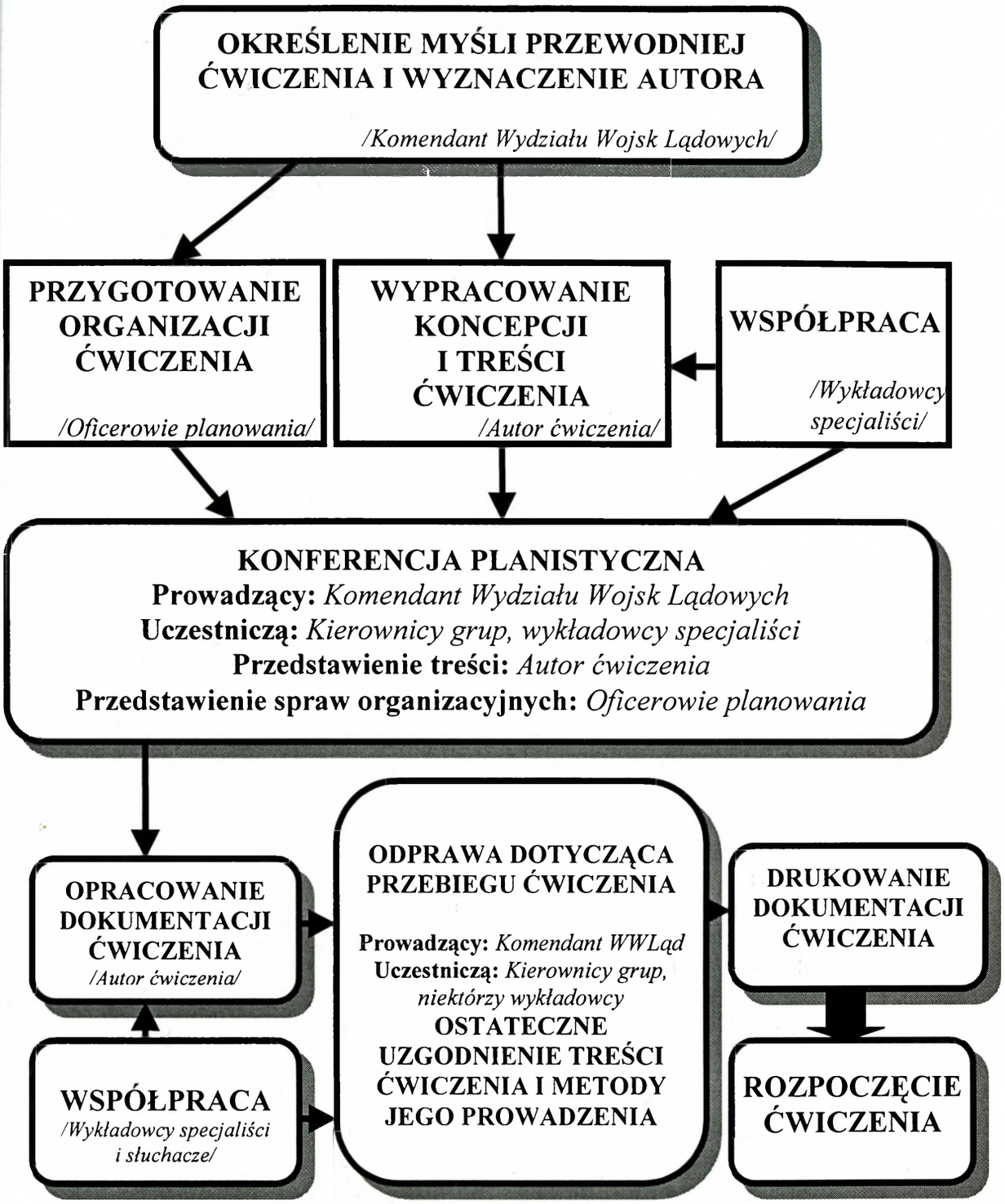

Rys. 4. Schemat przygotowania ćwiczenia w Akademii Dowodzenia Bundeswehry.

Wnioski:

1. Proces przygotowania ćwiczeń taktycznych w armii Stanów Zjednoczonych przebiega na szczeblu, na którym ćwiczenia te są prowadzone.
2. Przygotowanie ćwiczeń taktycznych w Bundeswehrze odbywa się zgodnie z ogólnymi zasadami obowiązującymi w NATO.
3. Szczególną rolę w przygotowaniu ćwiczeń taktycznych w armii Stanów Zjednoczonych i RFN odgrywają dowódcy odpowiedzialni za prowadzenie ćwiczeń. Są to dowódcy ćwiczącego szczebla lub przełożeni danego szczebla pełniący funkcję kierownika ćwiczenia.
4. Podczas przygotowania ćwiczeń taktycznych duże znaczenie przywiązuje się do udzielania wytycznych zespołom planującym, szkolenia kierownictwa ćwiczenia oraz rekonesansu rejonu (miejsca) ćwiczenia.
5. Ważnym przedsięwzięciem w procesie przygotowania ćwiczeń taktycznych w armii Stanów Zjednoczonych i RFN jest rzetelne opracowanie dokumentacji ćwiczenia. W obu armiach nazwa dokumentów, ich forma i treść oraz tok ich opracowania jest nieco inny. Wynika stąd wniosek, że SZ RP mogą posiadać również pewną specyfikę w tym obszarze, uwarunkowaną tradycjami i doświadczeniem.

Załącznik 3.

FORMA I ZASADNICZE TREŚCI DOKUMENTÓW OPRACOWYWANYCH DO PRZYGOTOWANIA I PROWADZENIA ĆWICZEŃ TAKTYCZNYCH Z LOGISTYCZNYMI (LUB Z UDZIAŁEM) ORGANAMI KIEROWANIA

Część I

DOKUMENTY KIEROWANIA TRENINGIEM SZTABOWYM Z LOGISTYCZNYMI ORGANAMI KIEROWANIA SZCZEBLA TAKTYCZNEGO

1. Plan przeprowadzenia treningu sztabowego

/Wzór opracowania planu treningu sztabowego – część opisowa/

Załącznik nr ....
Klauzula tajności
Egz. nr ....

PLAN
PRZEPROWADZENIA TRENINGU SZTABOWEGO Z LOGISTYCZNYMI ORGANAMI KIEROWANIA *15 DZ*

I. TEMAT :

/ Podaje się temat planowanego treningu sztabowego, który powinien wynikać z:

- *założeń obowiązujących doktryn obronnej, szkoleniowej, logistycznej;*
- *głównych zadań szkoleniowych w danym roku szkoleniowym;*
- *zadań logistycznych organów kierowania;*
- *poziomu indywidualnego oraz zespołowego wyszkolenia logistycznych organów kierowania;*
- *najnowszych poglądów dotyczących realizacji zadań logistycznych;*
- *wniosków z poprzednich treningów sztabowych.*

II. CELE SZKOLENIOWE :

/ Określa się cele jakie mają być osiągnięte w danym treningu sztabowym, powinno się je formułować w sposób usystematyzowany, przestrzegając zasady stopniowania trudności, np.:

KLAUZULA TAJNOŚCI

1. *Zgrywać* .....
2. *Doskonalić* .....
3. *Sprawdzić* .....
4. *Zbadać* .....
5. .....

III. MIEJSCE I CZAS TRWANIA TRENINGU SZTABOWEGO

- miejsce przeprowadzenia treningu sztabowego: */ podaje się miejsce przeprowadzenia treningu sztabowego dla każdej z grup szkoleniowych, zgodnie z oznakowaniem pomieszczeń w miejscach stałej dyslokacji lub na polowych stanowiskach dowodzenia/*
- czas astronomiczny, np.:
  / od 120800 CZERWIEC 2000 do 121400 CZERWIEC 2000 /
  / Czas trwania treningu sztabowego powinien odpowiadać potrzebom zrealizowania głównych zagadnień szkoleniowych/

IV. SKŁAD DOWÓDZTW /SZTABÓW/ UCZESTNICZĄCYCH W TRENINGU SZTABOWYM

/ Podaje się wykaz osób biorących udział w treningu sztabowym z wyszczególnieniem funkcji pełnionych w ćwiczeniu /

V. SKŁAD BOJOWY

/ Podaje się strukturę organizacyjne wojsk, na bazie której prowadzony będzie trening sztabowy. Skład bojowy jest uzależniony od założonych celów szkoleniowych. Związkom operacyjnym, taktycznym i oddziałom nadaje się umowną numerację. /

VI. DOTYCHCZASOWE DZIAŁANIA, POŁOŻENIE WYJŚCIOWE I OGÓLNY ZAMIAR STRON

/ Podaje się dotychczasowy charakter działań taktycznych i położenie oddziałów i pododdziałów (w tym logistycznych)./

KLAUZULA TAJNOŚCI

VII. ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE TRENINGU SZTABOWEGO I ICH PRZEBIEG

/ w treningu sztabowym rozpatruje się nie więcej niż 1-2 zagadnień szkoleniowych /

1). .....

2). .....

Lp.	Czas		Zagadnienia	Czynności		Uwagi
	astronomi-czny	operacyjny		kierownika treningu	ćwiczących	

VIII. ORGANIZACJA DOWODZENIA I ŁĄCZNOŚCI

/ Przedstawia się schemat dowodzenia i łączności w czasie treningu sztabowego /

IX. PLANOWANE KOSZTY TRENINGU

/ Przedstawia się nakłady jakie należy ponieść na realizację tego przedsięwzięcia szkoleniowego, mogą być przedstawione w formie tabelarycznej /

KIEROWNIK TRENINGU SZTABOWEGO

.....

KLAUZULA TAJNOŚCI

2. Założenie taktyczne

/ Wzór opracowania założenia /

Załącznik nr ....

Klauzula tajności
Egz. nr ....
Wręczyć *komu*
kiedy

ZAŁOŻENIE TAKTYCZNE NR .....

Czas operacyjny ..... Mapa .....
/ skala, rok wydania /

I
SYTUACJA OGÓLNA

/ Podaje się charakter dotychczasowych działań wojsk i ich ogólne położenie, w zasadzie o jeden stopień wyżej od ćwiczącego szczebla dowodzenia. Stanowi ona tło, na którym umiejscawia się ćwiczące dowództwa (sztaby), tak aby zrozumieli miejsce i rolę swojego szczebla dowodzenia./

II
SYTUACJA SZCZEGÓŁOWA

/ Podaje się dane o przeciwniku oraz położenie i działanie ćwiczącego związku taktycznego (oddziału) i bezpośrednio podległych mu szczebli dowodzenia. Sposób przedstawienia
KLAUZULA TAJNOŚCI

KLAUZULA TAJNOŚCI

informacji powinien zmuszać ćwiczących do samodzielnej oceny zaistniałej sytuacji i określenia prawdopodobnego charakteru dalszych działań /

III

SYTUACJA RODZAJÓW SIŁ ZBROJNYCH I WOJSK

/ W sytuacji logistycznej podaje się : dane o przeciwniku (tym, który ma wpływ na ich działanie), położenie i działanie sił i środków przełożonego, szczebla ćwiczącego i podwładnych, ukompletowanie i stan techniczny uzbrojenia i sprzętu wojskowego, stan zapasów środków bojowych i materiałowych, sytuację medyczną w wojskach ćwiczących, infrastrukturę logistyczną rejonu ćwiczenia i inne. /

1. *Sytuacja rozpoznawcza i WRE.*
2. *Sytuacja sił powietrznych.*
3. *Sytuacja marynarki wojennej.*
4. *Sytuacja wojsk rakietowych i artylerii.*
5. *Sytuacja wojsk obrony przeciwlotniczej.*
6. *Sytuacja wojsk inżynieryjnych.*
7. *Sytuacja wojsk obrony przeciwchemicznej.*
8. *Sytuacja wojsk łączności i informatyki.*
9. *Sytuacja wojsk obrony terytorialnej.*
10. *Sytuacja logistyczna.*
11. *Sytuacja mobilizacyjna.*
12. *Sytuacja polityczno-militarna.*
13. *Sytuacja topograficzna.*

IV

DANE DODATKOWE

/ Podaje się przyjętą w treningu strukturę organizacyjną, termin i sposób otrzymania

KLAUZULA TAJNOŚCI

KLAUZULA TAJNOŚCI

zadania, terminy i sposób uczestniczenia w przedsięwzięciach przełożonego, ukompletowanie stanu osobowego, uzbrojenia i sprzętu wojskowego, dane meteorologiczne, dawki napromienienia, rodzaje i rejony rozmieszczenia zdobycznego sprzętu itp./

V

PRACA DO WYKONANIA

/ Podaje się czynności jakie powinni wykonać ćwiczący do czasu otrzymania zadania bojowego. W założeniach nie ujmuje się zadania bojowego. /

Załącznik: Położenie wojsk o ..... */ kalka lub mapa /*

KIEROWNIK TRENINGU SZTABOWEGO

.....

KLAUZULA TAJNOŚCI

3. Rozkaz operacyjny

/ Wzór opracowania rozkazu operacyjnego /

Klauzula tajności
Egz. nr ... z ... egz.
Wydający
Miejsce wydania
Grupa Data-Czas
Numer kodowy (wychodzący)

ROZKAZ OPERACYJNY Nr ... .

Dokumenty odniesienia:

/ Mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu /

Strefa czasowa: *Alfa*

Podział sił: ...

Przedstawia się:

- *wyszczególnienie podległych sił, elementów ugrupowania wraz ze zmianami w podporządkowaniu;*
- *określenie relacji dowodzenia (wsparcie ogólne, bezpośrednie, itp.);*
- *podział sił może być załącznikiem (Aneks A) jeżeli jest zbyt długi;*
- *terminy, które określają od kiedy dany podział sił obowiązuje, mogą być zawarte tutaj lub w podpunkcie „Zmiany w podporządkowaniu".*

KLAUZULA TAJNOŚCI

KLAUZULA TAJNOŚCI

1. **SYTUACJA**

a. Przeciwnik.

(1) Podaje się informacje dotyczące najbardziej prawdopodo - bnych sposobów działania przeciwnika – jeden szczebel w dół w stosunku do własnego szczebla dowodzenia;
Jeżeli sporządzany jest aneks „rozpoznanie", należy się do niego odwołać;
Możliwe jest także odwołanie się do innych dokumentów rozpoznawczych, które otrzymali podwładni.

b. Wojska własne

(1) Podaje się zadanie i krótkie wyjaśnienie (przedstawienie) zamiaru działania i myśli przewodniej przełożonego;
(2) W kolejnych podpunktach przedstawia się ogólne zadania sąsiadów i innych sił własnych (których nie dotyczy rozkaz), ważnych dla wykonania zadania.

c. Zmiany w podporządkowaniu

Nie powtarza się informacji zawartych w podziale sił;
Jeżeli podział sił jest kompletny, podaje się „Patrz – podział sił";
W razie potrzeby określa się od kiedy obowiązują ewentualne zmiany w podporządkowaniu.

2. **ZADANIE**

Powinno zawierać:
Zadanie własne: KTO?, CO?, KIEDY?, GDZIE?, W JAKIM CELU WYKONUJE?.

KLAUZULA TAJNOŚCI

3. REALIZACJA

a. Zamiar działania

Podaje się:

(1) Myśl przewodnią dowódcy wydającego rozkaz.

(2) Sposób działania, Ogólne ramy manewru (sposobu działania jednostek „walczących"- zmechanizowanych, czołgów, aeromobilnych) od początku do końca walki (operacji), w razie potrzeby stosuje się podziała na etapy; wskazuje się miejsce i / lub sposób skupienia głównego wysiłku, ewentualne zmiany w tym zakresie podczas działań;

(3) Ugrupowanie bojowe

(4) Wsparcie i zabezpieczenie, krótkie wyjaśnienie istoty wsparcia i zabezpieczenia z zaakcentowaniem priorytetów. Ewentualne odwołania do właściwych aneksów.

(5) Inne informacje w zależności od potrzeb.

b. Zadania dla zmechanizowanych (piechoty, piechoty górskiej) i pancernych elementów ugrupowania bojowego.

/ Zadania powinny być stawiane w takiej samej kolejności w jakiej poszczególne elementy ugrupowania pojawiły się w podziale sił /

c. .....

d. .....

e. .....

f. .....

g. rozpoznanie i WRE;

h. artyleria do ognia pośredniego;

i.

i. odwód przeciwpancerny;

j wojska inżynieryjne (elementy ugrupowania bojowego);

k. obrona przeciwlotnicza;

l. lotnictwo wojsk lądowych;

m. obrona przeciwchemiczna;

n. żandarmeria;

.... inne.

.... Wytyczne koordynujące

Podaje się:

-obowiązujące terminy i czasy;

- informacje dotyczące dwóch i więcej elementów ugrupowania bojowego;

- niezbędne współrzędne linii koordynacyjnych;

- aneksy, które występują w rozdzielniku, a do których nie odwoływano się w rozkazie;

- inne dane.

4. ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE

/ Przedstawia się krótką koncepcję zabezpieczenia logistycznego wojsk w zakresie niezbędnym do jego zrozumienia, ewentualne odwołuje się do właściwego aneksu lub rozkazu logistycznego. /

5. DOWODZENIE I ŁĄCZNOŚĆ.

a. Dowodzenie.

Podaje się :

(1) miejsce rozwinięcia stanowiska dowodzenia, wysuniętego stanowiska dowodzenia i zapasowego stanowiska dowodzenia;

(2) przynajmniej jedno przyszłe położenie każdego ze stanowisk dowodzenia, z wyjątkiem zapasowego;

(3) kolejność przejęcia dowodzenia w wypadku obezwładnienia systemu dowodzenia.

b. Łączność.

Podaje się:

(1) Wyszczególnienie obowiązujących procedur łączności.

(2) Odwołanie do aneksu „łączność i informatyka", jeśli jest taka potrzeba.

Potwierdzenie

Nazwisko dowódcy

Stopień

Za zgodność:

.....

Aneksy:

Aneks A	*(Podział sił).*
Aneks B	*(Rozpoznanie).*
Aneks C	*(Plan .....).*
Aneks D	*(Wsparcie ogniowe).*
Aneks E	*(OPL).*
Aneks F	*(WRE).*
Aneks G	*(Zabezpieczenie inżynieryjne).*
Aneks H	*(OPChem).*
Aneks I	*(Zabezpieczenie logistyczne).*
Aneks J	*(Łączność).*

Rozdzielnik:

Zewnętrzny: Egz. nr

Do realizacji:

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

KLAUZULA TAJNOŚCI

Do wiadomości:

Dowódca przełożony .....

sąsiad .....

....

Wewnętrzny:

Do realizacji:

Centrum dowodzenia .....

Centrum wsparcia działań .....

Centrum zabezpieczenia działań .....

Centrum wsparcia dowodzenia .....

ZSD ....

Do wiadomości:

Dowódca .....

a/a .....

zapasowe .....

KLAUZULA TAJNOŚCI

4. Aneks I (Zabezpieczenie logistyczne) do „ Rozkazu operacyjnego"

/ Wzór opracowania Aneksu I (Zabezpieczenie logistyczne) /

Klauzula tajności
Egz. nr ... z ... egz.
Wydający
Miejsce wydania
Grupa Data-Czas
Numer kodowy (wychodzący)

ANEKS L (ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE) DO ROZKAZU OPERACYJNEGO 5DZ Nr....

(Aneks „Zabezpieczenie logistyczne" może być wydawany razem z Rozkazem operacyjnym – jako jego załącznik lub jako oddzielny dokument – wówczas posiada nagłówek i część końcową).

Dokumenty odniesienia: *(Mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu).*

Strefa czasowa: *(np. ALFA).*

1. INFORMACJE OGÓLNE

(Podaje się: gdzie kierowany jest główny wysiłek zabezpieczenia logistycznego; miejsca i czas rozwinięcia jednostek i urządzeń logistycznych plog; przebieg dróg dowozu i ewakuacji, w tym ewakuacji technicznej; organizację ruchu i sposób wykorzystania dróg itp. Ponadto: urządzenia logistyczne dywizji działające na korzyść poszczególnych oddziałów; siły i środki logistyczne przydzielone

KLAUZULA TAJNOŚCI

oddziałom; rejon logistyczny dywizji – jako Apendyks w formie graficznej oraz koncepcja działania jednostek i urządzeń logistycznych plog).

2. ZABEZPIECZENIE MATERIAŁOWE I TECHNICZNE

a. Zaopatrzenie

(Podaje się informacje dotyczące wielkości zapasów ŚBiM gromadzonych w oddziałach (pododdziałach), normy zużycia zaopatrzenia, organizację zaopatrywania we wszystkie klasy zaopatrzenia).

b. Transport

(Podaje się informacje dotyczące wykorzystanie transportu, potrzeby w zakresie ruchu pojazdów oraz priorytety ruchu na drogach).

c. Służby / obsługa

(Podaje się informacje dotyczące przyjęcia na zaopatrzenie przydzielonych sił i środków logistycznych).

d. Siła robocza

(Podaje się informacje dotyczące przydziału pracowników do wykonywania prac przeładunkowych itp.).

f. Remonty i obsługiwania techniczne

(Podaje się informacje dotyczące organizacji rozpoznania technicznego, ewakuacji i remontu UiSW oraz sposób wykorzystania GER i GE przydzielonych lub działających na korzyść podległych oddziałów).

3. ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE

(Podaje się informacje dotyczące organizacji ewakuacji rannych i chorych żołnierzy oraz sposób wykorzystania jednostek medycznych oraz stacjonarnych i polowych szpitali przydzielonych lub działających na korzyść podległych wojsk).

4. SPRAWY PERSONALNE

(Podaje się informacje dotyczące uzupełniania stanów osobowych, wyznaczania na

stanowiska służbowe, wyróżnień i kar, sposobu postępowania z jeńcami wojennymi oraz grzebania poległych i zmarłych żołnierzy).

5. <u>WSPÓŁPRACA CYWILNO - WOJSKOWA</u>

(Podaje się informacje o organizacji współdziałania z organami samorządowymi i administracji państwowej w sprawie wykorzystania zasobów terenowej infrastruktury logistycznej).

6. <u>INNE SPRAWY</u>

(Podaje się informacje dotyczące organizacji obrony i ochrony obiektów i urządzeń logistycznych w podległych jednostkach, przydziału obiektów infrastruktury logistycznej do rozwinięcia urządzeń logistycznych itp.).

Potwierdzenie

Nazwisko dowódcy

Stopień

Za zgodność:

.....

Apendyksy: *1. Rejon logistyczny 5DZ.*

2. Normy zużycia zaopatrzenia na ...

KLAUZULA TAJNOŚCI

Rozdzielnik:

Zewnętrzny: Egz. nr

Do realizacji:

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Do wiadomości:

Dowódca (przełożony) .....

sąsiad .....

....

Wewnętrzny:

Do realizacji:

Centrum dowodzenia .....

Centrum wsparcia działań .....

Centrum zabezpieczenia działań .....

Centrum wsparcia dowodzenia .....

ZSD ....

KLAUZULA TAJNOŚCI

KLAUZULA TAJNOŚCI

Do wiadomości:

Dowódca .....

a/a .....

zapasowe .....

KLAUZULA TAJNOŚCI

Część II
DOKUMENTY OPRACOWYWANE DO ĆWICZEŃ DOWÓDCZO-SZTABOWYCH, PROWADZONYCH W TZW. UKŁADZIE FUNKCJONALNYM, Z LOGISTYCZNYMI ORGANAMI KIEROWANIA SZCZEBLA TAKTYCZNEGO

A. Dokumenty organizacyjne i sprawozdawcze dla kierownictwa ćwiczenia

KLAUZULA TAJNOŚCI

Egz. Nr ... z .... egz.

Wydający ...

Miejsce wydania ...

Grupa Data-Czas ...

Numer kodowy (wychodzący)...

ZARZĄDZENIE ORGANIZACYJNE W SPRAWIE PRZYGOTOWANIA I PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA DOWÓDCZO-SZTABOWEGO

pk. .....

(kryptonim ćwiczenia)

Dokumenty odniesienia: *(Programy / plany szkolenia dowództw i wojsk, wytyczne dowódców, szefów pionów funkcjonalnych, instrukcje dotyczące przygotowania i prowadzenia ćwiczeń)).*

Strefa czasowa: .....

1. **SYTUACJA**

   a. **Informacje ogólne**

   (Podaje się rodzaj prowadzonego ćwiczenia, obszar w którym będzie prowadzone i termin jego realizacji oraz ubiór ćwiczących).

   b. **Skład stron ćwiczących**

   (Podaje się skład i umowne nazwy ćwiczących).

   c. **Struktura organizacyjna ćwiczenia**

   (Podaje się informacje dotyczące struktury organizacyjnej ćwiczenia oraz skład kierownictwa i grupy podgrywającej. Szczegółowa struktura organizacyjna ćwiczenia może być przedstawiona w Aneksie do Rozkazu).

   d. **Sposób podporządkowania ćwiczących wojsk**

   .....

2. **ZADANIE**

(W sposób zwięzły przedstawia się zadania dotyczące przeprowadzenia ćwiczenia włącznie z głównymi celami ćwiczenia).

3. REALIZACJA

a. Koncepcja ćwiczenia

(Ogólny zamiar przeprowadzenia ćwiczenia z wyszczególnieniem głównych etapów i faz zamierzonych działań i podstawowe terminy ich realizacji).

b. Prowadzenie ćwiczenia

(Podaje się zasadnicze zadania realizowane podczas ćwiczenia).

c. Wytyczne koordynujące

(Podaje się zasady, ustalenia i inne niezbędne dane pozwalające na bezkolizyjne prowadzenie ćwiczenia. Wytyczne i upoważnienia do bezpośredniej współpracy w celu umożliwienia dalszego planowania).

4. **ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE**

(Podaje się sposób zabezpieczenia logistycznego i administracyjnego w czasie ćwiczenia).

5. DOWODZENIE I ŁĄCZNOŚĆ

a. Dowodzenie

(Podaje się skład kierownictwa ćwiczenia oraz wytyczne określające przejmowanie dowodzenia i zasady postępowania w razie wystąpienia wypadków nadzwyczajnych).

b. Łączność

(Podaje się informacje dotyczące organizacji łączności).

Nazwisko dowódcy

Stopień

Aneksy: *(Mogą być opracowane następujące aneksy):*

1. Organizacja ćwiczenia i uczestniczące siły.
2. Cele szkoleniowe ćwiczenia.

WYTYCZNE KIEROWNIKA ĆWICZENIA DO PRZYGOTOWANIA I PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA

pk. .....

(kryptonim ćwiczenia)

I. KONCEPCJA ĆWICZENIA:

(Podaje się temat, cele szkoleniowe, rodzaj ćwiczenia, miejsce przeprowadzenia i termin ćwiczenia, uczestników, skład stron oraz sytuację wyjściową do ćwiczenia, jego etapy i strukturę organizacyjną).

II. RODZAJ I TERMINY PRZEDSTAWIENIA DOKUMENTACJI DO AKCEPTACJI:

(Podaje się rodzaj dokumentacji jaką należy wykonać i terminy jej akceptacji przez kierownika ćwiczenia).

III. ORGANIZACJA DOWODZENIA:

(Podaje się ogólne informacje dotyczące organizacji dowodzenia podczas ćwiczenia oraz sposób wykorzystania środków automatyzacji dowodzenia).

IV. TERMIN GOTOWOŚCI DO ĆWICZENIA:

.....

V. POWRÓT DO MSD:

(Podaje się sposób oraz organizację powrotu z ćwiczenia do MSD).

VI. ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE:

(Podaje się ilość i rodzaj ŚBiM oraz UiSW przeznaczonego na potrzeby ćwiczenia oraz organizację zabezpieczenia logistycznego podczas ćwiczenia).

VII. ORGANIZACJA REKONESANSU:

(Podaje się cel rekonesans, termin jego przeprowadzenia, skład grupy rekonesansowej, punkty pracy, czas pracy i rozpatrywane zagadnienia oraz środki transportowe wydzielone do zabezpieczenia pracy grupy rekonesansowej).

VIII. INNE SPRAWY:

(Podaje się inne sprawy / ustalenia organizacyjne w zależności od potrzeb).

PLAN SZKOLENIA KIEROWNICTWA ĆWICZENIA

IX. CEL: .....

X. UCZESTNICY: .....

XI. MIEJSCE: .....

IV. PRZEBIEG: *(W tabeli podano przykładowe przedsięwzięcia realizowane podczas szkolenia kierownictwa ćwiczenia).*

Lp.	Przedsięwzięcie	Czas	Prowadzący	Uwagi
1	*Wprowadzenie*			
2	*Przedstawienie struktury ćwiczenia*			
3	*Przedstawienie tła operacyjnego*			
4	*Przedstawienie tła taktycznego*			
5	*Przedstawienie funkcjonowania sieci łączności*			
6	*Przedstawienie zasadniczych zadań poszczególnych zespołów i osób funkcyjnych*			
7	*Przedstawienie spraw organizacyjnych*			
8	*Pytania i odpowiedzi*			
9	*Wytyczne kierownika ćwiczenia*			

UWAGA: *Przygotowanie (szkolenie) kierownictwa ćwiczenia należy realizować w ramach szkolenia uzupełniającego lub podczas gry organizacyjno-metodycznej.*

SPRAWOZDANIE Z ĆWICZENIA
pk. .....
(kryptonim ćwiczenia)

I. RODZAJ ĆWICZENIA:

.....

II. TERMIN PRZEPROWADZENIA:

.....

III. TEMAT ĆWICZENIA:

.....

IV. GŁÓWNE CELE ĆWICZENIA:

.....

V. ZASADNICZE ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE:

.....

VI. PROWADZĄCY ĆWICZENIE:

.....

VII. REJON (MIEJSCE) PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA:

.....

VIII. SKŁAD UCZESTNIKÓW ĆWICZENIA:

.....

IX. TREŚĆ I CZAS ETAPÓW :

.....

X. OCENA DZIAŁALNOŚCI ĆWICZĄCYCH:

.....

XI. ŚREDNIE OCENY UZYSKANE PRZEZ ĆWICZĄCYCH:

.....

XII. WNIOSKI:

(Podaje się wnioski wynikające z ćwiczenia dotyczące dalszego doskonalenia dowództw).

KIEROWNIK ĆWICZENIA

.....

B. Dokumenty kierowania ćwiczeniem

Egz. nr .....

P L A N
PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA

pk. .....
(kryptonim ćwiczenia)

/Część opisowa/

I. TEMAT: .....

XIII. CELE SZKOLENIOWE:

1. Nauczyć.....
2. Ujednolicić.....
3. Doskonalić.....

III. MIEJSCE I CZAS TRWANIA ĆWICZENIA:

(Podaje się miejsce przeprowadzenia ćwiczenia oraz czas astronomiczny).

IV. SKŁAD ĆWICZĄCYCH

(Podaje się strukturę organizacyjną ćwiczenia, skład kierownictwa ćwiczenia, skład zespołu ćwiczącego oraz zespołów podgrywających).

V. SKŁAD BOJOWY STRON:

1. Strona przeciwna – .....:
   a) Wojska Lądowe:
   - .....
   b) Siły Powietrzne:
   -.....
2. Wojska własne – .....:
   a) Wojska Lądowe:
   - .....
   b) Siły Powietrzne:
   - .....

VI. DOTYCHCZASOWE DZIAŁANIE, POŁOŻENIE WYJŚCIOWE I OGÓLNY ZAMIAR STRON:

1. *„BURGIA"*
   (Podaje się dotychczasowe działanie, położenie wyjściowe i ogólny zamiar działania strony przeciwnej).
2. *„PIASTOWIA"*
   (Podaje się dotychczasowe działanie, położenie wyjściowe i ogólny zamiar działania wojsk własnych).

VII. ETAPY ĆWICZENIA I ICH PRZEBIEG

Etap pierwszy – *(Podaje się temat etapu).*

Czas trwania etapu:

1) astronomiczny: od ... do .....

2) operacyjny: od ..... do .....

Zagadnienia szkoleniowe etapu:

1) .....

2) .....

3) .....

Lp.	Czas	Zagadnienia	Czynności		Uwagi
			kierownika	ćwiczących	
1	/operacyjny/ ..... /rzeczywisty/				
2	/operacyjny/ ..... /rzeczywisty/				
3	.....				

Etap drugi – *(Etap drugi i kolejne zgodnie ze wzorem etapu pierwszego).*

VIII. LIMITY ZUŻYCIA MPS:

Lp.	Wyszczególnienie	Kierownictwo	Ćwiczące sztaby	Jednostki dowodzenia	Razem

IX. ORGANIZACJA DOWODZENIA I ŁĄCZNOŚCI

(Podaje się informacje dotyczące organizacji dowodzenia oraz systemu łączności, który jest przeznaczony do zabezpieczania ćwiczenia. Może być również zawarty schemat połączeń i planowanych usług międzywęzłowych).

X. PLANOWANE KOSZTY ĆWICZENIA:

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba	Koszt jednostki z amortyzacją	Koszty ogólne
1	Utrzymanie wojsk			
2	Eksploatacja wg rodzaju sprzętu			
3	.....			
4	.....			
	RAZEM:			

KIEROWNIK ĆWICZENIA

.....

PLAN PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA

pk. .....

TEMAT: .....

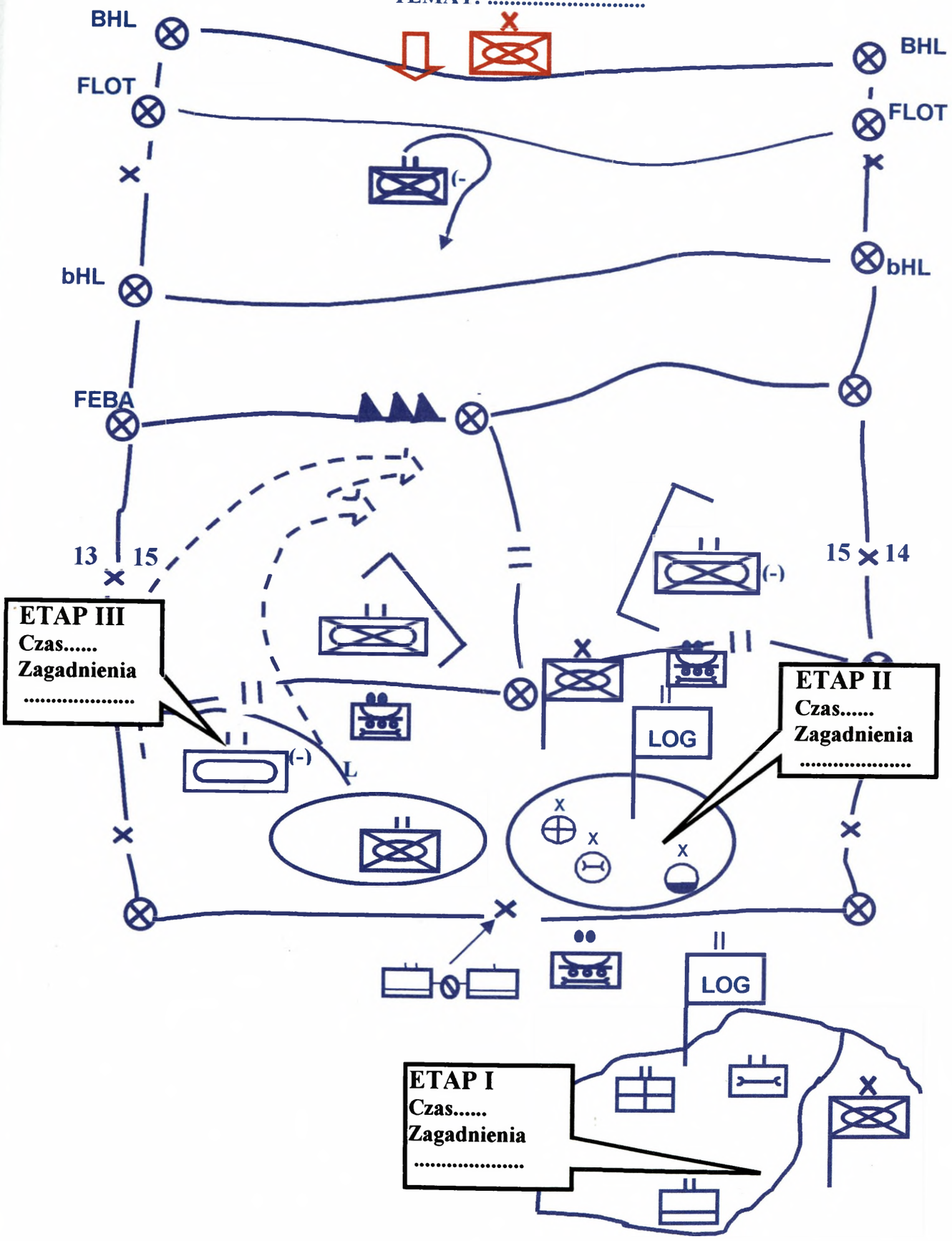

Egz. nr ... z ..... egz.

Wręczyć szefowi S4 (G4).... BZ (DZ)

o .....

(Grupa Data-Czas)

ZAŁOŻENIE TAKTYCZNE Nr *1*

Czas operacyjny *(Grupa Data-Czas)*, Mapy serii .....
skala ....., rok wydania .....
arkusze .....

I

SYTUACJA OGÓLNA

1. *(Przedstawia się charakter dotychczasowych działań strony przeciwnej i ogólne położenie ich wojsk z zasady o jeden szczebel wyżej od ćwiczącego szczebla dowodzenia).*
2. *(Przedstawia się charakter dotychczasowych działań wojsk własnych i ich ogólne położenie z zasady o jeden szczebel wyżej od ćwiczącego szczebla dowodzenia).*

II

SYTUACJA SZCZEGÓŁOWA

1. *(Podaje się dane o przeciwniku jego położeniu i działaniu).*
2. *(Podaje się działanie zasadniczego rodzaju wojsk ćwiczącego oddziału / ZT i bezpośrednio podległych mu szczebli dowodzenia).*

III

DANE DODATKOWE

(Podaje się przyjętą w ćwiczeniu strukturę organizacyjną i numerację wojsk, termin i sposób otrzymania zadania, termin przeprowadzenia rekonesansu, dane meteorologiczne, ukompletowanie wojsk oraz inne informacje niezbędne dla ćwiczących).

IV
PRACA DO WYKONANIA

(Podaje się zadania dla ćwiczących zespołów dotyczące merytorycznego przygotowania się do ćwiczenia i opracowania dokumentacji).

Załączniki:

Położenie wojsk o .....

Sytuacja logistyczna.....BZ (DZ) o.....

Aneks I (Zabezpieczenie logistyczne) do rozkazu operacyjnego nr ....

UWAGA: *Mogą być dołączone inne załączniki w zależności od celów i potrzeb ćwiczenia.*

KIEROWNIK ĆWICZENIA

.....

POŁOŻENIE PODODDZIAŁÓW 15 BZ 072100 LIPIEC

Dokumenty odniesienia: Mapa seria 1605: N-34-128 C,D; N-34-140, A,B; N-33-129 B,C;

Wydanie 1 – OTSG, skala 1:50000

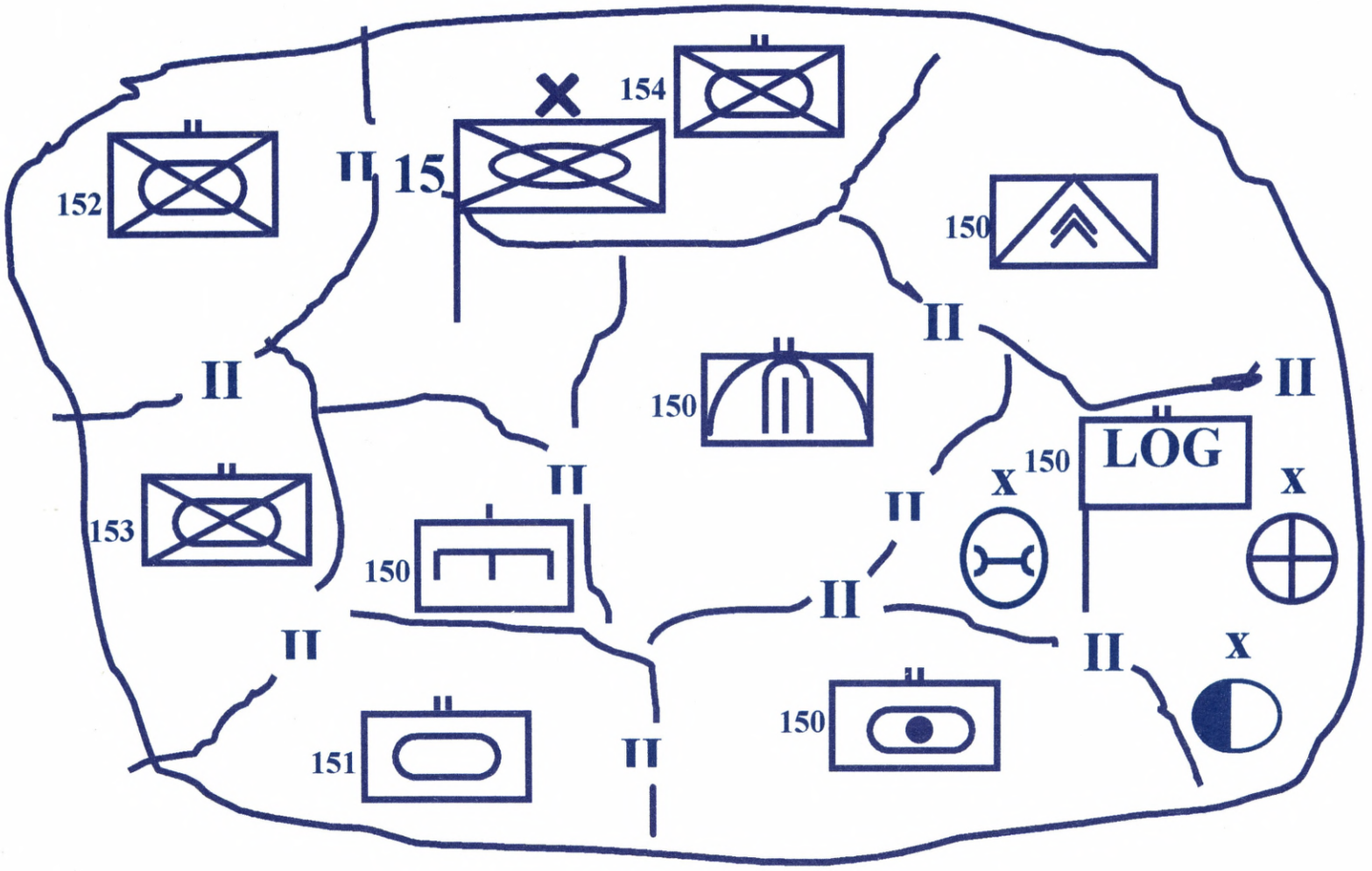

Załącznik 2
do założenia taktycznego nr 1.

SYTUACJA LOGISTYCZNA ... BZ (DZ) o .....

(Grupa Data-Czas)

I
SYTUACJA OGÓLNA

(Podaje się informacje dotyczące: stanu zapasów ŚBiM w pododdziałach BZ / oddziałach DZ oraz w pododdziałach logistycznych; stanu zestawów remontowych i technicznych środków materiałowych, stanu technicznego podstawowego UiSW brygady / dywizji, przewidywanego czasu zakończenia remontów I i II stopnia, stanu zapasu przebiegu silników i gąsienic w sprzęcie wojskowym brygady / dywizji, ilości rannych i chorych występujących w pododdziałach BZ / oddziałach DZ, aktualnego obłożenia punktów opatrunkowych (jeżeli jest rozwinięty), ilości rannych i chorych wyewakuowanych do przydzielonych szpitali, stanu zapasów środków medycznych zabezpieczenia bojowego i bieżącego, aktualnej sytuacji transportowej brygady / dywizji itp.).

II
POŁOŻENIE WOJSK

(Podaje się położenie pododdziałów i urządzeń logistycznych brygady / dywizji, oraz ukompletowanie pododdziałów logistycznych w ludziach i sprzęcie).

III
DANE DODATKOWE

(W punkcie tym mogą znaleźć się informacje dotyczące struktury, podstawowego wyposażenia oraz możliwości blog / plog, struktury logistycznych organów kierowania, warunków terenowych i atmosferycznych przyjętych w ćwiczeniu oraz inne dane niezbędne ćwiczącym w trakcie trwania ćwiczenia).

IV
PRACA DO WYKONANIA

(Podaje się zadania dla ćwiczących dotyczące przygotowania się do pracy oraz opracowania dokumentacji).

Załączniki:

1. Stan zapasów środków bojowych i materiałowych ....BZ (DZ) o .....
2. Stan techniczny podstawowego uzbrojenia i sprzętu wojskowego .... BZ (DZ) o .....
3. Stan rannych i chorych w ..... BZ (DZ) o .....

UWAGA: *Mogą być zawarte inne załączniki w zależności od potrzeb.*

Załącznik 1
do sytuacji logistycznej

STAN ZAPASÓW ŚRODKÓW
BOJOWYCH I MATERIAŁOWYCH
... BZ (DZ) o .....

(Grupa Data-Czas)

Rodzaj ŚBiM	W Pododdziałach BZ /Oddziałach DZ							
	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1. Amunicja / jo /								
2. MPS / jn /								
4. Żywność /rdz/								

Załącznik 2
do sytuacji logistycznej

STAN TECHNICZNY PODSTAWOWEGO UZBROJENIA I SPRZĘTU WOJSKOWEGO
..... BZ (DZ) o .....
(Grupa Data-Czas)

Oddziały /pododdziały/	Rodzaj UiSW	Ilość wg		Wymaga remontu					
		etatu	ewid.	I°	II°	III°	IV°	V°	SB
Razem w BZ (DZ)									
Pododdział /oddział/									
Pododdział /oddział/									
Pododdział /oddział/									
Pododdział /oddział/									

Załącznik 3
do sytuacji logistycznej

STAN RANNYCH I CHORYCH
W ..... BZ (DZ) o .....
(Grupa Data-Czas)

Lp.	Oddział/ Pododdział	Liczba rannych i chorych	Wymaga ewakuacji transportem powietrznym	Uwagi
	RAZEM			

Egz. Nr ... z .... egz.
Wydający ...
Miejsce wydania ...
Grupa Data-Czas ...
Numer kodowy (wychodzący) ...

ROZKAZ OPERACYJNY Nr ...

Dokumenty odniesienia: (*Mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu).*

Strefa czasowa: ... .

Podział sił: ... .

(Podaje się wyszczególnienie podległych sił, elementów ugrupowania wraz ze zmianami w podporządkowaniu, określenie relacji dowodzenia / wsparcie ogólne, bezpośrednie, itp/. Podział sił może być załącznikiem Aneks A jeżeli jest zbyt długi. Terminy, które określają od kiedy dany podział sił obowiązuje, mogą być zawarte tutaj lub w podpunkcie „Zmiany w podporządkowaniu").

1. **SYTUACJA**

   a. **Przeciwnik**

      (1) *(Podaje się informacje dotyczące najbardziej prawdopodobnych sposobów działania przeciwnika jeden szczebel w dół w stosunku do własnego szczebla dowodzenia. Jeżeli sporządzany jest aneks „rozpoznanie", należy się do niego odwołać. Możliwe jest także odwołanie się do innych dokumentów rozpoznawczych, które otrzymali podwładni).*

   b. **Wojska własne**

      (1) *(Podaje się zadanie i krótkie wyjaśnienie /przedstawienie zamiaru działania i myśli przewodniej przełożonego).*

      (2) *(Przedstawienie w kolejnych podpunktach ogólnych zadań sąsiadów i innych sił własnych, których nie dotyczy rozkaz, ważnych dla wykonania zadania).*

   c. **Zmiany w podporządkowaniu**

(Nie powtarza się informacji zawartych w podziale sił. Jeżeli podział sił jest kompletny, podaje się „Patrz Podział sił". W razie potrzeby określa się od kiedy obowiązują ewentualne zmiany w podporządkowaniu).

2. ZADANIE

(Podaje się krótkie i zrozumiałe określenie zadania własnego: KTO?, CO?, KIEDY?, GDZIE?, W JAKIM CELU? WYKONUJE. Punkt ten nie zawiera podpunktów).

3. REALIZACJA

a. Zamiar działania

(1) *(Podaje się myśl przewodnią dowódcy wydającego rozkaz).*

(2) *(Sposób działania, ogólne ramy manewru /sposobu działania jednostek „walczących"- zmechanizowanych, czołgów, aeromobilnych/ od początku do końca walki /operacji/, w razie potrzeby stosuje się podział na etapy. Wskazuje się miejsce i/lub sposób skupienia głównego wysiłku, ewentualne zmiany w tym zakresie podczas działań).*

(3) *(Ugrupowanie bojowe)*

(4) *(Wsparcie i zabezpieczenie, krótkie wyjaśnienie istoty wsparcia i zabezpieczenia z zaakcentowaniem priorytetów. Ewentualne odwołania do właściwych aneksów).*

(5) *(Inne informacje w zależności od potrzeb).*

b. Zadania dla zmechanizowanych (piechoty, piechoty górskiej) i pancernych elementów ugrupowania bojowego

(Podaje się zadania stawiane są w takiej samej kolejności jak poszczególne elementy pojawiły się w podziale sił, przy użyciu kolejnych podpunktów b, c, d, itd. Nie powtarza się zadań przedstawionych wyraźnie w zamiarze walki, w sposób graficzny w załączniku lub określonych w „Wytycznych koordynujących". Nie podaje się także zadań dotyczących dwóch i więcej elementów ugrupowania. Są one określane w zamiarze i w wytycznych koordynujących).

c. .....

d. .....

e. .....

f. .....

g. *(Rozpoznanie i WRE);*

h. *(Artyleria do ognia pośredniego);*

i. *(Odwód przeciwpancerny);*

j. *(Wojska inżynieryjne /elementy ugrupowania bojowego);*

k. *(Obrona przeciwlotnicza);*

l. *(Lotnictwo wojsk lądowych);*

m. *(Obrona przeciwchemiczna);*

n. *(Żandarmeria);*

.... inne.

.... **Wytyczne koordynujące**

(Jest to ostatni podpunkt punktu nr 3. Zawiera terminy i czasy. Podaje się tylko informacje dotyczące dwóch i więcej elementów ugrupowania bojowego. Punkt ten zawiera niezbędne współrzędne linii koordynacyjnych i wyszczególnienie aneksów, które występują w rozdzielniku, a do których nie odwoływano się w rozkazie oraz inne dane).

4. ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE

(Powinien zawierać krótkie przedstawienie koncepcji zabezpieczenia logistycznego /miejsce skupienia głównego wysiłku zabezpieczenia logistycznego, rejony rozmieszczenia jednostek oraz rozwinięcia urządzeń logistycznych, przebieg dróg dowozu i ewakuacji, przydzielone obiekty i urządzenia terenowej infrastruktury logistycznej oraz organizację zabezpieczenia materiałowego, technicznego i medycznego/ ewentualne odwołanie się do właściwego aneksu lub rozkazu logistycznego).

5. DOWODZENIE I ŁĄCZNOŚĆ

a. **Dowodzenie**

(1) *(Podaje się rozmieszczenie stanowiska dowodzenia, wysuniętego stanowiska dowodzenia i zapasowego stanowiska dowodzenia);*

(2) *(Określa się przynajmniej jedno przyszłe położenie każdego ze stanowisk, z wyjątkiem zapasowego);*

(3) *(Podaje się kolejność przejęcia dowodzenia w wypadku obezwładnienia elementów systemu dowodzenia).*

b. <u>Łączność</u>

(1) *(Podaje się obowiązujące procedury łączności).*

(2) *(Powinien zawierać odwołanie do aneksu „Łączność i informatyka", jeśli jest taka potrzeba).*

Potwierdzenie.

Nazwisko dowódcy

Stopień

Za zgodność:

.....

Aneksy:

Aneks A	(Podział sił).
Aneks B	(Rozpoznanie).
Aneks C	(Plan .....).
Aneks D	(Wsparcie ogniowe).
Aneks E	(OPL).
Aneks F	(WRE).
Aneks G	(Zabezpieczenie inżynieryjne).
Aneks H	(OPChem).
Aneks I	(Zabezpieczenie logistyczne).
Aneks J	(Łączność).

Rozdzielnik:

<u>Zewnetrzny:</u> Egz. nr

<u>Do realizacji</u>:

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

....

Do wiadomości:

Dowódca przełożony .....

sąsiad .....

....

Wewnętrzny:

Do realizacji:

Centrum dowodzenia .....

Centrum wsparcia działań .....

Centrum zabezpieczenia działań .....

Centrum wsparcia dowodzenia .....

ZSD ....

Do wiadomości:

Dowódca .....

a/a .....

zapasowe .....

Egz. nr ... z ..... egz.

Wydający ...

Miejsce wydania ...

Grupa Data-Czas ...

Numer kodowy (wychodzący) ...

ANEKS I (ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE) DO ROZKAZU OPERACYJNEGO Nr .....

Dokumenty odniesienia: *(Podaje się mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu).*

Strefa czasowa: .....

1. INFORMACJE OGÓLNE

(Podaje się główne zadania zabezpieczenia logistycznego, miejsca i czas rozwinięcia jednostek i urządzeń logistycznych przełożonego, przebieg dróg dowozu i ewakuacji, organizacja ruchu i sposób wykorzystania dróg itp.).

2. ZABEZPIECZENIE MATERIAŁOWE I TECHNICZNE

a. Zaopatrzenie

(Podaje się informacje dotyczące wielkości środków bojowych i materiałowych gromadzonych w oddziałach /pododdziałach, normy zużycia zaopatrzenia, organizację zaopatrywania w amunicję, w mps, żywność i wodę dla celów konsumpcyjnych).

b. Transport

(Podaje się informacje dotyczące wykorzystania transportu, potrzeby w zakresie ruchu pojazdów oraz priorytety ruchu na drogach).

c. Służby/obsługa

(Podaje się informacje dotyczące przyjęcia na zaopatrzenie przydzielonych sił i środków).

d. Siła robocza

(Podaje się informacje dotyczące przydziału pracowników do wykonywania prac przeładunkowych itp.).

e. Remonty i obsługiwania techniczne

(Podaje się informacje dotyczące organizacji rozpoznania technicznego, ewakuacji i remontu UiSW oraz sposób wykorzystania urządzeń i jednostek ewakuacyjnych i remontowych przydzielonych lub działających na korzyść podległych wojsk).

3. <u>ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE</u>

(Podaje się informacje dotyczące organizacji ewakuacji rannych i chorych żołnierzy oraz sposób wykorzystania jednostek medycznych przydzielonych lub działających na korzyść podległych wojsk).

4. <u>SPRAWY PERSONALNE</u>

(Podaje się informacje dotyczące uzupełniania stanów osobowych, wyznaczania na stanowiska służbowe, wyróżnień i kar, sposobu postępowania z jeńcami wojennymi oraz grzebania poległych i zmarłych żołnierzy).

5. <u>WSPÓŁPRACA CYWILNO - WOJSKOWA</u>

(Podaje się informacje o współdziałaniu z organami samorządowymi i terenowymi administracji państwowej w celu wykorzystania zasobów terenowej infrastruktury logistycznej oraz wykorzystania obiektów do rozwinięcia urządzeń logistycznych, organizacji pochówku poległych i zmarłych żołnierzy).

6. <u>INNE SPRAWY</u>

(Podaje się informacje dotyczące organizacji ochrony i obrony obiektów i urządzeń logistycznych w podległych jednostkach, zasady wykorzystania obiektów infrastruktury logistycznej do rozwinięcia urządzeń logistycznych itp.).

Potwierdzenie

Nazwisko dowódcy

Stopień

Za zgodność:

.....

Apendyksy: 1. Normy zużycia zaopatrzenia na .....

Rozdzielnik:

<u>Zewnętrzny:</u> **Egz. nr**

<u>Do realizacji</u>**:**

.....

....

....

....

....

....

....

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

Do wiadomości:

Dowódca (przełożony)	.....
sąsiad	.....
.....	.....

Wewnętrzny:

Do realizacji:

Centrum dowodzenia	.....
Centrum wsparcia działań	.....
Centrum zabezpieczenia działań	.....
Centrum wsparcia dowodzenia	.....
ZSD	.....

Do wiadomości:

Dowódca	.....
a/a	.....
zapasowe	.....

Apendyks 1 (Normy zużycia zaopatrzenia na .....) do Aneksu I (Zabezpieczenie logistyczne) do Rozkazu operacyjnego Nr ....

Rodzaj zaopatrzenia	jk	Pododdziały /Oddziały						
		.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1	2	3	4	5	6	7	8	9
A. Amunicja								
-	jo							
-	jo							
-	jo							
-	jo							
-	jo							
-	jo							
-	jo							
-								
B. Środki inż. sap.								
-	ton							
-								
-								
C. Środki wojsk opchem								
-	ton							
-								
D. Paliwa płynne								
-	jn							
-	jn							
-	jn							

Egz. nr .....

PLAN
PODAWANIA WIADOMOŚCI
W ĆWICZENIU DOWÓDCZO SZTABOWYM
pk. .....
(kryptonim ćwiczenia)

Część I (Dla kierownictwa ćwiczenia)

A. INFORMACJE RZECZYWISTE

(Podaje się informacje dotyczące przekazywania dokumentacji / założeń dla ćwiczących, wytycznych, wariantów użycia wojsk ogólnowojskowych itp.)

Lp.	Czas	Treść informacji	źródło Nadawca	Adresat					Sposób przekazywania informacji	Uwagi
	operacyjny astronomiczny			*5 DZ*	*13 BPanc*	*15 BZ*	*16 BZ*			
1										
2										
3										
4										

KIEROWNIK ĆWICZENIA

.....

Egz. nr .....

PLAN
PODAWANIA WIADOMOŚCI
W ĆWICZENIU DOWÓDCZO SZTABOWYM
pk. .....

(kryptonim ćwiczenia)

Część II (Dla zespołów podgrywających)

A. INFORMACJE RZECZYWISTE

(Podaje się wiadomości w celu tworzenia sytuacji za niećwiczące dowództwa, wojska rozgrywane w czasie rzeczywistym dynamiki walki oraz zapewnienia właściwego obiegu informacji, ludności cywilnej itp. Dane zestawiane są chronologicznie zgodnie z przewidywanym rozwojem działań operacyjnych. Zawiera się tylko informacje dotyczące podległych szczebli dowodzenia).

Lp.	Czas operacyjny / astronomiczny	Treść informacji	ŹRÓDŁO Nadawca	Adresat					Sposób przekazywania informacji	Uwagi
				5 DZ	*13 BPanc*	*15 BZ*	*16 BZ*			
1										
2										
3										
4										

B. DEZINFORMACJA

(Podaje się czas operacyjny oraz kryptonimy, które poprzedzają fałszywe informacje przekazywane w ramach dywersji radiowej).

DATA – czas operacyjny	KRYPTONIM

KIEROWNIK ĆWICZENIA

.....

PLAN ŁĄCZNOŚCI CZYNNEJ ĆWICZENIA
Pk. .....
(kryptonim ćwiczenia)

I. SPIS ABONENTÓW CENTRAL TELEFONICZNYCH:

.....

II. DOKUMENTY KODOWE:

(Podaje się tabele sygnałowe, tabele rozmównicze, hasła map, kod mapy, tabele zamiany, klucze do tabel zamiany, kod terenu, tabele kryptonimów adresów radiowych węzłów łączności oraz sygnały rozpoznawcze osób funkcyjnych).

III. SCHEMAT ROZMIESZCZENIA URZĄDZEŃ KOŃCOWYCH ŁĄCZNOŚCI:

(Przedstawia się graficznie schemat rozmieszczenia urządzeń końcowych łączności na stanowiskach pracy ćwiczących i kierownictwa ćwiczenia).

IV. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI:

(Przedstawia się graficznie schemat organizacji łączności wg przyjętych zasad. Uwzględnia się organizację łączności kierownictwa ćwiczenia z ćwiczącymi, grupami podgrywającymi i dla potrzeb kierowania działaniami z wyszczególnieniem liczby i rodzajów organizowanych relacji łączności).

V. ROZLICZENIE ŚRODKÓW ŁĄCZNOŚCI:

.....

UWAGA: *Uzupełnieniem planu łączności czynnej są dokumenty eksploatacyjne łączności.*

PLAN INFORMATYCZNEGO WSPOMAGANIA ĆWICZENIA
pk. .....
(kryptonim ćwiczenia)

I. CELE ZASTOSOWANIA ŚRODKÓW INFORMATYKI:

.....

II. PODZIAŁ ŚRODKÓW INFORMATYCZNEGO WSPOMAGANIA:

(Podaje się podział oprogramowania i techniki komputerowej wg Komórek organizacyjnych).

III. WYKAZ OSÓB FUNKCYJNYCH:

(Podaje się osoby funkcyjne odpowiadające za pracę punktów informatycznych / komórek automatyzacji dowodzenia, sieci komputerowych).

IV. TERMINY REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ PRZYGOTOWAWCZYCH:

.....

V. TERMINY ROZWINIĘCIA ŚRODKÓW INFORMATYKI:

.....

VI. SCHEMAT SYSTEMU WYMIANY DANYCH:

.....

VII. OCHRONA I BEZPIECZEŃSTWO INFORMACJI:

(Podaje się przedsięwzięcia w zakresie ochrony i bezpieczeństwa informacji).

UWAGA: *W planie mogą być zawarte inne zagadnienia wynikające ze specyfiki ćwiczenia.*

Część III
DODATKOWE (LOGISTYCZNE) DOKUMENTY OPRACOWYWANE DLA LOGISTYCZNYCH ORGANÓW KIEROWANIA W ĆWICZENIACH DOWÓDCZO – SZTABOWYCH PROWADZONYCH W UKŁADZIE SŁUŻBOWYM

1. Wytyczne pomocnika szefa sztabu kierownictwa ćwiczenia ds. logistyki dla zespołu autorskiego ćwiczenia

Wytyczne powinny zawierać:

- logistyczne cele szkoleniowe ćwiczenia *(jakie cele szkoleniowe powinny osiągnąć zespoły S4 /G4/)*;
- wykaz dokumentacji, którą powinny opracować ćwiczące zespoły S4 (G4);
- problemy logistyczne, które będą badane w ćwiczeniu *(jeżeli badania takie będą prowadzone)*;
- inne sprawy *(jeżeli wymaga tego ćwiczenie)*;

2. „Sytuacja logistyczna” *(do założeń taktycznych).*

(Wzór opracowania sytuacji logistycznej)

KLAUZULA TAJNOŚCI

SYTUACJA LOGISTYCZNA 15 BZ o 030300 MARZEC

I. SYTUACJA OGÓLNA

(Podaje się informacje dotyczące: stanu zapasów ŚBiM w blog oraz w pododdziałach brygady, stanu zestawów remontowych i technicznych środków materiałowych, stanu technicznego podstawowego UiSW brygady, przewidywanego czasu zakończenia remontów I stopnia, stanu zapasu przebiegu silników i gąsienic w sprzęcie wojskowym brygady, liczby rannych i chorych w pododdziałach brygady, aktualnego obłożenia BPO (jeżeli jest rozwinięty), liczby rannych i chorych wyewakuowanych do przydzielonych szpitali, zestawienia stanu osobowego brygady, stanu zapasów środków medycznych zabezpieczenia bojowego i bieżącego, aktualnej sytuacji transportowej brygady itp.).

II. POŁOŻENIE WOJSK

(Podaje się: rejon rozmieszczenia blog – SD, rejony rozmieszczenia pododdziałów i urządzeń logistycznych brygady, jakie zadania logistyczne aktualnie realizuje blog, ukompletowanie blog w ludziach i sprzęcie itp.).

III. DANE DODATKOWE

(Podaje się informacje dotyczące: struktury, podstawowego wyposażenia i możliwości wykonawczych blog oraz inne dane niezbędne ćwiczącym w trakcie trwania ćwiczenia).

IV. PRACA DO WYKONANIA

(Podaje się co powinni wykonać ćwiczący w danym etapie ćwiczenia i jakie informacje – problemy przygotować do referowania kierownictwu ćwiczenia).

Załączniki:

2. Stan zapasów środków bojowych i materiałowych *15 BZ o 030300 MARZEC.*
3. Stan techniczny podstawowego uzbrojenia i sprzętu wojskowego *15 BZ o 030300 MARZEC.*
4. Zestawienie stanu osobowego *15 BZ*

Załącznik 1

do sytuacji logistycznej

STAN ZAPASÓW ŚRODKÓW

BOJOWYCH I MATERIAŁOWYCH *15 BZ*

o 030300 MARZEC /jk/

Wyszczególnienie	W pododdziałach BZ / jk /									
	151 bcz	152 bz	153 bz	154 bz	15 das	15 dappanc	15 daplot	15 kr	15 ksap	15 blog
Amunicja /jo/ - strzelecka - strzel. pokł. - moździerzowa - artyleryjska - plot. poc. rak. - czołgowa - BWP - plot. - PPK - PPK (na wozach bojowych)										
Środki minersko-zaporowe /tony/										
Bojowe środki opchem. /tony/										
Techniczne środki materiałowe /tony/										
MPS /jn/ - BS - ON_{pk} - ON_{pg}										
Żywność /rdz/ - racja NP - racja S										
Umundurowanie /%/										

Załacznik 2
do sytuacji logistycznej

STAN TECHNICZNY PODSTAWOWEGO UZBROJENIA I SPRZĘTU WOJSKOWEGO *15 BZ* *o 030300 MARZEC*

Pod-oddział	Rodzaj sprzętu lub uzbrojenia	Liczba wg		Wymaga remontu			
		etatu	ewid.	I°	II°	III° – V°	SB
Razem w *15 BZ*	czołgi T-72						
	BWP						
	TO						
	haubice 120mm						
	moździerze 120mm						
	PPK /MALUTKA./						
	armata 85mm						
	armaty plot						
	plot.poc.rak.						
	ciągnik ewakuacyjny						
	cysterna paliwowa						
	warsztat remontowy						
	samochód sł. zdrowia						
	samochody C-T						
151 bcz	czołgi T-72						
	ciągnik ewakuacyjny						
	cysterna paliwowa						
	warsztat remontowy						
	samochód sł. zdrowia						
	samochody C-T						
152 bz	BWP						
	moździerze 120mm						
	ciągnik ewakuacyjny						
	cysterna paliwowa						
	warsztat remontowy						
	samochód sł. zdrowia						
	samochody C-T						
153 bz	BWP						
	moździerze 120mm						
	ciągnik ewakuacyjny						
	cysterna paliwowa						
	warsztat remontowy						
	samochód sł. zdrowia						
	samochody C-T						

154 bz	BWP						
	moździerze 120mm						
	ciągnik ewakuacyjny						
	cysterna paliwowa						
	warsztat remontowy						
	samochód sł. zdrowia						
	samochody C-T						
15 das	haubica 122mm						
	warsztat remontowy						
	samochód sł. zdrowia						
	samochody C-T						
15 dappanc	PPK /MALUTKA/						
	armata 85mm						
	ciągnik ewakuacyjny						
	cysterna paliwowa						
	warsztat remontowy						
	samochód sł. zdrowia						
	samochody C-T						
15 daplot	armaty plot						
	plot poc. rak.						
	ciągnik ewakuacyjny						
	cysterna paliwowa						
	warsztat remontowy						
	samochód sł. zdrowia						
	samochody C-T						
15 kr	TO						
	warsztat remontowy						
	samochody C-T						
15 ksap	ciągnik ewakuacyjny						
	warsztat remontowy						
	samochody C-T						
15 blog	ciągnik ewakuacyjny						
	cysterna paliwowa						
	warsztat remontowy						
	samochód sł. zdrowia						
	samochody C-T						

Załącznik 3
do sytuacji logistycznej

ZESTAWIENIE STANU OSOBOWEGO *15 BZ*

Pododdział	Stan osobowy
Dowództwo 15 BZ	
15 bdow	
151 bcz	
152 bz	
153 bz	
154 bz	
15 das	
15 dappanc	
15 daplot	
15 kr	
15 ksap	
15 blog	
15 kzap	
Razem	

3. Aneks L (Zabezpieczenie logistyczne) do Rozkazu operacyjnego.

/Wzór opracowania Aneksu L (Zabezpieczenie logistyczne) /

KLAUZULA TAJNOŚCI

Egz. nr ... z ... egz.
Wydający
Miejsce wydania
Grupa Data-Czas
Numer kodowy (wychodzący)

ANEKS L (ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE) DO ROZKAZU OPERACYJNEGO 5DZ Nr....

(Aneks „Zabezpieczenie logistyczne" może być wydawany razem z Rozkazem operacyjnym – jako jego załącznik lub jako oddzielny dokument – wówczas posiada nagłówek i część końcową).

Dokumenty odniesienia: *(Mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu).*

Strefa czasowa: *(np. ALFA).*

1. INFORMACJE OGÓLNE

(Podaje się: gdzie kierowany jest główny wysiłek zabezpieczenia logistycznego; miejsca i czas rozwinięcia jednostek i urządzeń logistycznych plog; przebieg dróg dowozu i ewakuacji, w tym ewakuacji technicznej; organizację ruchu i sposób wykorzystania dróg itp. Ponadto: urządzenia logistyczne dywizji działające na korzyść poszczególnych oddziałów; siły i środki logistyczne przydzielone oddziałom; rejon logistyczny dywizji – jako Apendyks w formie graficznej oraz koncepcja działania jednostek i urządzeń logistycznych plog).

2. ZABEZPIECZENIE MATERIAŁOWE I TECHNICZNE

a. Zaopatrzenie

(Podaje się informacje dotyczące wielkości zapasów ŚBiM gromadzonych w oddziałach (pododdziałach), normy zużycia zaopatrzenia, organizację zaopatrywania we wszystkie klasy zaopatrzenia).

b. Transport

(Podaje się informacje dotyczące wykorzystanie transportu, potrzeby w zakresie ruchu pojazdów oraz priorytety ruchu na drogach).

c. Służby/obsługa

(Podaje się informacje dotyczące przyjęcia na zaopatrzenie przydzielonych sił i środków logistycznych).

d. Siła robocza

(Podaje się informacje dotyczące przydziału pracowników do wykonywania prac przeładunkowych itp.).

e. Remonty i obsługiwania techniczne

(Informacje dotyczące organizacji rozpoznania technicznego, ewakuacji i remontu UiSW oraz sposób wykorzystania GER i GE przydzielonych lub działających na korzyść podległych oddziałów).

3. ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE

(Podaje się informacje dotyczące organizacji ewakuacji rannych i chorych żołnierzy oraz sposób wykorzystania jednostek medycznych oraz stacjonarnych i polowych szpitali przydzielonych lub działających na korzyść podległych wojsk).

4. SPRAWY PERSONALNE

(Podaje się informacje dotyczące uzupełniania stanów osobowych, wyznaczania na stanowiska służbowe, wyróżnień i kar, sposobu postępowania z jeńcami wojennymi oraz grzebania poległych i zmarłych żołnierzy).

5. WSPÓŁPRACA CYWILNO - WOJSKOWA

(Podaje się informacje o organizacji współdziałania z organami samorządowymi i administracji państwowej w sprawie wykorzystania zasobów terenowej infrastruktury logistycznej).

6. INNE SPRAWY

(Podaje się informacje dotyczące organizacji obrony i ochrony obiektów i urządzeń logistycznych w podległych jednostkach, przydziału obiektów infrastruktury logistycznej do rozwinięcia urządzeń logistycznych itp.).

Potwierdzenie Nazwisko dowódcy

Stopień

Za zgodność:
.....

Apendyksy: 1. Rejon logistyczny 5DZ.
2. Normy zużycia zaopatrzenia na ...

Rozdzielnik:
Zewnętrzny: Egz. nr
Do realizacji:
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....

Do wiadomości:
Dowódca (przełożony) .....
sąsiad .....
....

Wewnętrzny:
Do realizacji:
Centrum dowodzenia .....
Centrum wsparcia działań .....
Centrum zabezpieczenia działań .....
Centrum wsparcia dowodzenia .....
ZSD ....

Do wiadomości:
Dowódca .....
a/a .....
zapasowe .....

Część IV
DOKUMENTY OPRACOWYWANE PRZEZ ĆWICZĄCE ZESPOŁY LOGISTYCZNE W ĆWICZENIACH DOWÓDCZO – SZTABOWYCH PROWADZONYCH W UKŁADZIE FUNKCJONALNYM I W UKŁADZIE SŁUŻBOWYM

1. Zarządzenie przygotowawcze

/ Wzór opracowania zarządzenia przygotowawczego /

(Zmiany w odniesieniu do zarządzenia ustnego)

Egz. nr ... z ... egz.
/ Egz. nr 3 z 33 /
Wydający */ 5 DZ /*
Miejsce wydania
/ RUDNO (9654) POLSKA /
Grupa Data-Czas
/ 311200MAR2000 /
Numer kodowy (wychodzący)
/ C/121/2 /

ZARZADZENIE PRZYGOTOWAWCZE NR ...

Dokumenty odniesienia:

/ Mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu. /

Strefa czasowa: ... */ Strefa czasowa: Alfa /*

1. **SYTUACJA**
   a. Przeciwnik
   b. Wojska własne
      (1) Położenie jednostek innych niż wydająca zarządzenie mających wpływ na realizację zadania.
      (2) Zadanie i zamiar przełożonego.
   c. Zmiany w podporządkowaniu
2. **ZADANIE** */ jednostki wydającej zarządzenie /*

   / Podaje się krótkie i zrozumiałe określenie zadania własnego: KTO, CO, KIEDY, GDZIE, W JAKIM CELU WYKONUJE. Punkt ten nie zawiera podpunktów.

   W zasadzie nie używa się w nim trybu rozkazującego (np. być w gotowości do ...), a trybu oznajmującego. /
3. **REALIZACJA**
   a. Zadania dla podległych jednostek

b. Zadania dla jednostek wspierających

c. Wytyczne koordynacyjne.

Podaje się:

(1) Czas rozpoczęcia działań (inne czasy).

(2) Miejsce postawienia zadania (czas, miejsce, skład grupy zadaniowej).

(3) Inne dane stosownie do potrzeb.

4. ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE */ punkt ten nie ma układu sformalizowanego /*

/ Podaje się informacje dotyczące zmiany dotychczasowej organizacji zabezpieczenia logistycznego np.: aktualnego rozmieszczenia jednostek logistycznych, miejsc rozwinięcia dodatkowo przydzielonych urządzeń logistycznych, zmian w przydziale sił i środków zabezpieczenia logistycznego w stosunku do dotychczasowych ustaleń oraz inne informacje niezbędne do zabezpieczenia logistycznego wojsk podczas odtwarzania zdolności bojowej i przygotowania się do przyszłych działań. /

5. DOWODZENIE I ŁĄCZNOŚĆ

/ Podaje się informacje dotyczące organizacji dowodzenia i łączności /

Potwierdzenie

Nazwisko dowódcy

Stopień

Za zgodność:

Rozdzielnik:

2. Pkt.4 „ Zabezpieczenie logistyczne" do „ Wstępnego zarządzenia operacyjnego"

/ Wzór pkt. 4. „ Zabezpieczenie logistyczne" do „Wstępnego zarządzenia operacyjnego" /

4. ZABEZPIECZENIE MATERIAŁOWE I TECHNICZNE

A. Zaopatrzenie

(a) normy zużycia zaopatrzenia w dniu ..... */ 06 LIPIEC /*

/ Wzór tabeli /

Rodzaj zaopatrzenia	jk	Oddziały / Pododdziały /						
		/ 15 BZ/						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
A. Amunicja								
- strzelecka	**jo**	*0,6*	*0,7*	*0,8*	*0,6*	*0.5*	*0,3*	*0,4*
- strzelecka pokł.	**jo**	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*
- moździerzowa	**jo**	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*
- artyleryjska	**jo**	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*
-artyleryjska ppanc	**jo**	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*
- przeciwlotnicza	**jo**	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*
- ppk	**jo**	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*
- plot.poc.rak.	**jo**	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*
B. Środki inż. sap.								
- miny ppanc.	**szt**	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*
- miny ppiech.	**szt**	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*
- materiał wybuch.	**ton**	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*
- ładunki wydł.	**kpl**	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*
C. Środki opchem								
- dymne	**szt**	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*
D. Paliwa płynne								
- BS	**jn**	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*
- ON_{pk}	**jn**	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*
- ON_{pg}	**jn**	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*	*n*

(b) organizacja zaopatrywania:

(1) ***klasa I (żywność i woda).***

- *żywność- / podać np. dane dotyczące wielkości zapasów jakie powinny być zgromadzone w oddziałach dywizji, czas, miejsce i sposób ich uzupełniania w określonym etapie przygotowania działań bojowych (działań bojowych)/;*
- *woda - / jak wyżej /.*

/ Pozostałe klasy zaopatrzenia – jak klasa I /

(2) ***klasa II (przedmioty zaopatrzenia mundurowego i wyposażenia indywidualnego)***

(3) ***klasa III (materiały pędne i smary)***

(4) ***klasa IV (materiały budowlane i konstrukcyjne)***

(5) ***klasa V (środki bojowe)***

(6) ***klasa VI (artykuły handlu wojskowego)***

(7) ***klasa VII (uzbrojenie i sprzęt wojskowy)***

(8) ***klasa VIII (leki, środki opatrunkowe i sprzęt sanitarno - medyczny)***

(9) ***klasa IX (podzespoły, części zamienne oraz materiały eksploatacyjne)***

(10) ***klasa X (artykuły powszechnego użytku)***

B. Transport

/ Podaje się informacje dotyczące ruchu pojazdów po drogach dowozu i ewakuacji, priorytety ich wykorzystania. /

C. Służby / obsługa

/ Podaje się zadania związane z realizacją przedsięwzięć gospodarczo-bytowych, z reguły związanych z odtwarzaniem zdolności bojowej. /

D. Siła robocza

/ Podaje się informacje związane z przydziałem żołnierzy do wykonania prac związanych z zabezpieczeniem logistycznym, np. prac przeładunkowych. /

E. Remonty i obsługiwanie techniczne

a. rozpoznanie techniczne

/ Podaje się informacje w głównej mierze związane z rozpoznaniem rejonów rozmieszczenia elementów zabezpieczenia technicznego, dróg ewakuacji technicznej, infrastruktury technicznej itp. /

b. ewakuacja techniczna

/Podaje się sposób, miejsce i czas realizacji ewakuacji uszkodzonego UiSW – dotyczy etapu przygotowania działań /

c. remont

/ Podaje się sposób postępowania z uszkodzonym UiSW - na tym etapie prowadzenia działań bojowych, z reguły związane jest to z odtwarzaniem zdolności bojowe (zakończenia tego procesu lub jego rozpoczęcia, jeżeli jeszcze się nie rozpoczął). /

5. ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE

a. ewakuacja

/Podaje się czas, miejsce i sposób ewakuacji rannych i chorych, w wypadku strat sanitarnych powstałych na tym etapie działań bojowych/.

b. hospitalizacja

/Podaje się sposób realizacji przedsięwzięć leczniczych/.

3. Plan zabezpieczenia logistycznego

/ Część graficzna /

W części graficznej planu zabezpieczenia logistycznego podaje się:

- *sytuację operacyjną (taktyczną) – położenie wojsk;*
- *rejony rozmieszczenia urządzeń logistycznych (własne, przełożonego i podwładnych);*
- *SD jednostek logistycznych;*
- *punkty spotkań transportu;*
- *obiekty terenowej infrastruktury logistycznej;*
- *źródła zaopatrzenia;*
- *drogi dowozu i ewakuacji;*
- *drogi ewakuacji technicznej;*
- *granice rejonów logistycznych;*
- *rejony zastrzeżone;*
- *inne informacje niezbędne do kierowania zabezpieczeniem logistycznym.*

/ Wzór legendy do planu zabezpieczenia logistycznego /

LEGENDA

DO PLANU ZABEZPIECZENIA LOGISTYCZNEGO *5 DZ*

1. BILANS ZASADNICZYCH ŚRODKÓW BOJOWYCH I MATERIAŁOWYCH

Wyszczególnienie	Masa jk(t)	Stan zapasów w okresie przygotowania obrony						W obronie			
		norm.	fakt.	planowane		stan na k. dnia	brak do p. norm	planowane		stan na k. dnia	brak do p. norm
				zużycie	uzup.			zużycie	uzup.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
AMUNICJA											
Strzelecka	*26,61*	*0,9*	*0,6*	*0,2*	*0,6*	*1,0*	*+0,1*	*0,7*	*0,6*	*0,9*	
Strzelecka pokł.	*8,35*										
Moździerzowa	*26,53*										
Artyleryjska	*42,00*										
Artyleryjska ppanc	*22,50*										
Czołgowa	*32,60*										
BWP	*14,10*										
Przeciwlotnicza	*13,12*										
Plot.poc.rakiet.	*0,24*										
PPK	*6,55*										
ŚRODKI INŻ.-SAP.											
Miny ppanc.	*szt.*										
Miny ppiech.	*szt.*										
MW	*szt.*										
PALIWA											
Benzyna	*4,35*										
ON do pk	*14,93*										
ON do pg	*23,20*										
ŻYWNOŚĆ											
Norma podst.(NP)	*rdz.*										
Sucha (S)	*rdz.*										

2. BILANS PODSTAWOWEGO UZBROJENIA I SPRZĘTU WOJSKOWEGO

Wyszczególnienie	Stan uzbrojenia i sprzętu wojskowego		W okresie przygotowania obrony					W obronie				
	ewid-cyjny	zdatny do walki	prognozowane straty		plano-wany odzysk	uzupeł-nienie	zdatny do walki na koniec dnia	prognozowane straty		plano-wany odzysk	uzupeł-nienie	zdatny na koniec dnia
			ogólne	RB				ogólne	RB			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Czołgi	***30***	***30***	***2***	***2***	***2***		***30***	***5***	***2***	***2***		***27***
BWP	***60***											
TO	***39***											
Moździerze	***24***											
Haubice	***12***											
Armaty ppanc.	***12***											
PPK	***6***											
Armaty plot.	***12***											
Ciągniki ewakuacyjne	***10***											
Samochody	***288***											

3. BILANS PROGNOZOWANYCH STRAT SANITARNYCH STANU OSOBOWEGO

Wyszczególnienie	Stan osobowy		Straty		Uzupełnienie	Zdolni do walki na koniec dnia	Uwagi
	ewidencyjny	zdolnych do walki	ogólne	sanitar-ne			
W okresie przygo-towania obrony							
W obronie							

4. ZESTAWIENIE INFRASTRUKTURY LOGISTYCZNEJ

a) infrastruktura materiałowa

Wyszczególnienie (rodzaj obiektu)	Miejscowość (współrzędne, adres)	Środki zaopatrzenia i świadczone usługi					Uwagi
		rodzaj	jm	ilość	czas wykorzystania		
					od	do	
CPN	*OTMUCHÓW*	*ON*	*(t)*	*35*	*5.06 12.00*	*6.06 8.00*	
CPN							
Zakłady mięsne							
Piekarnia							
Piekarnia							
Mleczarnia							
Mleczarnia							

b) infrastruktura techniczna

Wyszczególnienie (rodzaj obiektu)	Miejscowość (współrzędne, adres)	Techniczne środki materiałowe i świadczone usługi					Uwagi
		rodzaj	jm	ilość	czas wykorzystania		
					od	do	
MZK	*WAŁBRZYCH*	*RB samoch.*	*szt.*	*8*	*5.06 12.00*	-	
PKS							
OMT							
POM							
ZWR							

c) infrastruktura medyczna

Wyszczególnienie (rodzaj obiektu)	Miejscowość (współrzędne, adres)	Środki medyczne i świadczone usługi					Uwagi
		rodzaj	jm	ilość	czas wykorzystania		
					od	do	
Szpital miejski	*ZŁOTY STOK*	*pomoc specjalist.*	*osoby*	*70*	*11.00 06.07*	-	
Szpital wojewódzki							
121 Szpital wojskowy							

5. Dziennik działań

/Wzór opracowania „Dziennika działań"/

DZIENNIK DZIAŁAŃ *5DZ*

Centrum Zabezpieczenia Działań

Rozpoczęto: .....

Zakończono: .....

Lp.	Godzina		Zadanie lub polecenie (wydarzenie)	Skąd (dla kogo)	Realizacja (opis działania)	Podpis
	przyjęcia	przekazania				
1	2	3	4	5	6	7

KLAUZULA TAJNOŚCI

6. Meldunek o sytuacji logistycznej

/ Wzór meldunku o sytuacji logistycznej /

Wydający
Miejsce wydania
Grupa Data-Czas
Numer kodowy (wychodzący)

MELDUNEK O SYTUACJI LOGISTYCZNEJ Nr ...

Za okres:.(*od – do*)

Dokumenty odniesienia: *Mapy, plany i inne dokumenty, do których odwołuje się wykonawca w części zasadniczej rozkazu.*

1. PRZECIWNIK

a. *Jednostki (siły) będące w styczności.*
b. *Odwody przeciwnika, (które mogą mieć wpływ na lokalną sytuację)*
c. *Działanie przeciwnika (w okresie objętym meldunkiem)*
d. *Ocena sił przeciwnika (w tym jego sytuacja logistyczna), morale i prawdopodobna znajomość sytuacji wojsk własnych.*

2. WOJSKA WŁASNE

a. *Przebieg przedniego skraju.*
b. *Położenie podległych jednostek, stanowisk dowodzenia i linii rozgraniczenia.*
c. *Położenie sąsiadów i jednostek wspierających.*
d. *Krótki opis i wynik działań prowadzonych w okresie objętym meldunkiem.*
e. *Jednostki (siły), które utraciły zdolność bojową.*

3. ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE

(Ogólna charakterystyka zmian w sytuacji logistycznej, jeżeli zmiany te wpływają bezpośrednio na sytuacje meldującej jednostki)

1. **Rozmieszczenie pododdziałów** (urządzeń) logistycznych – *(Podaje się informacje o rozmieszeniu SD blog, urządzeń logistycznych takich jak: BPZ, PZUS, BPO z podaniem czasu ich rozwinięcia i współrzędnych).*
2. **Drogi dowozu i ewakuacji** – *(Podaje się informacje o drogach dofrontowych, rokadowych i ewakuacji technicznej – m.in. ich nazwę i współrzędne miejscowości przez które przebiegają).*
3. **Stan zasadniczych ŚBiM** – *(Podaje się informacje o stanie zapasów ŚBiM w blog oraz w pozostałych pododdziałach brygady. Wielkość tych zapasów podawana jest w jednostkach kalkulacyjnych i tonach).*

/ Wzór tabeli /

Lp.	Wyszczególnienie	W blog		W pododdziałach brygady		Razem w brygadzie	
		jk	t	jk	t	jk	t
1	2	3	4	5	6	7	8

4. **Stan UiSW** – *(Podaje się informacje o stanie technicznym i zakresie wymaganych remontów UiSW występującego w brygadzie i podawany jest w sztukach).*

/ Wzór tabeli /

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba		Wymagany stopień remontu			SB
		etatowa	faktyczna	I	II	III – V	
1	2	3	4	5	6	7	8

5. **Stan rannych i chorych** – *(Podaje się informacje dotyczące wielkości strat sanitarnych w stanie osobowym brygady, zarówno w pododdziałach brygady jak i w BPO. Ponadto przedstawiany jest wykaz rannych i chorych żołnierzy wymagających ewakuacji transportem sanitarnym, ogólnego przeznaczenia oraz transportem powietrznym).*

/ Wzór tabeli /

Lp.	Wyszczególnienie	W pododdziałach	W blog	W BPO	Ogółem w brygadzie
1	2	3	4	5	6
1	Straty sanitarne				
2	Do ewakuacji:				
	- transportem sanitarnym				
	- transportem ogólnego przeznaczenia				
	- transportem powietrznym				

6. **Zdobycz wojenna** – *(Podaje się informacje odnośnie zdobyczy wojennej np.: UiSW, przejętych składów materiałowych itp.).*
7. **Inne informacje** – *(np.: dotyczące próśb, o zagrożenia dla jednostek i urządzeń logistycznych, ujętych jeńcach itp.).*

4. INNE INFORMACJE

/ Podaje się informacje nie występujące nigdzie indziej./

5. OCENA ROZWOJU SYTUACJI

/Jeśli przełożony będzie wymagać/

Potwierdzenie.

Nazwisko dowódcy

Stopień

Za zgodność:

Aneksy:

Rozdzielnik:

BIBLIOTEKA GŁÓWNA - ARCHIWUM
Nr ewid. 61008
II
Akademii Obrony Narodowej